

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Diplomová práce

Porovnání strategických směrů a priorit evropských metropolí

Šimon Škořepa

Prostorové plánování

2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Šimon Skořepa

Rozvoj venkova a zemědělství
Prostorové plánování

Název práce

Porovnání strategických směrů a priorit evropských metropolí

Název anglicky

Comparison of strategic directions and priorities of European metropolises

---

Cíle práce

Popsat priority a ukázat eventuální rozdílnosti strategického plánování ve vybraných evropských městech: Praha, Barcelona, Amsterdam a Londýn.

Identifikovat hlavní problémy a řešená témata těchto měst, včetně vztahu mezi veřejnými orgány a soukromými sektory; použité metody při vytváření strategií; vliv evropských programů a nařízení EU.

Describe priorities and show possible differences of strategic planning in selected European cities: Prague, Barcelona, Amsterdam and London.

Identify the main issues and topics addressed in these cities, including the relationship between public authorities and private sector; the methods used in creating strategies; the impact of European programmes and EU regulations.

Metodika

Rešerše – Získávání a třídění zdrojů domácí a zahraniční literatury. Studium strukturálních politik a nástrojů EU ovlivňujících metropolitní rozvoj. Vytvoření přehledu o nástrojích strategického plánování měst: Praha, Londýn, Amsterdam a Barcelona. Studium národních kontextů, v nichž se strategické plánování vybraných měst odehrává.

Analýza – Vymezení hlavních sledovaných témat a problémových okruhů z oblasti strategického plánování těchto vybraných měst. Metoda komparační bude sloužit ke zjištění shody a rozdílů ve strategickém plánování vybraných měst.

Doporučený rozsah práce

textová část s možnými grafickými přílohami

Klíčová slova

strategické plánování, EU, metropole

Doporučené zdroje informací

- CITY OF AMSTERDAM Structural Vision 2040,
online:<https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/organisatie/ruimte-economie/ruimte-duurzaamheid/making-amsterdam/structural-vision/>
- DÜHR, S. – COLOMBE, C. – NADIN, V. European Spatial Planning and Territorial Cooperation. Routledge 2010
- EUROPEAN COMMISSION. The EU compendium of spatial planning systems and policies. Brussels: European Communities 1998
- INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. SEKCE STRATEGIÍ A POLITIK. *Strategický plán hl. m. Prahy : návrhová část – aktualizace 2016*. Praha: IPR Praha, 2016. ISBN 978-80-87931-63-9.
- Metropolitan Strategic Plan 2006-10 Barcelona, online:
https://pemb.cat/public/docs/57_vp_12_eq_pemb_simple.pdf
- New London Plan, online:
<https://www.london.gov.uk/what-we-do/planning/london-plan/new-london-plan>
- SALET, W., THORNLEY, A. & KREUKELS, A. (ed.), Metropolitan Governance and Spatial Planning; Comparative Case Studies of European City-regions. London: Routledge and Spon 2002
- The current London Plan, online:
<https://www.london.gov.uk/what-we-do/planning/london-plan/current-london-plan>
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FŽP

Vedoucí práce

prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2020

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2020

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Porovnání strategických směrů a priorit evropských metropolí“ vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Praze dne: 29. 6. 2020

Poděkování

Chtěl bych poděkovat mému vedoucímu práce prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc za pomoc, vedení této práce a za podnětné připomínky a rady.

Šimon Skořepa

Abstrakt

Města budoucnosti a jejich klíčové postavení v národním hospodářství, jsou srovnávána podle jednotlivých vybraných charakteristik. Pro práci byla vybrána města Londýn, **Amsterdam, Barcelona a Praha**.

Již v devadesátých letech vydalo OSN a Evropská unie řadu dokumentů vytvářejících soubor pravidel, kterými se tato města mají řídit, aby se z nich mohla stát megapole.

S výjimkou Prahy, která nemohla tyto zásady přijmout, protože Česká republika v té době ještě nebyla členem Evropské unie, Londýn, Amsterdam a Barcelona se ve svém vývoji orientovaly na oblasti zabezpečování bydlení obyvatelstva na vysoké úrovni, sociální a zdravotní oblast, dopravní a energetickou a další.

Dodržením těchto zásad jsou nyní tato města na vysoké společensko-ekonomické úrovni.

Klíčová slova

Rozšíření; modelování hospodářských činností; partnerství; podnikatelství; klíčové pohledy; region Amsterdam, rozvoj ekonomiky; mobilita; energie; města; pilotní projekty; inovace; spolupráce, investoři, inovativní projekty,

Abstract

The cities of the future and their key position in the national economy are compared according to the single characteristics. To this work there were chosen London, Amsterdam, Barcelona and Prague.

Already in the 1990', the UNO and EU have published number of documents developing collection of rules, which the cities are to keep them, in order that to become the megapolis.

With exception of Prague that could not accept the rules, as the Czech Republic was not at that time the member of the European Union, London, Amsterdam and Barcelona have oriented in their development of assuring the living of citizens at the high level, social and medical area, transport a energy ones, etc.

By keeping the rules, these cities are now at the high level social-economy level.

Key words

Upscaling; business modeling; partnership; entrepreneurship; key insights; Amsterdam region; circular economy; mobility, energy; pilot; innovation; collaboration; stakeholders; innovation projects;

Obsah

Obsah.....	7
Úvod práce.....	9
1. CÍL PRÁCE.....	11
2. METODIKA PRÁCE.....	12
3. ZÁKLADNÍ DEFINICE	14
4. Kontext strategického plánování	16
4.1. Evropský a národní kontext.....	16
4.2. Dokumenty reagující na klimatické změny v kontextu s budoucím plánováním Evropské unie	17
4.3. Dohody o vzájemné spolupráci členských států a jednotlivých orgánů Evropské unie	18
4.4. Role jednotlivých hlavních měst	19
5. Představy a požadavky Evropské unie pro budoucí plánování hlavních měst.....	20
5.1. Vyrovňování sociálních rozdílů ve společnosti.....	20
5.2. Udržitelná spotřeba energií a obnovitelných zdrojů.....	25
5.3. Rozvoj vědy a výzkumu	29
5.4. Zdravá infrastruktura a zdraví obyvatel	33
6. Londýn	37
6.1. Vývoj strategického plánování Londýna a Velké Británie	37
6.2. Systémy plánování území a tvorby politik na úrovni Londýna	38
6.3. Strategické priority města Londýn uvedené v Londýnském plánu	40
6.4. Nové přístupy plánování bytové a udržitelné výstavby na úrovni Velkého Londýna.....	45
7. Amsterdam	48
7.1. Dosavadní vývoj metropolitní oblasti Amsterdam	48
7.2. Strategické priority Amsterdamu	54
7.3. Tvorba politik na úrovni Amsterdamu	57
7.4. Přístup Amsterdamu k rozvoji inovací, technologií a konceptu Smart Cities.....	62
7.5. Nový přístup Amsterdamu v oblasti poskytování bydlení	64
8. Barcelona.....	67
8.1. Strategické plánování Barcelony	67
8.2. Strategické priority města Barcelona	71
8.3. Přístup Barcelony v oblasti poskytování bydlení	78
9. Praha.....	81
9.1. Vývoj a změření Strategického plánu hl. m. Prahy.....	81
9.2. Strategické priority města Praha.....	84

9.3. Přístup města Prahy v oblasti bydlení, participace a klimatických změn	89
10. Zaměření jednotlivých strategických dokumentů	92
10.1. Rozdílnost v plánování rozvoje jednotlivých měst a v tvorbě a obsahu strategických dokumentů.....	92
10.2. Naplňování představ Evropské unie.....	108
11. DISKUZE.....	118
12. Závěr.....	126
13. Přílohy	139

Úvod práce

Dynamický vývoj světových měst způsobuje výrazné, často nevratné změny ekonomického a ekologického charakteru a změny v sociální sféře. Různé přístupy a systémy rozhodování mohou způsobit, jak růst, tak stagnaci budoucího vývoje města.

Soudobá ekonomika ve stádiu své globální fáze si vyžaduje silnou koncentraci pracovních sil tam, kde jsou potenciální výrobní a tvůrčí zdroje. Již od první průmyslové revoluce se koncentrují obyvatelé do městských center. Množství vznikajících mega aglomerací ohrožuje zdraví obyvatelstva.

Již řadu let se řada autorů zabývá problematikou plánování rozvoje měst, urbanistikou a prognózou jednotlivých kroků, které je potřeba udělat pro zachování stability a pozitivní rozvoj obytných center světa.

Literatura v této oblasti je poměrně bohatá, jak zahraniční, tak domácí autoři se zabývají touto problematikou z různých hledisek.

V této diplomové práci jsou využity práce autorů, kteří se pokoušeli jak o mezistátní srovnávání systémů plánování s Českou republikou, tak i o určení hlavních rozdílů v přístupech a cílech. Lze uvést práci Barta Muskense „Prostorové plánování v Nizozemsku“ (2011), práci Doc. Ing. Arch. Vladimíry Šilhánkové, PhDr. a její práce „Systém prostorového (územního) plánování v Nizozemí“ (2016) a další autory.

Bart Muskens se ve své práci „**Prostorové plánování v Nizozemsku: Inspirace pro ČR**“ zajímá o aplikování zkušeností z vybraných měst nejen z hlediska systému plánování a správy, ale i z hledisek praktických. Podle Muskense už na místní úrovni prostorového plánování, nizozemská legislativa nestanovuje žádné požadavky na formální a procedurální podobu příslušného dokumentu (Structuurvisie) a ani neurčuje, jaký má být jeho obsah. (2011)

„Současná dynamika regionálního rozvoje pro něj nastoluje řadu výzev, jak by měl reagovat na neustále se měnící společenské, ekonomické a kulturní podmínky.“ (Muskenson, 2011)

„Země střední Evropy se mohou inspirovat zkušenostmi ze zemí s dlouholetou tradicí prostorového plánování. To v našem chápání zahrnuje jak plánování územní, tak plánování strategické. Zejména pro plánování strategické nesvázané legislativními požadavky se otvírá možnost přenosu příkladů dobré praxe a pilotní ověření osvědčených přístupů.“ (Muskenson, 2011)

Práce vychází převážně z obsahu strategických dokumentů, které si vytvořila jednotlivá vybraná hlavní města na základě vlastních rozsáhlých analýz a za účelem naplnění vlastních stanovených vizí. Priority zformované v těchto dokumentech mají za úkol vymezit hlavní cíle, na které se by se měla daná města zaměřit pro překonání svých současných problémů a pro včasné přizpůsobení se aktuálním globálním výzvám. Vytváření strategií slouží k dosažení požadovaného budoucího rozvoje daného města. Takového rozvoje nelze dosáhnout pouhými nástroji územního plánování a za pomoci regulací.

Při řešení oblasti prostorového plánování, kterým se zabývá řada autorů, je jako jeden z důležitých materiálů použita práce vydaná ve SPON Press, USA, Metropolitan Governance and Spatial Planning autorů Saleta, Thornleye a Kreukelse. Tato práce se zabývá rovněž tematikou evropských dimenzí budoucích měst, s ohledem na města Londýn, Amsterdam, Prahu a Barcelonu, přičemž zejména autor Maier přinesl ve svém příspěvku informace o některých plánovacích aspektech města Prahy (2004).

Dále Karel Maier ve svém příspěvku „*Zděděné prostorové vzory Prahy*“ popisuje, že Pražský metropolitní region si zachoval svoji hierarchickou, polycentrickou strukturu, typickou spíše pro venkovské osídlení než pro regionální město. Vztah mezi „Prahou a jejím okolím nepřekračuje tradiční vzor centrum – okolí“ (Maier 2004)

Jak uvádí Maier (2004) se svým charakterem středověkého města **Praha jako metropole a region, vyprofilovala až ve své novodobé historii**. V centru se urbanistické trendy projevovaly velmi silně od devadesátých let minulého století. Nově vznikající sektor služeb dával přednost soustředování se v Praze, když se zaměřoval na vysoko příjmové a intenzivní pracovní osídlení, a tak v té době dramaticky rostla hustota nových obchodních jednotek. V současné době je v centrální části města aktivní téměř polovina všech pracovních příležitostí, a to na ploše tvořící 1,5 % celkového území Prahy. Vzhledem k legislativním a urbanistickým omezením (ochrana památek) bylo možné dokončit pouze zlomek staveb.

1. CÍL PRÁCE

Cílem práce je ukázat rozdílnosti priorit strategického plánování ve vybraných městech Londýn, Amsterdam, Barcelona a Praha.

Cílem práce je ukázat rozdílnosti priorit strategického plánování ve vybraných městech Londýn, Amsterdam, Barcelona a Praha a dále určování hlavních problémů těchto měst, přístup k řešení vztahů a komunikaci mezi veřejným a soukromým sektorem, včetně aplikování evropských mezinárodních programů.

Dále je cílem:

- Ukázat rozdílnosti v přístupech měst ve stanovení hlavních priorit a rozdílnosti v jejich obsahu a formulaci, a k naplňování požadavků na rozvoj velkých měst stanovených v dokumentech OSN a EK.
- Porovnat konkrétní cesty stanovování jednotlivých způsobů a nástrojů k plnění vybraných priorit.

Po analytické části mapující priority a přístupy jednotlivých měst ve svých strategiích a plánovacích dokumentacích se práce věnuje rozboru z praktického hlediska. Tato část se zabývá přístupy, jak se daná města vypořádávají s hlavními vyprofilovanými problémy a využívá jejich metody, postupy a strategie pro srovnání s Prahou.

2. METODIKA PRÁCE

Diplomová práce vyžadovala vícezdrojové podklady a jejich zpracování, proto byla použita tato metodika:

V prvním kroku byly získávány zdroje literatury ohledně plánovaného rozvoje vybraných měst Prahy, Londýna, Amsterdamu a Barcelony a představ Evropské unie ohledně jejího budoucího vývoje. Tyto zdroje byly následně tříděny podle významnosti na hlavní a vedlejší.

V druhém kroku byly tyto zdroje rozpracovány do jednotlivých kapitol. V těchto kapitolách byl popsán dosavadní kontext strategického plánování Evropské unie a jejích členských států, požadavky Evropské unie na dosahování udržitelného rozvoje na úrovni jednotlivých měst a metropolí. Dále bylo obsahem popsání specifických přístupů plánování jednotlivých vybraných měst a organizační struktury vládních orgánů, shrnutí způsobu přípravy hlavních strategických dokumentů a popis jednotlivých vymezených priorit.

Třetím krokem bylo vybrání vhodné metodiky pro porovnání rozdílů v zaměření a přístupech jednotlivých hlavních strategických dokumentů Londýnského plánu, Strukturální vize Amsterdam, Vize Barcelona 2020 a Strategického plánu hlavního města Prahy. Jako vzor sloužil princip udržitelných pilířů, který je často využíván při hodnocení pozitivního nebo negativního vlivu plánování na budoucí udržitelnost měst. Očekávaným výstupem bylo vytvoření grafů znázorňujících celkové zaměření priorit jednotlivých strategických dokumentů pro následné zhodnocení rozdílnosti přístupů měst ke vzájemnému dosahování sociálního, ekonomického a environmentálního rozvoje.

Samotný proces vytváření grafů se skládal ze čtyř částí. V první radě bylo nutné vytvořit tabulku jednotlivých kritérií podle představ Evropské unie. Tato jednotlivá kritéria byla rozdělena do pěti kategorií podle očekávaných dopadů na sociální, sociálně ekonomický, sociálně environmentální, ekonomický nebo ekonomicky environmentální rozvoj. V druhé radě byly vytvořeny tabulky shrnující obsah strategických priorit měst do jednotlivých bodů. Tyto body byly poté posuzovány podle právě zmíněných kritérií. Výsledky byly poté převedeny do tabulek, na jejichž základě vznikali jednotlivé grafy. První graf vznikl za účelem procentuálního vyjádření převládajícího zaměření jednotlivých měst na sociální, ekonomický a environmentální rozvoj. Následující grafy vznikly za účelem zobrazení počtu naplněných kritérií ze strany porovnávaných měst.

Čtvrtým krokem bylo zhodnocení jednotlivých grafů včetně jejich propojení s kontextem plánování jednotlivých měst a jejich způsobem tvorby strategických dokumentů. V další části byly dále rozebrány přístupy měst a dosažené výsledky v naplňování představ Evropské unie.

V rámci diskuze byly popsány hlavní výhody a nevýhody způsobů plánování měst, rozdílnost ve zpracování a účelu hlavních strategických dokumentů, některé problémy a překážky rozvoje měst, naplňování představ ze strany Evropské unie a zejména možná doporučení pro plánování města Prahy.

3. ZÁKLADNÍ DEFINICE

Prostorové plánování

Název prostorové plánování – spatial planning byl v minulosti zaveden Evropskou komisí. Jednotlivé země Evropské unie používají vlastní souhrnné názvy popisující řízení a ovlivňování změn ve svém území, proto byl vytvořen tento jednotný neutrální název popisující plánování na území Evropské unie nevztahující se k žádnému konkrétnímu systému plánování členských zemí. Podle Evropského kompendia (1997), byl vytvořen za účelem shrnutí poznatků plánovacích systémů jednotlivých zemí Evropské unie „*prostorové plánování se týká způsobů a metod, které využívá veřejný sektor k ovlivňování budoucího vývoje území. Pomocí spolupráce s jednotlivými sektory lze pomocí prostorového plánování dosahovat územního rozvoje a zároveň vyvažovat ekonomický a sociální rozvoj mezi regiony*“ (European Commission, 1997)

Územní plán

Podle zákona je územní plán vydáván pro celé území obce či pro část území hl. města Prahy. Stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury. Je základní územně plánovací dokumentací.“ (zákon č.183/2006)

Strategické plánování

„Strategické plánování je proces, při kterém vzniká představa budoucího vývoje samosprávného celku, představa o tom, na které oblasti se zaměřit a jaké kroky zvolit, aby mohl být předpokládaný záměr uskutečněn. Je to způsob, jak dosáhnout změn a vytvořit široký konsensus na společné vizi pro lepší budoucnost a na použití kroků, které povedou ke zlepšení ekonomického prostředí v určitém území. Je to způsob dosažení dohody o záměrech, cílech a strategii, která povede k řešení v kritických oblastech a zlepšení společensky-politické situace.“ (Janoušková, 2008)

Podle Maiera se v novodobých dějinách strategické plánování objevuje během II. světové války v USA. V 70. letech minulého století se obor strategického plánování začal rozvíjet na Harvard Business School, kdy se metoda strategického plánování přizpůsobila

potřebám firem a soukromých společností a byla využívána především v oblasti managementu a marketingu. Byl to souhrn cílů, zásad a postupů, které měly vést ke zlepšení ekonomické výkonnosti. V této metodě se spojovaly zdroje společnosti, schopnosti vedoucích pracovníků a informace o trhu. (Maier, 1993)

„V současnosti panuje v oblasti strategických dokumentů velký terminologický zmatek, který bohužel nelze vyřešit jednou provždy, neboť situaci komplikuje odlišná tradice plánování nejenom v USA, ale také v jednotlivých evropských zemích. Každý, kdo se v této oblasti pohybuje, jistě potvrdí, jak lehkomyšlně se užívá pojmu jako strategie, koncepce, místní a regionální rozvoj atd. a jaké negativní dopady to má na kvalitu textů, které tyto pojmy využívají. Samotný proces přípravy koncepčního nebo strategického dokumentu bývá často zadavateli i zpracovateli vnímán a uskutečňován jako vypracování slohové práce na zadané téma, čímž si zpracovatelé splní svůj úkol nebo se „vypořádají se zadáním“. (Ježek a kol. 2015)

Strategický plán

„Strategický plán je dlouhodobým programovým dokumentem, který stanovuje cíle, priority a cesty při řešení klíčových otázek rozvoje města na období 15, 20 i více let, a to i v oblastech, které přesahují záběr územního plánování (např. ekonomika a financování města, sociální otázky a další).“ (Turba, 2014)

„Z právního hlediska je strategický plán, na rozdíl od územního plánu, dokumentem koordinačním a oznamovacím, který nemá charakter závazného právního předpisu.“ (Turnisová, 2007)

„Strategie mají úzký vztah k územnímu plánu a měly by ho respektovat ve smyslu již existujících územně-technických podmínek. Protože územní plán představuje jeden z nejmocnějších nástrojů realizace strategie obce, je koordinace těchto dvou koncepčních dokumentů mimořádně důležitá a nutná.“ (Turnisová, 2007)

4. Kontext strategického plánování

4.1. Evropský a národní kontext

Systém prostorového plánování silně závisí na systému řízení. Nalezení společné cesty znesnadňuje fakt, že se systémy jednotlivých zemí a jejich pohledy na požadovaný vývoj a plánování vyvíjeli odlišnými způsoby. Do dnes se jednotlivé pohledy měst liší jak z pohledu prostorového plánování, tak z pohledu plánování strategického. Podle Nichersu a Iacoboaea existují tři rozdíly v důrazu, prioritách a nástrojích, které způsobují, že některé země se soustřeďují na hospodářské plánování (Francie), jiné na účinné využívání země (Holandsko) nebo na regulační systémy (Velká Británie). (Nichersu Iacoboaea, 2011)

Evropská unie stojí v popředí budoucího rozvoje celého území evropského kontinentu a jednotlivých členských států. Podle Maiera (1993) je jejím cílem koordinovat rozvoj v jednotlivých částech unie, podporovat rozvoj v periferních a jinak znevýhodněných územích a využít potenciálu nejatraktivnějších prostorů. „Na rozdíl od projektování, které je jasně vymezeno počátkem, jednotlivými fázemi a ukončením projektu, je plánování soustavný proces, probíhající v cyklech.“ (Maier, 1993)

Evropská Unie vydala za dobu svého fungování několik dokumentů obsahujících její hlavní představy a stanovené cíle pro svůj budoucí rozvoj a rozvoj všech jejích členských států. Tyto dokumenty vznikly na základě summitů a dohod mezi vedoucími představiteli Evropské unie. Mezi tyto vedoucí zastupitele představitelů patří jednotliví zástupci členských států, předseda Evropské rady a předsedkyně Evropské komise.

Primárním dokumentem vzniklým na základě společných jednání představitelů Evropské unie je Strategická agenda, která vymezuje hlavní priority a nejnutnější opatření, která je potřeba podniknout po dobu nadcházejících pěti let.

V aktuální „Strategické agendě 2019- 2024“ byly dohodnuty čtyři priority. „Ochrana občanů a ochrana svobod; budování silné a dynamické hospodářské základny; budování klimaticky neutrální, ekologické, spravedlivé a sociální Evropy a prosazování evropských zájmů a hodnot na globální úrovni“. (Evropská rada, 2019a)

4.2. Dokumenty reagující na klimatické změny v kontextu s budoucím plánováním Evropské unie

Jednotliví vedoucí představitelé Evropské unie a představitelé dvaceti sedmi členských států se již mnohokrát sešli, aby společně diskutovali o budoucím směřování Evropy. Z těchto setkání vzešlo několik společných dohod a dokumentů. Jeden z těchto nejpodstatnějších dokumentů pro budoucnost evropského plánování je „Pařížská dohoda“, která vyšla v platnost v listopadu v roce 2016. Dohoda reaguje na nutnost řešit měnící se klimatické podmínky ovlivňující kvalitu života na celé planetě. Tato dohoda definovala hlavní podstatou veškerého budoucího plánování evropské unie, a to „udržení globální teploty pro hranici 2°C s nepřekročením nárůstu teploty nad hranici 1,5°C“. Tento hlavní cíl vyžaduje velké změny v systémech financování a především ve způsobech, v jakých bude v budoucnu průmysl a veškerá lidská činnost generovat, spotřebovávat a distribuovat energie a místní zdroje. (Evropská komise, 2017e)

Druhým podstatným dokumentem vycházejícím ze společné diskuze členských států je Bratislavský plán z roku 2017. Vedoucí představitelé členských zemí se společně dohodly na nutnosti zlepšení vzájemné komunikace, zlepšení podmínek k dosažení jednotného trhu a především k nutnosti zaměřit se na budoucnost mladých lidí a vyrovnávání sociálních rozdílů a ekonomických příležitostí. O rok později vzniklo tzv. Římské prohlášení (Římská agenda) vedoucích představitelů evropské unie zavazující se k „naplňování prací k dosažení sociální Evropy“. Toto prohlášení zahrnuje „boj proti nezaměstnanosti, diskriminaci, sociálnímu vyloučení a chudobě a podporu kulturní rozmanitosti“. (Evropská komise, 2017b)

V roce 2019 proběhlo neformální zasedání členů evropské unie v Sibiu, kde bylo domluveno deset závazků k budoucímu posílení Evropské unie. Tyto závazky zahrnují již výše zmíněné zvládání budoucích klimatických změn, spolupráci členských zemí, podporu mladých lidí a snižování sociálních nerovností. Členské státy se nadále zavázali jednat v duchu solidarity, svobody a demokracie. Veškeré plánování bude prováděno tak, aby byly vytvářeny podmínky pro možné naplňování ambicí jednotlivých měst, odvětví a přírodních prostředí. (Evropská rada, 2019b)

4.3. Dohody o vzájemné spolupráci členských států a jednotlivých orgánů Evropské unie

Podstatnou součástí přípravy na budoucí rozvoj Evropské unie je stanovení vize a vytváření informativních a diskuzních dokumentů. Takovéto dokumenty poskytující přehled o směřování Evropské unie a umožňují zapojení soukromého i veřejného sektoru do řešení důležitých otázek i budoucích výzev. Jako taková slouží Bílá kniha o budoucnosti Evropy vydaná v roce 2017 Evropskou komisí.

„Bílá kniha“ obsahuje úvahy a scénáře popisující možné přístupy Evropské unie k členským státům za účelem dosažení splnění společných cílů a zajištění ochoty spolupracovat. Důležitou součástí textu tvoří vybrané výzvy, kterým bude Evropská unie v budoucnu čelit. Mezi vybrané výzvy patří řešení klimatických změn popisované v předešlém textu této kapitoly včetně tvorby a aplikování nových technologií. Nedílnou součástí těchto výzev je zároveň, „zvládání dopadů hospodářské krize a vyrovnávání se se současným trendem stárnutí obyvatel“. Tento dokument dále popisuje nutnost posílit systém sociální péče a výhody, kterých může dosáhnout digitalizace ekonomického prostředí a společnosti. (Evropská komise, 2017a)

Později v roce 2019 vznikl přidružený dokument „Bílá kniha: Diskuzní dokument směřování k udržitelné Evropě do roku 2030“ popisující „tři scénáře k plnění cílů udržitelného rozvoje“. Tyto scénáře vznikly za účelem vyvolání diskuze mezi občany a všemi zapojenými subjekty a zároveň posloužil „jako podklad pro vytvoření Strategické agendy 2019-2024 a stanovení priorit příštího předsedy Evropské komise“. (Evropská komise, 2019a)

Jako nejpodstatnějších dokument pro formování společné budoucnosti Evropské unie a členských států slouží „Vize 2050: Čistá planeta pro všechny“, ve kterém je popsán hlavní cíl „dosažení nulových čistých emisí skleníkových plynů do roku 2050“. Tato vize má též diskuzní charakter jako Bílá kniha a popisuje potenciál rozvoje jednotlivých odvětví a technologií pro lepší život obyvatel a společné ekonomiky. Konečná představa Evropské unie je snížení skleníkových plynů na hodnotu 80% oproti úrovni z roku 1990. (Evropská komise, 2018a)

V roce 2018 vyšla tisková zpráva Evropské komise, který vyzvala k tomu, aby se stala Evropa do roku 2050 klimaticky neutrální - „Evropa může být klimaticky neutrální, pokud bude investovat do realistických technologických řešení, posílí postavení občanů a sladí opatření v klíčových oblastech, jako je průmyslová politika, finance či výzkum, a pokud zároveň zajistí sociální spravedlnost tak, aby přechod na tuto ekonomiku proběhl spravedlivým způsobem.“ (Evropská komise, 2018b)

4.4. Role jednotlivých hlavních měst

Evropská komise vydala v roce 2011 stanovisko obsahující základní představy o budoucím rozvoji nejdůležitějších evropských měst s celým názvem: „Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Metropolitní oblasti a městské regiony ve strategii Evropa 2020 (2011/C 376/02)“. Evropský hospodářský a sociální výbor pohlíží na metropolitní oblasti jako na katalyzátory budoucího rozvoje Evropy na základě jejich různorodosti a vlastní identity. Jednotlivé metropolitní oblasti, které jsou ve většině případů jádrem jejich ekonomického rozvoje a mají vliv na vývoj celé Evropy. Hlavní potřebou takového rozvoje dle stanoviska je ucelená koncepce koordinace měst spojená se snižováním regionálních nerovností. (Evropský hospodářský a sociální výbor, 2011)

V roce 2016 byla v rámci „Amsterdamského paktu“ vytvořeného na základě neformálního zasedání ministrů členských zemí EU, založena Agenda pro městské záležitosti EU (UAEU). Amsterodamský pakt uvádí dvanáct priorit Strategie pro inteligentní a udržitelný růst. Tato prioritní témata se jednoznačně dotýkají jednotlivých metropolitních oblastí, které by měli být zohledněny v jejich aktuálních a budoucích strategiích. Těmito prioritami jsou: začleňování migrantů a uprchlíků, kvalita ovzduší, městská chudoba, bydlení, vytváření oběhového hospodářství, pracovní příležitosti a dovednosti v místní ekonomice, adaptace na změnu klimatu (včetně řešení pomocí zelené infrastruktury); energetická transformace, udržitelné využívání území a řešení na základě přírodních principů, městská mobilita, digitální transformace a inovativní a odpovědné zadávání veřejných zakázek. (Evropská unie, 2016b)

5. Představy a požadavky Evropské unie pro budoucí plánování hlavních měst

5.1. Vyrovnávání sociálních rozdílů ve společnosti

Podle dokumentu Evropské unie ‚Cities of Tomorrow‘ Evropské unie (2011) ve světě neustále dochází k demografickým změnám. Tyto demografické změny se projevují navyšováním průměrné délky života obyvatel a s tím spojeným nárůstem celkového podílu seniorů v populaci. Podle oficiálního diskuzního dokumentu evropské komise o směřování k udržitelné Evropě do roku 2030 (2019a) je potřeba na tyto změny reagovat přizpůsobováním sociálních služeb a zaváděním nových pokročilých forem zdravotní péče.

Evropská komise v ‚Diskuzním dokumentu o sociálním rozměru Evropy‘ (2017c) udává, že by si města měla určit výhody i nevýhody, které demografické změny přinášejí a přizpůsobit tak svojí politiku ohledně zapojování důchodců do běžného života a zamezování vzniku sociálně vyloučených obyvatel a dětské chudoby. Podle předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen (2019c) je dále potřeba eliminovat veškerá rizika chudoby, kterými jsou veškerá obyvatelé, mladí lidé a převážné děti ohroženy skrze vytvoření plně inkluzivních systémů vzdělávání a zdravotní péče.

Během růstu či poklesu ekonomiky se mohou projevovat změny, při kterých dochází ke ztrátě sociální soudržnosti, rostoucí sociální a prostorová segregace a ke zvyšování počtu různě ohrožených komunit. Podle ‚Bílé knihy‘ Evropské komise (2017a) by se města měla zaměřovat na vyrovnávání nerovností ve společnosti skrze poskytování rovných příležitostí znevýhodněným skupinám obyvatel. Podle dokumentu ‚Cities of Tomorrow‘ (2011) bude potřeba vybudovat takové prostředí, které vzbuzuje v občanech vlastní iniciativu ke zlepšování sociálních vztahů a k dosažení potenciálních příležitostí rozmanitého města.

v ‚Diskuzním dokumentu o sociálním rozměru Evropy‘ (2017c) je dále uvedeno, že k dosažení ochoty obyvatel zapojovat se do plánovacích procesů a vývoje města je potřeba vybudovat takové prostředí, které vzbuzuje v občanech vlastní iniciativu ke zlepšování sociálních vztahů a k dosažení potenciálních příležitostí rozmanitého města. Města by měla hledat způsoby zapojení veřejnosti do plánovacího procesu za účelem posílení komunit a sociální soudržnosti. Pro rozvoj hodnot obyvatel měst a metropolí je nezbytné posilovat vlastní řízení v zájmu zlepšení přístupu k obyvatelům a jednotlivých zájmů komunit na základě demokratického

systému a vývoje společných hodnot. Zároveň by měla pracovat s novými trendy v online komunikaci a využívat výhody digitalizace a moderních sociálních inovací. Správný přístup k jedincům a jejich potenciálu může pozitivně ovlivňovat společenské klima a informovanost jednotlivých skupin a komunit.

Nutnost posilování společných hodnot včetně nutnosti posilování demokratického systému uvádí i předsedkyně Evropské komise ve svém dokumentu ‚Agenda 2019- 2024‘ (2019c). Podle jejích slov je nutné vyvíjet na území Evropské unie hodnotné evropské společenství schopné vyvíjet vlastní iniciativu a projevovat se v záležitostech lokálního i nadmístního významu. Podle již zmíněné ‚Bílé knihy‘ (2017a) by města měla dále vytvářet sociálně inkluzivní fyzické prostředí umožňující pohyb osob se sníženou mírou pohyblivosti a sociální interakci mezi jednotlivými skupinami obyvatel. S vytvářením vhodného prostředí je přímo spojeno vhodné zapojení obyvatel do plánovacích procesů.

Jak uvádí strategie Evropské unie Evropa 2020 (2010a), města se nemohou dále rozvíjet, pokud bude narůstat počet mladých lidí bez práce a bez dokončeného vzdělání. „Ti, kteří opouští školu bez dostatečných zkušeností nebo neseženou práci, jsou uvrhnuti do koloběhu neaktivity“. Podle dalšího dokumentu vydaného Evropskou komisí ‚Diskuzního dokumentu o využití potenciálu globalizace‘ (2017d), by města měla investovat do vzdělávání obyvatel v zájmu vyrovnávání sociálních rozdílů, zkvalitnění odborné přípravy a maximální propojení teorie s praxí pro navyšování konkurenceschopnosti. Zároveň je podle ‚Diskuzního dokumentu o sociálním rozvoji Evropy‘ (2017a) vhodné na úrovni měst vytvářet podmínky pro mezigenerační výměnu. Lidé v důchodovém věku mohou být prospěšní v různých oborech, jako vzdělávání, historie a pomoc v administraci.

Podle Evropské komise (2014) je trvajícím cílem Evropské unie - komise je poskytování rovných příležitostí všem obyvatelům a sociálním skupinám včetně zajišťování genderové vyváženosti. Města by měla řešit nezaměstnanost při průběžném sledování a vyhodnocování vývoje nových trendů na trhu práce a strukturálních změn. Výrazný nárůst příležitostí lze od roku 2010 sledovat například v ekologické výrobě (bioekonomie) a poskytování služeb spojených se zdravím životním stylem. Toto odvětví poskytovalo v roce 2013 zhruba 9% z celkové zaměstnanosti.

Dále podle ‚Diskuzního dokumentu o sociálním rozvoji Evropy‘ (2017a), patří mezi hlavní identifikované trendy Evropskou unií v zaměstnanosti například flexibilita pracovníků, změny

pracovní doby nebo možnost práce na dálku. Důležitou roli hrají nové způsoby komunikace, změny v preferencích a v mobilitě zaměstnanců. Mnozí obyvatelé mohou mít problémy s přizpůsobováním se těmto novým trendům nebo s měnícími se nároky zaměstnavatelů. Dále je možné, že budou ohroženi obyvatelé pracující v tradičních odvětvích převážně v primárním sektoru. Při naplňování představ evropské unie bude zároveň dále docházet k rozvoji ekologického zemědělství. Nejvíce pracovních příležitostí bude vznikat v terciálním sektoru a na úrovni malých a středních podniků (až 85%).

Podle Vize ‚Čistá planeta pro všechny‘ vydané ze strany Evropské komise (2018a) by mělo být součástí řešení nezaměstnanosti zajišťování odborné přípravy obyvatel skrze programy celoživotního vzdělávání, umožňování sociálního dialogu mezi zaměstnanci a spolupráce s podnikatelským sektorem na tvorbě společných nástrojů a politik. Podle zprávy vzniklé z popudu Generálního ředitelství pro výzkum a inovace – Directorate-General for Research and Innovation (2018) je nejvyšší výzvou Evropské unie řešení otázky jak dosáhnout ekonomiky schopné zajišťovat existencionální výhody a pracovní příležitosti všem obyvatelům ve vzájemně kompetitivním prostředí. Odpověď může poskytnout zaměření měst na vytváření společných projektů s pozitivními sociálními či environmentálními dopady. Podle diskuzního dokumentu Evropské komise (2019a) je dobrým příkladem španělská platforma La Bolsa Social, která již spojila 18 podniků za cílem vytvářet pozitivní sociální i environmentální dopady. Celkový proces ‚La Bolsa Social‘ podle oficiálních stránek (2020) funguje na základě financování a výběru nejvhodnějších projektů a společností, které mají potenciál pozitivně ovlivňovat sociální vývoj a které mají ozkoušené modely řízení vlastních projektů. Tyto společnosti poskytnou kapitál, který je jim v případě neúspěchu projektu vrácen. Společnosti se poté společně podílejí na realizaci projektu. Pokud projekt uspěje, společnosti se stanou vlastníky projektu (výnosu z projektu) v míře výše poskytnutého kapitálu. Tento model financování projektu je v celé své podstatě jeden ze způsobů poskytování rizikového kapitálu malým i středním podnikům. Hledání způsobů poskytování rizikového kapitálu je jedna z problematik, které by města měla ideálně ve svých strategických plánech řešit.

Mezi nebezpečné sociální problémy patří problematika vyloučení z bydlení, kterou lze popsat jako ztrátu či nedostupnost bydlení z různých finančních a sociálních důvodů. Podle Abbé Pierre Foundation (2018) je veřejná podpora bydlení těžko dosažitelná v mnoha městech Evropské unie. Integrované strategie týkající se vyloučení z bydlení a života na ulici hraje důležitou roli v politice s nutností vybudovat kohezivní a environmentálně udržitelná města. Takovéto problémy mohou být řešeny skrze bytové a ubytovací programy, regeneraci bytového fondu pro posílení komunit či programy sociálního mixu (směšní různých skupin

obyvatel). V různých zemích je právně nařízeno udržovat sociální bydlení na určitém procentu. Nejvyšší procento lidí v záchranných domech pochází z chudých rodin. Mezi lidmi bez domova se vyskytují ženy, mladí lidé, migranti i pracující. Různé předsudky a špatné chápání lidí bez domova včetně jejich častému podvádění k získání sociální podpory vedou ke špatně nastaveným politikám potlačujícím základní práva k nedostatečnému monitorování stávajícího stavu. V Evropě došlo ke společnému přijetí myšlenek modelu prevence a „Housing first“ metody, která nefunguje pouze na základě poskytnutí ubytování lidem bez domova, ale zároveň na principu následného začlenění. Podle evropské unie by se účinnost neměla měřit v počtu vytvořených nouzových bydlení, ale v počtu lidí udržovaných v bytech v rámci prevence, anebo v počtu lidí pocházejících z nouzových ubytování, kteří jsou nyní ubytováni dlouhodobě. V souvislosti s udržitelnými cíli Agendy spojených národů všechny relevantní politické sektory musí vést k „Vymýcení bezdomovectví do roku 2030 včetně zajištěním práva na vhodné bydlení pro každého“ (Abbé Pierre Foundation 2018)

Města budou muset počítat se zvýšenou pozorností Evropské unie ohledně výstavby, která bude v maximálním souladu s principy oběhového hospodářství. Zvyšování míry renovací má potenciál vytvářet budoucí finanční úspory a zamezovat energetické chudobě. Podle ‚Zelené dohody‘ vydané Evropskou komisí (2019b) je třeba zvýšit tuto míru renovací bytového fondu zhruba na dvojnásobek, aby bylo možné dosáhnout cílů stanovených Evropskou unií ohledně naplňování minimální energetické spotřeby budov a snižování negativních klimatických dopadů. Již podle ‚Cities of tomorrow‘ (2011) je největší výzvou je zároveň hledání způsobů uspokojování vysoké poptávky po bydlení v kompetitivním prostředí stavebního sektoru a řešení problémů vznikajících na základě nových způsobů poskytování přechodného bydlení.

Se sociální inkluzí souvisí zmírňování energetické chudoby a energetická odolnost budov. Podle strategického dokumentu generálního ředitelství pro klima „Climate Action“ 2016-2020 (2016) je lepší energetická účinnost (Energy efficiency) klíčem k zmírnění chudoby u nejchudších osob, při zvýšení kvality života všech obyvatel. Města stojí naproti výzvě vytvořit takový systém obnovy existujícího bytového fondu, který bude flexibilní, nákladově efektivní a udržitelný.

Energetická chudoba je formou chudoby spojenou s řadou nepříznivých důsledků jako zhoršené životní pohodlí – stres, psychické problémy a špatné zdraví – respirační problémy, srdeční problémy, zhoršené duševní zdraví zhoršované v důsledku nízkých teplot. Podle již zmíněné ‚Climate Action‘ strategie 2016-2020 (2016) může řešení energetické chudoby přinést nižší výdaje na zdravotnictví, snížení znečištění ovzduší, zvýšení rozpočtu domácností,

zlepšení pohodlí a psychiky a zvýšení ekonomické aktivity. Již podle dokumentu „Cities of tomorrow“ (2011) jsou vhodná teplota, chlazení, osvětlení bytů a využitelnost energických spotřebičů základní služby potřebné k zajištění slušné životní úrovně a zdraví obyvatel. Přístup k těmto službám umožňuje občanům žít zdravým aktivním životem a zvyšovat sociální začleňování.

Podle vize ‚Čistá planeta pro všechny‘ vydané ze strany Evropské komise (2018a), je k úspěšnému přechodu na oběhové hospodářství potřeba napojení většiny bytů na energie pocházejících s obnovitelných zdrojů, jako je například solární termální energie. Možnost adaptace bydlení na nízkou energetickou náročnost by měla být zahrnuta do všech budoucích renovací bydlení ke zmírňování energetické chudoby. Problematika udržitelné výstavby nespočívá pouze v účinném využívání energií, ale zároveň i v efektivních způsobech výstavby a ve využívání vhodných materiálů umožňujících snížení energetické spotřeby (například izolační materiály). Zároveň výstavba přináší různé příležitosti pro malé a střední podniky a může poskytovat pracovní příležitosti. Energetickou spotřebu může zároveň pomoci regulovat instalace různých inteligentních systémů a zařízení. (Evropská komise, 2018a)

Dále podle vize ‚Čistá planeta pro všechny‘ (2018a) nelze navyšovat míru renovací bez zapojování samotných spotřebitelů a jejich sdružení pro vytvoření vhodných finančních nástrojů a zajišťování rovných možností pro všechny obyvatele. Pro správné určení požadované míry renovace a pro vytváření vhodných finančních nástrojů a co nejefektivnější způsoby zapojování obyvatel do udržitelné výstavby je potřeba zapojení samotných komunit a jednotlivých sdružení ochotných snižovat svojí energetickou náročnost. Stejně tak by města měla hledat způsoby zapojování obyvatel přímo ohrožených energetickou chudobou. Evropská unie bude směřovat mnoho investic k transformaci energetiky. Budou vznikat nástroje i pro podporu menších a středních investic, které budou moci být využity například pro podporu energetických komunit. Principem energetických komunit je produkovat a vytvářet vlastní společensky (družstevně) sdílenou energii z lokálních zdrojů. Správné směřování financí a investic je jednou z priorit Evropské unie. (Evropská komise, 2018a)

Mnohé domácnosti v současnosti zvažují například tvorbu vlastní energie pomocí instalace solárních panelů. Vhodně zvolené nástroje a kroky města mohou těmto domácnostem pomoci ke skutečné realizaci udržitelných řešení, ke kterým by se například na základě nedostatečných informací a sdílení zkušeností mezi spotřebiteli sami neodhodlaly. Zároveň je k tomuto účelu potřeba vytvořit vhodné nástroje pro poskytování finančního kapitálu včetně účelného využívání investic poskytnutých se strany Evropské unie.

Podle předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen (2019c) veřejné finance stále nebudou stačit na pokrytí požadovaného množství investic k dosahování ekologicky neutrálních řešení. Evropská komise a jednotlivé členské státy musí hledat způsoby k vytváření vzájemně provázaných systémů investic ze strany soukromých podniků, které budou umožňovat finanční zapojení obyvatel.

V neposlední řadě by podle diskuzního dokumentu ‚Směřování k udržitelné Evropě do roku 2030‘ (2019a) města měla podněcovat společnost k přechodu k „zelenému chování“ skrze prezentace výhod přechodu k využívání klimaticky neutrálních technologií a oběhových produktů v zájmu oběhového hospodářství a udržitelné produkce potravin. Poptávka obyvatel po ekologických potravinách a produktech z místních zdrojů roste a je přímo spojená s přechodem obyvatel k „zelenému chování“. Nutné je zároveň vytvářet způsoby komunikace mezi jednotlivými aktéry veřejného a soukromého sektor k porozumění procesů, které vedou k plýtvání s potravinami včetně měření jejich skutečného objemu v produkci. (Evropská komise, 2019a)

5.2. Udržitelná spotřeba energií a obnovitelných zdrojů

Přeměna „průmyslu na čisté oběhové hospodářství“ popsána v dokumentu Evropské komise „Zelená dohoda“ (2019b) je nejpodstatnější součástí k úspěšnému eliminování hlavních zdrojů znečišťování planety. Odvětví spadající do těžké výroby například ocelářství musí být radikálně přeměněna, jelikož má na svědomí většinu vyprodukovaných emisí z důvodu náročnosti na zdroje. Takováto odvětví jsou neoddělitelná od výroby, jelikož poskytují materiální zdroje pro další výrobu. Pokud bude Evropská komise navyšovat své ambice v oblasti klimatu je také možné, že v příštích desetiletích budou negativně postihovány podniky, které nepřehodnotili své strategie ohledně dosahování minimálních negativních emisí.

Urychlení výroby energie z obnovitelných zdrojů je jednou z priorit popsaných ve vizi vydané ze strany Evropské komise „Čistá planeta pro všechny“ (2018a). Tuto prioritu si komise stanovila za účelem maximalizace vlastního úsilí k podpoře transformace jednotlivých evropských společností k výrobě ekologicky šetrných produktů. Od zapojení obnovitelných zdrojů do výroby zároveň Evropská unie očekává navyšování pracovních příležitostí. Podíl

vytvářené energie z obnovitelných zdrojů vzrostl od roku 2005 do roku 2018 o 8% na dosavadních 17%. Zároveň by měla být podle ‚Zelené dohody‘ (2019b) vytvořena průmyslová strategie a nový akční plán pro účinnou transformaci výroby na oběhové hospodářství. Jednotlivé členské státy se musí zaměřit na jejich maximální integraci.

Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) by města měla pomocí promyšleného plánování vytvářet fyzické podmínky v území z hlediska umožnění co nejplynulejšího napojení všech odvětví, budov a podniků na vzájemně propojenou síť energií vytvořených z obnovitelných zdrojů. K dosažení dekarbonizace infrastruktury by měla města investovat do instalací zařízení a technologií snižující energetickou náročnost území.

Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) dále redistribuce zbytkových energií v oběhovém hospodářství může ušetřit až „32% nákladů na primární zdroje“ pro další výrobu energií. Je v zájmu jednotlivých států dostat na trh takové technologie, jejichž tržní hodnota bude převyšovat technologie, které nejsou klimaticky neutrální. Digitalizace bude také hrát důležitou roli v automatizaci energetické infrastruktury a naplňování požadavků poptávky a zajištění dodávky čistých energií. Další důležitou rolí digitalizace je komplexní sběr a sdílení dat pro účinné měření celkového objemu energií a využitých zdrojů. Pro dosahování vývoje čistého oběhového hospodářství je nezbytné zajistit dlouhodobé financování otevřených databází a jasné stanovení budoucích cílů. (Directorate-General for Research and Innovation, 2018)

Úkolem evropské komise (2019c) bude podle předsedkyně Ursuly von der Leyen v příštích letech stimulovat ochotu podniků snižovat svojí ekonomickou náročnost. Primárně záleží na tom, zda se podaří Evropské unii a jejím členským státům vytvořit systémy a takové prostředí, které nebude klást překážky k přechodu podniků na udržitelné hospodářství a které bude maximálně usnadňovat takový přechod. Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) některé tradiční i relativně nové sektory výroby mohou zaostávat z hlediska využívání starých technologií nebo neefektivních systémů řízení. Přechod na „zelenou ekonomiku“ bude podle Evropské unie požadovat dekarbonizaci ve všech odvětvích. Města by proto měla hledat způsoby jak přizpůsobit tato odvětví novým trendům výroby a řízení a připravit je na budoucí změny ve využívání energií a obnovitelných zdrojů. Zároveň by měli být tyto sektory připraveny na dopady rozvoje technologií na základě digitalizace, automatizace a nové způsoby využívání umělé inteligence a jejich vliv na sociální vývoj obyvatel. Podle Zelené dohody (2019b) je za tímto účelem je nutné, aby města podněcovala své podnikatelské prostředí k přechodu k „zelenému chování“ skrze různé nástroje stimulace a podpory. Zároveň

by města měla svým podnikům prezentovat veškeré výhody přechodu k výrobě klimaticky neutrálních a oběhových produktů v zájmu oběhového hospodářství, udržitelné recyklace a vytváření pozitivních dopadů na životní prostředí.

Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) by budoucí ekonomická infrastruktura měla fungovat na obchodních modelech založených na principech oběhového hospodářství a na společném sdílení aktiv. Doslova jde o nutnost vytvoření uzavřených systémů spotřeby. Na vedení měst a států je, aby byla vytvářena jednotná pravidla, transparentnost, sdílení odpovědnosti, zajišťovala rovné možnosti a pomáhala navazovat vzájemné spolupráce.

Podle diskuzního dokumentu Evropské komise (2019a) vzájemná spolupráce jednotlivých sektorů a podniků může přinést společnou stimulaci i nárůst celkové konkurenceschopnosti města. Města by měla vytvářet iniciativy umožňující vzájemnou komunikaci a sdílenou odpovědnost podniků. Je potřeba, aby byla nastavena jednotná pravidla a vyrovnané příležitosti. Podle dokumentu „Globální diskuze“ (2017d) není využívání pokročilých technologií dostatečně rozšířené na úrovni malých a středních podniků v oblasti výroby. Naopak nejvyšší produkce na základě pokročilých technologií vznikají na úrovni nejsilnějších společností. Již několik měst vytvořilo pokrokovou „inovační politiku“ zaměřující se na podporu slabších podniků a podnikatelů se zapojením nejproduktivnějších společností ve městě i v regionu. Pomoc pro nastartování úspěšného podnikání menších subjektů může být poskytnuta v mnoha formách nejen pomocí poskytnutí finančního kapitálu. Dále podle „Globální diskuze“ by se města společně s nejproduktivnějšími podniky měla poskytovat finančně dostupné zázemí menším podnikatelským subjektům, vytvářet různé podpůrné programy nebo poskytovat různé formy poradenství. Města by měla poskytovat možnosti rozvoje komukoliv, kdo má potenciál přinést nová inovativní řešení a technologie na trh. (Evropská komise, 2017d)

Vedle středisek vědy a výzkumu využívá Evropská unie koncept podnikatelských inkubátorů. Tyto inkubátory by měli vytvářet společné zázemí pro malé a střední podniky a umožňovat jejich vzájemnou spolupráci a sdílení osvědčených metod a postupů mezi jejich pracovníky. (Evropská komise, 2019a)

Umožňování fungování vzájemné spolupráce měst a podniků je zároveň součástí třetí priority Evropské komise ohledně budoucích možností digitalizace „Posílení postavení občanů pomocí

nové generace technologií“ (2019a). Evropská komise bude investovat peníze skrze víceleté finanční rámce a vytvářet opatření k navýšovat spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem. Hlavním cílem digitalizace by mělo být využití v oběhovém hospodářství a vytvoření sdílené ekonomie. Jak z názvu vyplývá, hlavním přínosem digitalizace musí být zároveň zlepšení sociálního života obyvatel.

Podle pracovního programu Evropské komise (2018c) na rok 2019 budou dále vytvářeny podmínky pro jednotný a propojený digitální trh skrze právní předpisy a pravidla pro využívání digitálního obsahu a ochranu dat. Dále budou přezkoumávány možnosti online prodeje a distribuce zboží.

Podle Bílé knihy o budoucnosti Evropy (2017a) by města měla počítat se změnou vzorců chování spotřebitelů a to zejména mladší generace. Evropské firmy mají doposud na svědomí vysoké procento „patentů na obnovitelné energetické technologie“. Zohledňováním nových trendů ohledně spotřeby je dnes nezbytným krokem všech ekonomických subjektů pro udržení jejich konkurenceschopnosti.

Podle ‚Zelené dohody‘ (2019b) k úspěšnému navázání spolupráce podnikatelského prostředí a výzkumných organizací s akademickým sektorem by měla města využívat všechny možnosti, které přináší nové moderní technologie a digitalizace. Stejně tak by měla města vytvářet společné projekty a systémy pro výměnu zkušeností. Součástí spolupráce by měla být umožněna rekvalifikace pracovníků a propojení teorie s praxí. Na základě vzájemné spolupráce může být umožněn rozvoj například zemědělství, dopravy nebo nových potravin.

Sledováním nových trendů by se měla zabírat i evropská města jak z hlediska vlastního vývoje, tak i z hlediska naplňování představ Evropské unie, která se zavázala k zajišťování všestranného vývoje mladých lidí. Vývojem chytrých technologií a zařízení je nyní umožněn, každému přístup k nepřehlednému množství zdrojů informací. Tento vývoj přináší příležitosti pro vzájemné propojení mnoha ekonomických sektorů, univerzit, obyvatel a městských institucí. Stejně tak tento vývoj umožňuje rychlejší vývoj a rozšíření nových technologií s rychlejší zpětnou vazbou.

Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) je dobrým příkladem úspěšného využívání digitalizace je město Stockholm, které vytváří propojení mezi dekarbonizací a digitalizací. Stockholm zároveň poskytuje zázemí pro testování nejnovějších

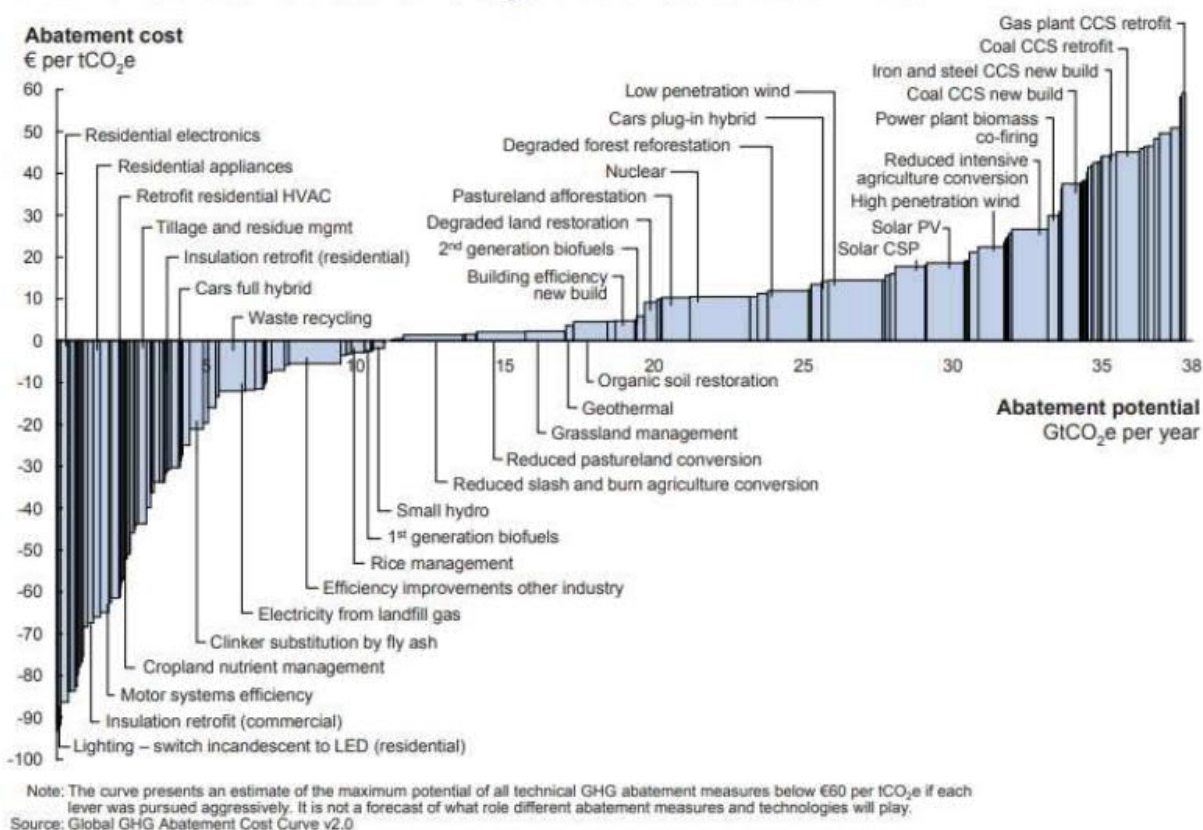
objevů ohledně IoT (Internet of Things) a nových způsobů využívání dat v reálném čase (Big data). Spolupráci mezi veřejným sektorem, univerzitami a průmyslem zajišťuje iniciativa s názvem Digital Demo Stockholm (2020). Podle oficiálních stránek tak tyto sektory hledají způsoby jak využívat data k zlepšení života obyvatel ve městech a regionech.

5.3. Rozvoj vědy a výzkumu

„Rozpočet pro boj proti oteplování do roku 2050 nevystačí“. Z pohledu vědecké skupiny HIGH-PANEL - Directorate-General for Research and Innovation (2018) by měli veřejné investice směřovat k vývoji bezemisních a nízko emisních, vysoko výkonnostní technologií s nákladově efektivní údržbou. Zároveň musí být tyto technologie aplikované na ekonomické i sociální úrovni a být propojené s poptávkou. Podniky nejsou často schopné ustát počáteční financování. Z toho důvodu je potřeba vytvářet systém poskytující dostatečný finanční prostředky soukromému sektoru k dalšímu vývoji, testování a prezentování těchto a jiných ekologicky účinných technologií. Z pohledu vědecké skupiny by toto mělo být prioritou k úspěšné dekarbonizaci.

Mnoho nízkouhlíkových technologií již má na trhu své místo. Problém však nastává v objemu finančních prostředků, které musí být vynaloženy k zavedení do produkce. Jednotlivé již existující a mnohokrát aplikované technologie lze vidět na McKinseyho křivce vývoje finanční nákladovosti (McKinsey abatement cost curve analysis). Tyto technologie jsou seřazeny vzestupně podle jejich emisních úspor a finanční nákladovosti. „I přes snížení budoucích nákladů na provoz nových technologií může být překážkou nedostatek počátečních investic“. Křivka je zobrazena na obrázku číslo 1. (Directorate-General for Research and Innovation, 2018)

Global GHG abatement cost curve beyond business-as-usual – 2030

Obr. 1 – McKinseyho křivka vývoje finanční nákladovosti (McKinsey abatement cost curve analysis) (Directorate-General for Research and Innovation, 2018)

Podle diskuzního dokumentu Evropské komise „Globální diskuze“ (2017d) budou města hrát ústřední roli v rozvoji vědy a výzkumu skrze vytváření vzájemných vztahů a spolupráce napříč sektory. Hlavní rolí měst by mělo být usnadnění rozvoje nových technologií a inovací a jejich uvádění na trh pomocí vhodných finančních nástrojů a odstraňování bariér uvádění nových technologií na trh. Členské státy i Evropská unie vidí rozvoj vědy a výzkumu jako příležitost pro rozvoj ekonomického prostředí a vlastní konkurenceschopnosti.

Opět podle předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen metropole jakožto nejsilnější hospodářský celky a území s nejvyšší koncentrací obyvatel mají vysoký potenciál dosáhnout celkové dekarbonizace vlastní infrastruktury za pomoci zapojení jednotlivých aktérů v území. Na základě rozvoje vlastní konkurenceschopnosti a v zájmu dosahování klimaticky neutrální produkce mohou metropole fungovat jako hlavní iniciátoři rozvoje udržitelných řešení, udržitelné produkce a inovací vytvořených díky společnému rozvoji vědy a výzkumu a na základě vzájemné spolupráce mezi jednotlivými členskými státy. (Evropská komise, 2019c)

Podpora výzkumu a inovací je zároveň nezbytným bodem „Zelené dohody“ (2019b) Evropské komise pro dosažení klimatické neutrality Evropy. Tento bod veliký význam pro zvyšování celkové konkurenceschopnosti. Celkové investice do vývoje vědy a výzkumu do dalších let budou činit zhruba hodnotu 100 miliard a z toho bude téměř 35% zaměřeno na cíle v oblasti klimatu.

Dále záleží na tom, zdali vedení měst dokážou vytvářet vhodná zázemí pro přilákání významných společností ochotných investovat v území do rozvoje nových udržitelných technologií a zdali vytvoří vhodné administrativní zázemí usnadňující veškeré procesy k rozvoji jejich podnikání. Podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) je potřeba, aby se sektor výzkumu a inovací zaměřil na plné pochopení a odstraňování bariér, které brání plnému zavádění udržitelných technologií na trh. K tomu bude potřeba vytvářet vhodné finanční nástroje. Nové technologie by měli vždy zohledňovat jejich další možné využití. Příkladem je například 3D tiskárna, která má všestranné využití napříč mnoha obory.

Kolektiv autorů Národního informačního centra pro evropský výzkum – TC AV ČR (2014) shrnul nejdůležitější informace ohledně stále platného hlavního rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont 2020. Nejedná se pouze o podporu inovativních technologií jako samotných. Program má zároveň na starosti vytváření vzájemně propojení struktury vědy a výzkumu a využívání talentů jednotlivců a skupin skrze programy pro jejich vzájemnou spolupráci a výměnu zkušeností. Větší důraz na inovace probíhá už od roku 2013, kdy začal být brán větší důraz na podporu malých a středních podniků.

Na základě podpory vědy a výzkumu se během let fungování Evropské unie vyvinulo několik iniciativ a seskupení. První z nich je Evropská výzkumná rada (ERC). Tato rada se zaměřuje na podporu mladých vědců, již etablovaných vědců a vědeckých skupin, které mají potenciál přinést nové objevy a nová řešení. Na podobném principu funguje iniciativa Future and Emerging Technologies (FET), která se zaměřuje na vytváření nových přístupů pro vzájemné propojení jednotlivých oborů. V čele rozvoje vědy a výzkumu na Evropské úrovni stojí Evropský inovační a technologický institut (EIT). Hlavním účelem tohoto institutu je propojení univerzit s podnikatelskou sférou pro propojení výzkumu s přímou aplikací do podnikání. (TC AV ČR, 2014)

Pro lepší představu inovativních technologií lze uvést tři hlavní oblasti vývoje stanovených v Pracovním Programu 2018-2020 pro investice. (2018e)

První oblast s nejvyšším rozpočtem je oblast technologií zaměřených převážně na udržitelné energetické systémy, jejichž vývoj je nezbytný pro naplňování vizí stanovených Evropskou unií. Mezi podoblasti vývoje patří například vytváření energetických ostrovů, využívání energie ze slunce, digitalizace budov, vývoj baterií, chytrá mobilita a vývoj technologií pro dosahování efektivnější a nízkonákladové renovace včetně vývoje udržitelných materiálů.

Druhou oblastí je vytváření technologií podporující oběhové hospodářství například skrze vývoj udržitelných materiálů, nové biotechnologie. Investice jsou zároveň vynakládány na vytváření schémat pro účinné plánování oběhové infrastruktury a jednotlivé klastry pro nakládání s odpadem a jiní sektory fungující v rámci bioekonomie.

Třetí oblastí jsou technologie pro úspěšné využití a pochopení potenciálu, který poskytují digitalizace a zavádění umělé inteligence k účelům sociálního a ekonomického rozvoje a třeba například zlepšení zdraví obyvatel, zajišťování služeb obyvatelům a k podpoře vývoje sociálních inovací. Nemalé investice jsou zároveň poskytovány Evropskou unií na řešení problémů kybernetické bezpečnosti a zamezování klimatických a ostatních rizik ohrožujících život obyvatel a přírody. (Evropská komise, 2018e)

Mnoho měst zároveň pracuje ve svých strategiích s konceptem Smart city jako s důležitým způsobem řízení vlastních infrastruktur. Na většinu technologií smart city se města zaměřují z hlediska celkového zefektivňování a zjednodušení jednotlivých a vzájemně propojených funkcí ve městě. Ve městech vzniká mnoho projektů, které fungují na vytváření inteligentních senzorů schopných reagovat na venkovní a vnitřní fyzikální vjemy. Využití smart city technologií má uplatnění například v dopravě pro sledování aktuálního zatížení silnic a dálnic, v recyklaci pro sledování aktuálního objemu odpadu nebo pro inteligentní čidla u osvětlení z hlediska úspory spotřeby. Tyto projekty lze podle Directorate-General for Research and Innovation (2018) rozdělit na ty, které mohou pomoci ovlivňovat infrastrukturu, informovat obyvatel a zlepšit kapacitu administrace pro budoucí rozhodování. Stejně tak mohou být vytvářeny chytré technologie pro potřeby bydlení a úsporu energií například skrze inteligentních spotřebičů (Internet věcí).

Podle diskuzního dokumentu Evropské komise (2019a) je součástí úspěšné dekarbonizace infrastruktury a oběhového hospodářství je nutné na úrovni města/metropole vytvořit systém recyklace schopný umožňovat opětovné využití materiálů z nových ekologicky s dobře recyklovatelných udržitelných produktů vytvořených na základě inovací a nových technologických postupů. Tyto produkty by měli v budoucnu nahradit jednorázové produkty, jejichž další využití ve výrobě už není možné.

Podle Zelené dohody (2019b) je v současnosti podíl materiálů pocházejících z recyklace teprve na úrovni 12%. V budoucnu lze očekávat ze strany Evropské unie politiky upravující společné zásady pro využívání materiálů a uvádění udržitelných produktů na trh. Důležitým strategickým bodem je zároveň pohled z hlediska modernizace a aplikace technologií a systémů jako jádra pro rozvoj oběhového hospodářství. Přechod na oběhové hospodářství přináší příležitosti pro vytváření technologií, který takový přechod úspěšně umožňují.

Dokument Directorate-General for Research and Innovation (2018) uvádí, že přechod na levné ekologicky neutrální technologie umožní vytvoření plně funkčního oběhového hospodářství. Aby byly tyto zásady naplnitelné ze strany výrobců, je nutné, aby se průmyslový sektor zaměřil na maximalizaci výzkumu udržitelných výrobků a jejich design včetně snižování nákladů na jejich výrobu. Promyšlené plánování infrastruktury umožnění zavádění vhodných technologií na úrovni podniků pro snižování jejich celkové energetické náročnosti společně s minimální odpadovostí.

5.4. Zdravá infrastruktura a zdraví obyvatel

Podle diskuzního dokumentu o směřování k udržitelné Evropě do roku 2030, evropské komise (2019a) by se města měla zaměřovat na zkvalitňování veřejných prostranství za účelem zvyšování zdraví obyvatel a jejich psychické pohody a celkové zvyšování kvality života ve městě a vně i uvnitř budov a na tvorbu vzájemně propojené zelené infrastruktury. Zároveň by se města měla zaměřovat na tvorbu takové infrastruktury, která pomáhá snižování dopadů podvodní a teplotních vln s negativním vlivem na zdraví obyvatelstva. Stejně tak znečišťování vzduchu těžkými částicemi je spojeno s téměř půl milionem předčasných úmrtí a má za následek závažná onemocnění.

Podle *Cities of Tomorrow* (2011) jsou inovace, technologie a služby spojené se zvýšenou ekologickou zodpovědností jsou faktory k dosažení zelenější lokální ekonomie. Pěší a pro kola přátelštější města s čistším vzduchem a vodou a s velkým množstvím kvalitně navrhovaných zelených ploch společně s chytře zastavěným prostorem jsou nejen atraktivní pro lidi, ale i pro business. Evropská komise si ve své vizi udržitelné spotřeby představuje vysoce energeticky soběstačná města. Dle její představy budou do roku 2050 města zásobovaná lokální a regionální obnovitelnou energií.

Podle Vize ‚Čistá planeta pro všechny‘ vydané ze strany Evropské komise (2018a) bude doprava hrát jednu z ústředních rolí z hlediska dekarbonizace území. Dopravní infrastruktury metropolí z hlediska velkého počtu obyvatel poskytují vhodné prostředí pro transformaci všech cest k udržitelnému cestování nebo aplikaci inteligentních systémů řízení za účelem snižování negativních dopadů dopravy na zdraví obyvatel. Důležitou roli bude hrát promyšlené plánování městského prostředí a řešení nároků a potřeb obyvatel. Metropole i jednotlivá města Evropské unie by měla hrát hlavní roli v transformaci evropského prostředí k udržitelné mobilitě. V první řadě by si města měla definovat, jaké výhody jim dekarbonizace dopravy může nabídnout.

Již v roce 2010 vydala Evropská komise „Bílou knihu“ ohledně možných cílů k dosažení „snížení emisí skleníkových plynů o 60 %“ do roku 2030 a 2050. Mezi cíle patří například snížení motorové dopravy na polovinu, snížení negativních dopadů silniční nákladové dopravy, využívání železniční a lodní dopravy pro převoz zboží a snížení úmrtnosti v dopravě. Součástí umožňování budoucí transformace dopravy je využívání nových technologií a přístupů například na základě sdílení zkušeností mezi městy a společné řešení městské a meziměstské mobility. (Evropská komise, 2010b)

K udržitelné mobilitě je podle dokumentu „*Cities of Tomorrow*“ (2011) nutné upřednostňovat dostupnost veřejné dopravy a vytváření přátelského prostředí pro měkkou formu dopravy především pěšky a na kole. Udržitelná mobilita není důležitá pouze z environmentálního hlediska, ale dává příležitost městu si znovu podmanit své prostředí. Doprava musí být zohledňována v dlouhodobé perspektivě. Důležitým předpokladem pro udržitelný systém dopravy je dobré propojení lokální sítě dopravy s regionální sítí. Příměstské sítě musí být tvořeny v kontextu s využitím půdy a prostorovým vývojem. Města by měla počítat i s nebezpečím, že i přes zmírnění lokální úrovně emisí, hluku a znečištění bude dopravní zatížení narůstat. „Bezmotorová doprava začíná být čím dál více atraktivní a města čelí změnám v hodnotách a preferencích obyvatel.“ Představa Evropy je, že mladí lidé nebudou pohlížet na

auto jako na sociální status a nebudou ho vnímat jako jediný způsob dopravy. (Evropská komise, 2011)

Podle třetího scénáře popsaného v dokumentu Vize ‚Čistá planeta pro všechny‘ (2018a) by měli metropole přistupovat ke snižování dopravního zatížení například z hlediska zefektivňování celkových dopravních uzlů skrze vzájemné propojování dopravních prostředků s nízkou energetickou spotřebou nebo pomocí využívání koncepcí inteligentních měst. Úprava infrastruktury by měla být plánovaná v kombinaci s přechodem na bezuhlíkové dopravní technologie. Zároveň by města podle vize měla sledovat nové trendy spojené s dopravou. Svoji roli může hrát například nové využívání dronů, nové služby pro obyvatele nebo inovace v distribuci zboží včetně důsledků ekonomických a strukturálních změn. Svoji roli bude hrát zároveň elektrifikace dopravy a nové inovace ve vývoji baterií a alternativních paliv nahrazujících paliva fosilní.

Podle vize „Udržitelný systém konzumace“ z druhého workshopu „Cities of tomorrow – Visions and models“ uvedené v dokumentu Cities of tomorrow (2011) by se logistika a spolehlivost dodávky zboží mohla v budoucnu zvýšit bez navýšení motorizované dopravy. Zemědělská půda by neprodukovala pouze potraviny, ale zároveň materiál a energii. Produkce masa se sníží a bude vyšší spotřeba vegetariánské stravy. Nákupní centra zmizí z okrajů měst a budou dostupné obchody se smíšeným zbožím.

Podle ‚Zelené dohody‘ vydané Evropskou komisí (2019b) bude na rozvoj společného udržitelného zemědělství poskytnuto kolem 40 % z celkového rozpočtu evropské unie. Udržitelná produkce potravin a inovativní postupy pěstování jsou zároveň jednou z priorit Udržitelné agendy OSN. Zemědělská infrastruktura musí být zároveň odolná vůči klimatickým změnám a biologicky rozmanitá, aby poskytovala dostatek potravin zvyšujícímu se počtu obyvatel. Všechna města evropské unie by měla začít pracovat na vytváření jednotných koncepcí udržitelné produkce potravin. Důležité je propojení jak spotřebitelů, tak jednotlivých sektorů, zejména pak zemědělského průmyslu pro vytvoření vzájemně fungujících řetězců produkce potravin a vytváření systémů lokální produkce. Je potřeba, aby udržitelná produkce potravin byla vytvářena v souvislosti s ekonomickým vývojem a tvorbou pracovních příležitostí.

Na základě využívání umělé inteligence a sběru dat je podle ‚Bílé knihy‘ Evropské komise (2017a) možné pozitivně ovlivňovat produkci potravin. Producenti potravin mohou například sledovat poptávku na trhu, vytvářet alternativní způsoby distribuce a předvídat výnosnost půdy. Zároveň nebude možné bez digitalizace vytvářet udržitelné systémy konzumace napojené přímo na obyvatele a lokální spotřebitele. Lidé budou zároveň požadovat přístup k informacím pro vlastní zapojení do produkce potravin pro vlastní spotřebu nebo v rámci komunit. Města by měla využívat potenciál digitalizace k poskytování informací konzumentům. Zapojení mohou být ideálně jednotliví producenti, kteří mohou vzájemně sdílet postupy a sledovat poptávku na trhu. (Evropská komise, 2017a)

6. Londýn

6.1. Vývoj strategického plánování Londýna a Velké Británie

Na úrovni Velké Británie jsou strategické plány popisovány jednotně jako spatial development strategies (SDS). Na úrovni Londýna slouží jako hlavní strategický dokument tak zvaný Londýnský plán.

Podle obsahu tohoto plánu má tvorba strategického plánu Londýna zejména od roku 2007 a 2011, svá vlastní specifika na základě změn z roku 2007 a 2011. Během těchto let probíhaly v Anglii rozsáhlé změny plánování. První změnou bylo převedení vyšších pravomocí na starosty jednotlivých měst a rozšíření jejich působnosti v přípravě a naplňování strategických plánů. (Mayor of London, 2017a)

V roce 2011 dále vyšel v platnost „The Localism Act“ – akt, díky kterému byla zodpovědnost starostů dále rozšířena o zajišťování dostupnosti půdy v území a udržitelné výstavby bydlení. Starostům měst bylo zároveň umožněno určování statutárních korporací (Mdc), které mají na starosti výstavbu a dosahování plánovaných změn ve starostou určených oblastech rozvoje. Příkladem je podle dokumentu například the London Legacy Development Corporation, která měla od roku 2012 na starosti vytvoření Olympijského Parku Královny Alžběty a přilehlého okolí jako odkaz na tehdejší Londýnské olympijské hry. (Mayor of London, 2017a)

Hlavní strategický dokument města Londýn stanovuje ekonomický, environmentální, dopravní a sociální rámec pro vývoj Londýna na dobu 20- 25 let. Tento hlavní strategický dokument je základem pro navazující strategické dokumenty - Doprava, Příroda, Ekonomický vývoj, Ubytování (Housing), Kulturní prostředí, Zdraví a zdravotní nerovnosti. Každý starosta musí bez výjimky řešit hluboké sociální rozdíly obyvatel, nedostupnost bydlení pro všechny sociální skupiny a přípravu města na budoucí klimatické změny. (Mayor of London, 2017a)

Starosta dále zodpovídá za zajištění účelnosti strategického plánu z hlediska, propagace ekonomického vývoje a vytváření bohatství Velkého Londýna, propagace sociálního vývoje Velkého Londýna a propagace pro zlepšení environmentálního prostředí Velkého Londýna. Vývoj dokumentu se dále váže k legislativě, která stanovuje nutnost zohlednit rovnost příležitostí obyvatel, snižování zdravotních nerovností a propagace zdraví Londýňanů,

dosahování udržitelného vývoje v rámci Spojeného Království, řešení klimatických změn, stanovení budoucího využití řeky Temže a uvedení zdrojů k implementaci plánů. (Mayor of London, 2017a)

V aktuálně platným Londýnským plánu je dále popsáno jakým způsobem se jeho tvorba lišila od torby předešlých plánů. Na začátku celkových prací na tvorbě dokumentu byla stanovena nutnost formovat území na základě samotných představ a potřeb místních obyvatel a komunit. Dále byla stanovena nutnost brán důraz na přehledné dělení témat a kapitol. Důležitým úkolem strategie bylo poskytnout jasné stanovení vize vývoje území. (Mayor of London, 2017a)

6.2. Systémy plánování území a tvorby politik na úrovni Londýna

K pochopení celkového systému plánování města Londýn a okolních měst je nutno uvést několik specifíků týkajících se tvorby plánů, spolupráce veřejného a soukromého sektoru a rozvoj na lokální úrovni. Některá specifika byla vytvořena přímo pro udržitelný vývoj Londýna a jeho metropole.

Co se týče hlavního vedení města, to se skládá ze zvoleného starosty města a Londýnského shromáždění. Dohromady jsou zodpovědní za strategické plánování, vývoj hospodářství a dopravy včetně požární bezpečnosti. Ve městě se nachází 32 okrsků, které fungují jako „nejdůležitější jednotka místní samosprávy“. Každý okrsek má svojí vlastní radu. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

Jak bylo řečeno v úvodu kapitoly hlavních změn v plánování, byly dosaženy v roce 2011 díky „The Localism Act“. V rámci aktu byla zrušena Komise pro plánování infrastruktury a byla nahrazena Plánovacím inspektorátem. Důvodem bylo předání pravomocí ohledně plánování z nevládního subjektu na vládní subjekt. Stejně tak byla v zájmu strategického vývoje infrastruktury pozměněna pravidla pro společné plánování na území dvou či více okrsků. (Mayor of London, 2017a)

Podle práce vytvořené na základě spolupráce univerzit Delft a De Montfort - Přehled Evropských Systémů Plánování, mělo být hlavním účelem „The Localism Act“ předání pravomocí na úroveň jednotlivých čtvrtí a zvýšení jejich rozhodovacích pravomocí. Místní autority neboli zvolení zástupci tak mají nyní vyšší volnost při rozhodování o změnách ve vlastním území a v řešení lokálních záležitostí. Zároveň tak získali více volnosti ve volbě vlastního vedení a ve stanovení vlastních pravidel pro sestavení komise. Zároveň bylo odpuštěno od předem stanovených termínů ohledně výměny vedení ze strany vlády. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

Dále podle práce byly na základě aktu předány místním komunitám nové pravomoci ohledně tvorby vlastních plánů. Tyto plány se nazývají sousedské plány. Cílem bylo, aby si obyvatelé a aktéři v území sami mohli volit, kde bude probíhat výstavba, jak by měla vypadat a jaké funkce by měla plnit. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

Podle oficiálního průvodce k chápání Aktu z roku 2011 slouží Sousedské plány k „umožnění společné diskuze mezi komunitami, obyvateli, zaměstnanci a subjekty s obchodním zájmem v území“. To znamená, že mohou společně ovlivňovat umístování bydlení, obchodu a občanského vybavení. K diskusi lze využívat například sousedská setkání nebo akce pořádané místní radou. To mělo zároveň usnadnit práci developerům. (Department for Communities and Local Government, 2011)

Tyto plány a veškeré dokumenty (development documents) na úrovni čtvrtí musí tolerovat národní politiky rozvoje a strategickou vizí území. O schválení plánu se poté jedná v místním referendu a o platnosti rozhoduje většinové hlasování. Hlavní výhodou takového přístupu je zamezení separace nových území od místních komunit a zajištění výhod, které mohou v budoucnu místním komunitám zajišťovat. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

Celkově byly zvýšeny i pravomoci lokálních zvolených zástupců v otázkách výstavby a obnovy bytového fondu. Díky tomu zároveň nastaly změny v poskytování sociálního bydlení. V minulosti mohl, kdokoliv žádat o poskytnutí sociálního bydlení. Byly tak omezeni ti, kteří sociální bydlení nutně potřebovali. Díky aktu byly pravomoci přesunuty na lokální úroveň i v tomto ohledu. Místní vedení tak dostalo větší pravomoci v rozhodování, komu může být sociální bydlení poskytnuto tak, aby byly upřednostněni ti nejohroženější. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

Dále podle práce vytvořené na základě spolupráce univerzit Delft a De Montfort - Přehled Evropských Systémů Plánování začal být brán důraz na uspokojení potřeb komunit ještě před uzákoněním Aktu z roku 2011. Vedle sousedských plánů jsou na území čtvrtí již od roku 2004 využívány Strategie udržitelných lokálních komunit. Zastupitelé čtvrtí (rada) mají poté na základě těchto strategií a jiných místních plánovacích dokumentů za úkol vytvářet vhodné rámce politik a programů pro budoucí plánování území (15-20 let). Tyto plány vznikají ve Velké Británii na území s průměrným počtem 119,000 obyvatel. Souhrnně se tomuto postupu říká Local Development Framework. (Oxley, Brown, Nadin; 2009)

6.3. Strategické priority města Londýn uvedené v Londýnském plánu

Vize města Londýn: **Good growth - „growth that is socially and economically inclusive and environmentally sustainable“**. (Mayor of London, 2017)

Jako priority jsou identifikovány klíčové oblasti obsažené v Novém strategickém plánu – „**New London Plan**“ (2017) s názvem „**six core good growth politics**“. Platnost dokumentu je stanovena do roku 2041. Některé části strategického dokumentu mají však kratší dobu platnosti například z důvodu měnících se celkových podmínek v území, vývoje trhu s nemovitostmi anebo z důvodu uprav stanovených klimatických cílů. Je nutné uvést, že stávající strategický plán zůstal platný i po odchodu Velké Británie s Evropské unie. (Mayor of London, 2017)

Pro vytváření sociální soudržnosti Londýna je ústřední Priorita 1 - Vytváření silných komunit zapojených do procesů. Londýn se musí vymanit z pozice města, ve kterém se i navzdory velkým ekonomickým úspěchům nacházejí velmi chudí obyvatelé a to i z řad mladého obyvatelstva. Vytváření nových staveb, veřejných prostorů a mnohých jiných zásahů bude využito pro posílení sociálních vazeb a pro tvorbu komunit. To vše je přímo spojeno s prioritou číslo 4 „Poskytování vhodného bydlení“, která má za úkol výstavbu a obnovu bytového fondu s vhodným identifikováním a plánováním lokalit se strategicky výhodnou polohou a vzájemnou návazností.

Z důvodu předpokládaného nárůstu počtu obyvatel je nutné nasměřovat růst k nejlépe dostupným, potenciálním a dobře propojeným lokalitám pro efektivní využívání stávající a

budoucí dopravní, cyklistické a pěší infrastruktury bez rozšiřování města do jeho zeleného pásu. Cílem je zároveň zajistit 80% využitelnosti všech cest k udržitelnému cestování. Město se bude vypořádávat s tlakem na budoucí využití volných ploch a půdy, který bude vytvářen z důvodu zvyšování pracovních příležitostí a následného nárůstu počtu obyvatel. V tomto ohledu si město chrání svůj zelený pás obklopující město. Upřednostňováním vývoje v potenciálních oblastech, v brownfieldu, ve zbývajících veřejných prostorech, v místech s existujícím či plánovaným metrem či nádražím a v místech vně a na okrajích městských center bude zároveň docházet ke zkracování vzdáleností, vytváření rovnoměrně dostupné nabídky služeb a lepší propojenosti ekonomických subjektů.

Součástí hledání nejlepšího využití půdy je plánování veřejného prostranství a jeho využití k posilování a tvorbě komunit. Zahušťování města spojené se zkracováním vzdáleností poskytne příležitost pro vytvoření dopravní sítě přívětivé pro pěší pohyb, cyklistiku a využití infrastruktury pro plnění co nejvíce užitečných funkcí. Zároveň bude město v těchto plochách budovat zelenou infrastrukturu s cílem vytvoření přírodního městského prostředí. Celkový účel intenzivnějšího a efektivnějšího využívání prostoru spočívá ve vytvoření prostředí pro poskytování dostatečného množství bytů a práce a za účelem rozvoje současných komunit při rozvoji hodnot komunit budoucích.

Doprava, bydlení, vzdělávání, příjmy, pracovní podmínky, nezaměstnanost, kvalita vzduchu, zelené prostředí, klimatické změny a sociální podmínky mohou mít veliký vliv na zdraví obyvatel a na dosažitelnost zdravotní péče. Město proto považuje za nutné, aby bylo vytvářeno vhodné a zdravé prostředí vně i uvnitř budov, zlepšováním zelené infrastruktury a přizpůsobováním bydlení fyziologickým a psychickým potřebám obyvatel. K tomu bude město zavádět vhodné ukazatele k monitorování pokroku a pro zavádění nových opatření. Za tímto účelem vznikla priorita 3 – Vytváření zdravého města.

Součástí zvyšování zdraví obyvatel bude zároveň vytváření prostředí a služeb, které budou zdraví životní styl umožňovat. Důležitým krokem města je zaměření se na plné využití metody „Healthy street approach“, která se týká zapojování společnosti a komunit do společné diskuze a hledání společné vize pro kvalitní a zdravé veřejné prostory. Tuto metodu bude město využívat při veškerém plánování výstavby a při vytváření budoucích projektů.

Priorita 4 „Poskytování vhodného bydlení“ rozvíjí strategický cíl stanovený starostou a městem ohledně „zajištění alespoň 50 % bytů cenově dostupnými“. V budoucnu bude potřeba uspokojit vzrůstající poptávku po bydlení, kvůli očekávanému nárůstu zaměstnanosti. *„Cena pronájmu bytu s jednou ložnicí v Londýně je nyní vyšší než průměrná cena pronájmu s ložnicemi třemi ve všech regionech“* (New London Plan, 2017).

Trh s nemovitostmi je tudíž otevřený pouze pro ty nejbohatší. V roce 2017 „London Strategic Housing Market Assessment“ ve svých výstupech identifikoval, vysoký zájem o dostupné bydlení. Londýn potřebuje 66000 nových bytů každý rok. Do dvaceti let by alespoň 43000 z nich mělo být cenově dostupných pro běžné obyvatel. Pro výstavbu zůstává zásadní nové využití velkých ploch brownfield. Volné pozemky jsou nyní vzácností a staré brownfieldu se pomalu přetvářejí. K uspokojování poptávky musí Londýn využít všech dostupných a možných prostředků. Město musí identifikovat nejvhodnější místa všech velikostí s napojením infrastruktury a zároveň podporovat kvalifikovanou výstavbu se zaměřením na environmentální standardy řešené v Prioritě 6 „Efektivní a odolné město“. (Mayor of London, 2017)

Priorita má dále za úkol výstavbu a obnovu bytového fondu s vhodným identifikováním a plánováním lokalit se strategicky výhodnou polohou a vzájemnou návazností. Londýn je postavený na tradici otevřenosti, různorodosti a rovnocennosti. Zhruba 40 % obyvatel, se narodilo mimo Velkou Británii. Londýn je také domovem Evropských přistěhovalců a 1,2 milionu handicapovaných. Je jedním z nejbohatších měst na světě a je zároveň domovem nejchudších komunit v zemi. Blahobyt je nerovnoměrně rozdělen v různých částech města a mezi populací.

Město bude řešit sociální nerovnosti plánováním přívětivého fyzického prostředí pro komfortní a bezpečný pohyb obyvatel a tím vyvolávat pocit sounáležitosti umožňující rozvoj komunit. Komunity hodlají rozvíjet zaměřením se na podporu a plánování městských center a umocňováním jejich klíčových rolí, včetně plánování míst pro sociální integraci a vzájemný kontakt. Město si uvědomuje, že k dosažení rovných možností a ekonomických příležitostí pro všechny obyvatele, bez výjimek, je nutné zaměřit se na předem promyšleně plánování výstavby se zaměřením výhradně na potřeby místních komunit.

Londýn je motorem celkové ekonomie Velké Británie. Její trh práce, trh s bydlením a doprava je spojena s „Wider South East city regionem“, což vytváří polovinu produkce celé země. Londýn má unikátní silné postavení v oborech financí, obchodu, službách, technologiích, kreativním průmyslu a v právu, stejně tak jako ve své atraktivnosti pro turismus, což celkově posiluje celou zemi. Londýn bude využívat svůj silný ekonomický potenciál území a zároveň podporovat silné stránky a potenciál širšího regionu. Usnadňování obchodu a celkové zefektivňování všech procesů hodlá dosáhnout pomocí zajišťování dobře propojené fungující dopravní infrastruktury a digitalizace ekonomie města. Město si dává za úkol rovnoměrně využívat výhody vycházející z ekonomického rozvoje k navyšování zaměstnanosti a snižování sociálních rozdílů mezi obyvateli.

Důležitým bodem rozvoje ekonomiky je udržení Londýna na předních příčkách inovací a výzkumu a předního centra znalostí. Město Londýn se ve velké míře zaměřuje na definování různých funkcí ploch pro zajišťování prostoru pro umožnění podnikání všech velikostí. Pro tyto prostory ve strategickém dokumentu definuje co je potřeba zajistit pro jejich dostupnost a funkčnost. Pro velké kancelářské prostory například definuje potřebu zajištění standartu kvality a všestranné využitelnosti. Mezi další kategorie patří například nízkonákladové kanceláře pro menší a rozvíjející se podnikání a kanceláře související s činností v sociálním nebo kulturním zájmu města. Podle účelu těchto prostorů zároveň pracuje s finančním a daňovými nástroji. Mimo prostory kanceláří město pracuje se zajišťováním prostorů pro logistiku a celkové fungování ekonomiky města „Strategic Industrial Locations (SIL)" a lokálně ekonomicky významné oblasti „Locally Significant Industrial Sites“. V zájmu shlukování podniků mají města vybrané lokality pro potenciální růst vybraných sektorů a vytváření klastrů rozvoje. (Mayor of London, 2017b)

Londýn má zároveň v rámci vymezených potenciálních oblastí zpracovaný seznam sektorů, které je možno do daných vybraných území umístit na základě jejich dosavadního vývoje a lokálního kontextu. Tyto sektory jsou děleny v rámci jejich přínosnosti k urbánnímu vývoji města (městské plánování, energie a doprava, inženýrství, developerské služby), na kulturní a kreativní odvětví, vhodné sektory k dalšímu rozvoji podnikatelského prostředí města a prostředí vhodné pro vzájemnou spolupráci akademického a soukromého sektoru v rámci dalšího výzkumu a dosažení pokroku k udržitelnému vývoji. Za velmi důležitý pokládá Londýn sektor k vytváření nízko emisních technologií a služeb. Ten je založen na již velmi pokročilých a nejsilnějších sektorech města jako jsou například stavební technologie, alternativní paliva a využívání větrné energie. (Mayor of London, 2017c)

Jako hlavní priorita reagující na klimatické dopady a změny byla vypracována priorita 6 s názvem Efektivní a odolné město. Pomocí promyšleného a zodpovědného plánování strategií a lokální infrastruktury bude Londýn čelit důsledkům, které klimatické změny vyvolávají. *„Dobré plánování může připravit Londýn na hrozby a zároveň zlepšovat dopad města na životní prostředí“*. Klíčem k městské odolnosti je vytvoření vhodného bydlení za pomoci adaptace budov a infrastruktury a dále zodpovědné využívání vody, snižování dopadů povodní a teplotních vln („Urban heat island effect“).

Podle přidruženého strategického dokumentu města „Vývoj infrastruktury“ lze řešit problémy teplotních ostrovů například skrze využívání různých materiálů, různorodých designů budov a jejich vhodné vzájemné orientace vůči slunci. Další vhodným řešením je tvorba zelených střech a stěn a různé energetické nebo mechanické systémy ventilace. (Mayor of London, 2017b)

Velmi podstatná je spolupráce veřejného, soukromého, komunitního a dobrovolného sektoru. K plánování celkové energetické infrastruktury slouží tak zvané „Energy Masterplans“. Londýn bude dále podnikat kroky, k vytvoření environmentálně zodpovědné cirkulární ekonomiky, využívající celkový potenciál zdrojů a minimalizovat svojí následnou mírou odpadovostí.

Dalším účelem stanovené priority „Efektivní a odolné město“ je snížení emisí skleníkových plynů domácností, výstavby a výroby pomocí aplikování různých cenových nástrojů, udržitelných řešení a stanovení prioritních území s cílem dosáhnout maximalizace využívání lokálně vytvořených energií z obnovitelných zdrojů. Dekarbonizace území chce dosáhnout pomocí zaměření se na vytváření společné sítě energií z obnovitelných zdrojů a to s pomocí digitalizace a mapování možností, které území a jednotlivé sektory pro vytvoření takového systému nabízejí. (Mayor of London, 2017b)

Celkovým cílem je vytvoření odolného města schopného reagovat na změny klimatu bude naplnění ambicióznímu cíle města s názvem „Become zero carbon by 2050“. Londýn se chce zároveň stát chytrým, soběstačným, bezpečným a hlavně odolným městem. Nedávné incidenty vyvolali pocit nutnosti zaměřit se odolnost budov vůči požárům (požár Grenfell Tower 2017) a zabezpečit město před teroristickými útoky.

K minimalizování emisí skleníkových plynů vymežil Londýn tři hlavní oblasti. První oblastí je snižování emisí během výstavby a soudržných činností. Druhá oblast zahrnuje ty části území, kde je možné přizpůsobit stávající infrastrukturu lokální produkci tepla a čistým energiím a třetí oblast zahrnuje vzájemné poskytování energií na nejnižší územní úrovni například v rámci sousedství (energy on-site). Pro tuto oblast je ze strany města požadováno 35% snížení emisí. „Domácnosti a pracovní sektor jsou podle města zodpovědný přibližně za 78 % celkových emisí“. (Mayor of London, 2017b)

K podpoře dekarbonizace jednotlivých území jsou využívány jednotlivé administrativní městské celky (Boroughs). Ty musí spravovat zvláštní samostatný fond pro redukcí skleníkových plynů na vlastním území a pravidelně poskytovat aktuální informace ohledně dosažených výsledků pro další celkové rozhodování na celé úrovni Londýna. Zároveň by tyto městské celky měli využívat všech příležitostí, které se v jejich území naskytou ohledně využívání solární energie a výroby lokální a sousedské energie. (Mayor of London, 2017b)

Velkou pozornost věnuje město Londýn udržitelné výstavbě. V Londýně vždy fungovali striktní regulace pro výstavbu budov a jejich rekonstrukci. V rámci ambiciózních cílů Londýna ohledně změn klimatu tyto regulace zahrnují nové požadavky týkající se požadované energetické účinnosti a použitých materiálů. V rámci výstavby je ze strany města požadováno minimalizovat emise o 10% u staveb za účelem bydlení a 15% u staveb plnící ostatní funkce. Hlavním cílem je minimalizovat energetickou spotřebu skrze vhodně zvolený způsob dodávky energií s použitím vhodných technologií. (Mayor of London, 2017b)

6.4. Nové přístupy plánování bytové a udržitelné výstavby na úrovni Velkého Londýna

Velká Británie je nucena stejně jako ostatní země hledat způsoby zajištění bydlení všem svým novým i původním obyvatelům. Na problémy v otázkách bydlení se zaměřuje Londýn několika způsoby uvedenými v páté kapitole Londýnského plánu. Veškeré plánované postupy jsou součástí priority číslo 4 „Poskytování vhodného bydlení“.

V první řadě si dal Londýn za úkol lokalizování vhodných oblastí pro možný nárůst výstavby pro rezidenční a smíšené funkce. Podrobná analýza území a příprava vhodných podkladových materiálů proběhla již v průběhu přípravy strategického plánu. Městské obvody tak získaly

jasné podkladové materiály pro přípravu vlastních plánů využití území. Jeden z těchto podkladových materiálů je mapa očekávaného nárůstu počtu obyvatel a míra výstavby očekávaná ze strany města. Zároveň strategický plán udává pokyny a požadavky k přípravě těchto plánů. Jeden z prvních pokynů je identifikování vhodných území brownfieldu pro novou výstavbu. Ve strategickém plánu byly definovány jejich požadované charakteristiky. Mezi ty patří například dobré budoucí napojení na novou nebo stávající dopravní infrastrukturu ve vzdálenosti 800 metrů od přestupní stanice nebo místa s nízkou hustotou osídlení. Území vhodná pro ekonomický rozvoj byla taktéž definována v Londýnském plánu. (Mayor of London, 2017b)

Po vypracování vlastních návrhů (plánů) ze strany okrsků bude jedním z nejpodstatnějších kroků, uvedeným v Londýnském plánu, zajištění propojení vypracovaných návrhů ze strany starosty s jednotlivými okrsky a ostatními aktéry v území. Vedení města se doposud zaměřovalo na zajišťování dostatečné míry výstavby skrze urychlování procesů a řešení jak co nejdříve uspokojit poptávku. Snaha starosty města nyní směřuje zároveň k diskuzi se stavebním sektorem za účelem upřednostňování výstavby primárně v zájmu místních obyvatel. (Mayor of London, 2017b)

Ze strany starosty bylo v Londýnském plánu stanoveno několik ambicí města, které je potřeba naplňovat pro zajišťování dostatečného množství bydlení.

Těmito ambicemi jsou:

- a) hledání způsobů proaktivního zapojení města do trhu s půdou a nemovitostmi, navýšování investic a jejich lepší směřování, snížení rizika developerů a maximalizace příležitostí, které přináší nová dopravní infrastruktura
- b) Zaměření se na způsoby diverzifikace odvětví výstavby například pro nárůst výstavby nájemného bydlení (build to rent)

Novou změnou v přístupu k zajišťování bydlení Londýna je nyní podle plánu zaměření na co nejefektivnější způsoby výstavby a zefektivnění všech souvisejících procesů. Součástí tohoto přístupu je zvýšení podpory malým a středním podnikům (skrze programy Small Sites a Small Builder), usnadnění jejich intervence na trh a zvýšení spolupráce s bytovými sdruženími. Společně s rozvojem vzdělávání a inovací se město bude zaměřovat na rozvoj stavebních dovedností včetně zajišťování praktických zkušeností a maximální modernizaci řešení konstrukcí a metod výstavby. (Mayor of London, 2017b)

Podle národního plánu, jehož autorem je the Secretary of State for Housing, Communities and Local Government, jak je uvedeno v Londýnském plánu v části „Housing founding“, je potřeba zajištění výstavby 66,000 nových bytových jednotek za rok. Uvolněné finanční prostředky na urychlení výstavby a zajišťování bezrizikového developementu činí hodnotu 3.15 miliard liber a budou k dispozici od roku 2021. Součástí financování bude využití poskytnuté části ze strany národního fondu pro rozvoj infrastruktury bydlení (Housing Infrastructure Fund). Pro poskytování dostupného bydlení v Lonýně bude potřeba 2,17 miliard liber za rok. (Mayor of London, 2017b)

7. Amsterdam

7.1. Dosavadní vývoj metropolitní oblasti Amsterdam

Amsterdam je součástí Randstad, což je polycentrické urbanizované prostředí ve kterém se nachází čtyři velká města ve své relativní blízkosti. V centru této oblasti se nachází Groene Hart, což je relativně nízce osídlená venkovská oblast.

V prezentaci třetí konference IfoU - International Forum on Urbanism (2008) je uvedeno, že špatná doprava a zatížení dálnic znemožňuje celkovou prostupnost celým územím. Národní strategické plánování poukazuje na hlavní problémy a dává jednotlivým provinciím a sídlům velký prostor pro rozvoj, čímž funguje více jako partner než jako subjekt vytvářející bariéry a omezující regulace. „Tímto způsobem je dosažen vývoj území namísto pouhého plánování prostoru“. (International Forum on Urbanism, 2008)

Amsterdam je otevřený svým sousedům a vyvíjí se jako hlavní město a mezinárodně konkurenceschopné evropské metropole. Strukturální vize Randstadu u Amsterdamu poukazuje na rozvoj metropolitní krajiny, vytvoření udržitelného a klimaticky odolného města, lepší vnitřní a vnější přístupnost se zaměřením na regionální veřejnou dopravu, a zintenzivňování a transformaci městských oblastí s důrazem na dostatečné zásobování podniků zaměstnanci. (International Forum on Urbanism, 2008)

Amsterdam má rozmanitou ekonomiku, bytový fond, zařízení, krajinu a především smíšenou a relativně mladou populaci. To dává Amsterdamu perfektní základ pro své udržení a přilákání slibných hospodářských sektorů a rozvoj místní a regionální ekonomiky.

Řešení prostoru je přímo spojeno s ekonomickým úspěchem. Proto je důležité zachovat dostatečný prostor pro ekonomické funkce ve městě různého druhu. Síla městské ekonomiky je v její rozmanitosti. Amsterodamská ekonomika se vyznačuje silnou kombinací sedmi slibných hospodářských sektorů nebo katastrů. Jedná se o ICT, kreativní průmysl, finanční a obchodní služby, vědy o živé přírodě, obchod a logistika, cestovní ruch, kongresový turismus a potraviny. Všechny tyto katastry mají velký význam pro hospodářský rozvoj Amsterdamu. Spolu s rychle se rozvíjejícím katastrem v oblasti udržitelnosti je důležité reagovat na potřeby všech těchto odvětví. (International Forum on Urbanism, 2008)

S ohledem na ekonomickou situaci je nezbytné, aby se naplňování prostorových ambicí upřednostňovalo více než kdy jindy. Nové projekty musí splňovat požadavky a řadu kritérií. Amsterodamský region bude v následujících desetiletích dále růst, zatímco jiné části Nizozemska již vykazují demografický pokles.

Lidé opět přicházejí do Amsterdamu, aby si zde vybudovali svojí kariéru a navázali vztahy. Výhodou města je jeho velká inovativní kapacita, vynikající příležitosti pro vzdělávání a školení a fungování společných katastrů. To vše je vynikající živnou půdou pro znalostní ekonomiku. (International Forum on Urbanism, 2008)

Průměrná výstavba se pohybuje kolem 5000 nových bytů za rok. Město Amsterdam roste, a to tempem 11 000 obyvatel ročně. Do roku 2030 hustota populace vzroste z 5100 na 5700 obyvatel na km². Do roku 2040 počítá s celkovým nárůstem obyvatel na hodnotu 100 000 až 150 000. Proto bude do té doby potřeba podle města postavit dalších 70 000 bytů. (Plan Amsterdam, 2011)

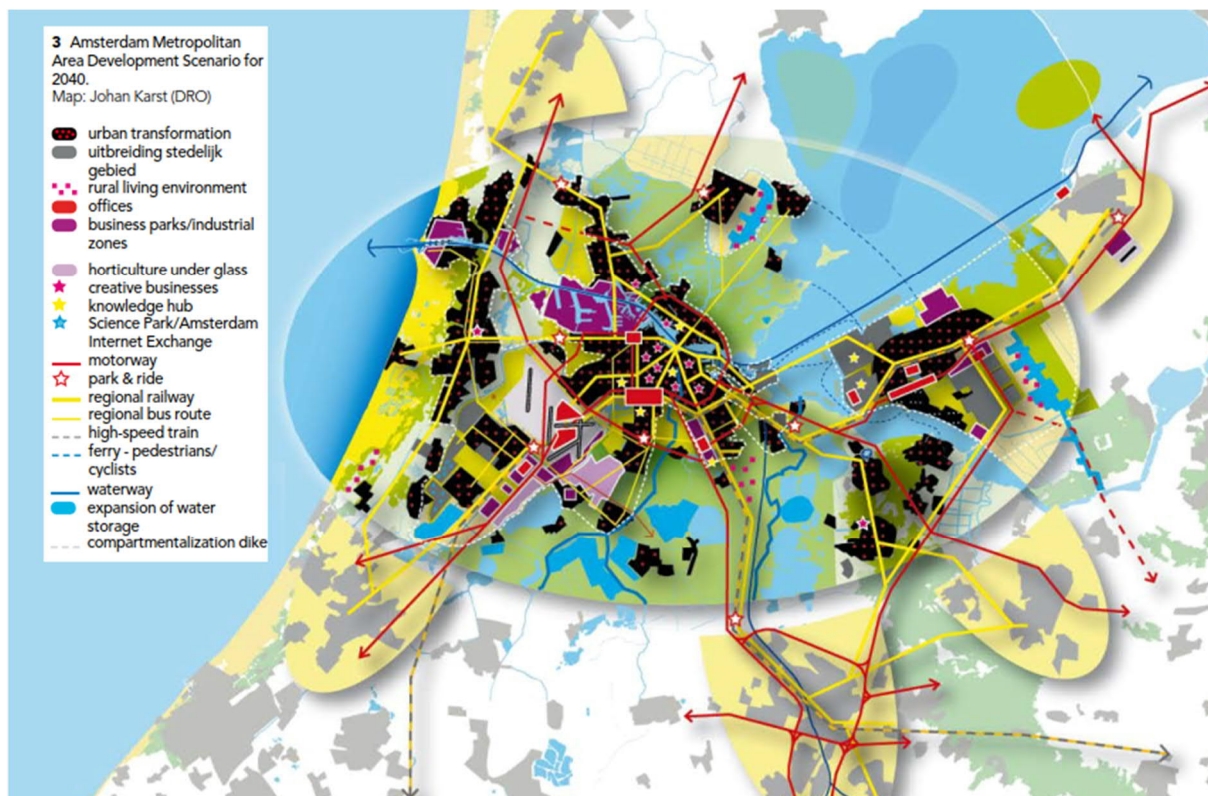
Amsterdam se vyznačuje vysokou kvalitou života obyvatel a pozitivním socioekonomickým vývojem. Důležitý důraz klade město na zdraví ovzduší a kvalitu veřejného prostranství pro kvalitní život místních komunit i zajišťování atraktivního prostředí pro byznys a vytváření hodnot u obyvatel. Amsterdam hraje důležitou roli v mezinárodní konkurenceschopnosti a zároveň tvoří silné jádro metropole. (Plan Amsterdam, 2011)

Na území Nizozemí již v minulosti fungovalo silné propojení mezi plánováním, výstavbou a zásadami vlády. Od roku 2008 bylo plánování na lokální úrovni odtrženo od povinnosti jejich schvalování ze strany vyšších správních celků. Bylo tak rozhodnuto na základě široké reformy plánování, během které byly původní hlavní plány, nejdůležitějších rozhodnutí vlády, regionální plány jednotlivých krajů a strukturální plány jednotlivých místních orgánů, nahrazeny novými dokumenty s názvem strukturální vize. Tyto vize se řídí Územně Plánovacím Aktem z roku 2008 - Spatial Planning Act. Regionální strukturální vize nejsou pro lokální plánování závazné, ale v konečném důsledku vývoj území silně ovlivňují. Město či region může produkovat vlastní plány v území pokud jde o projekty nadmístního významu.

Na úrovni městských okrsků jsou jednotlivé rady (Municipal councils) také povinny obstarat alespoň jednu vlastní strukturální vizi (Municipal structural vision). Ty poté slouží jako důležité podklady pro vytvoření hlavní vize celého území. Cílem těchto nižších strukturálních vizí je

stanovení hlavních možných změn v území (popřípadě jejich vliv na okolní území), způsobů jejich dosažení a jednotlivé hlavní politiky, jejichž řešení má zvolená rada na starosti. Žádný z dokumentů však není nadřazen jeden druhému a tím pádem není řešeno, zdali vytváří vzájemný konflikt. Podle Barta Muskense (2011) významným rozdílem oproti městům Londýnu a Barceloně je to, že prostorové plánování a jeho implementace se uskutečňují, pokud možno, na lokální úrovni. Jednotlivé místní orgány jsou schopné vytvářet příslušná opatření na základě svých znalostí místní situace. (Plan Amsterdam, 2011)

Aktuálně stále platným dokumentem je Strukturální vize 2040. Dříve se mapy strukturálních vizí soustředili více na vymezování jednotlivých rozvojových ploch v jednotlivých městských okresech podobně, jako to bývá v územních plánech. Hlavní mapa Strukturální vize 2040 je koncipovaná tak, aby zobrazovala hlavní příležitosti v zájmu celkového území. Hlavním cílem není pouze snaha o znázornění finálního řešení ale má poskytovat také přístavu veřejnosti o tom jak bude celkový proces probíhat. Součástí mapy je také vyznačení hlavních sítí ulic a míst, jejichž zkvalitnění má význam pro celkovou atraktivnost města. (Plan Amsterdam, 2011)

Obr. 2 – Schéma možného budoucího vývoje území Amsterdamu (Plan Amsterdam, 2011)

Nová Strukturální vize 2040 vznikala se zatím nejvyšším počtem zapojených subjektů. Hlavní snahou města bylo umožnění všem těmto subjektům podílet se na zpracování vize a zajistit maximální otevřenost během všech etap přípravy. Vedení města věnovalo hodně úsilí do vytváření společných akcí umožňujících vzájemnou diskuzi a kampaní pro získávání názorů a představ obyvatel. Důležitou roli hrálo využití online kampaně „within 30 minutes“, která umožnila hromadnou diskuzi a vzájemné sdílení myšlenek mezi obyvateli. Město tak získalo plno podkladů pro rozhodování. Výhodou této platformy byla zároveň možnost sdílení myšlenek ke konkrétním místům na slepé mapě. Tato online platforma zůstala aktivní i po vydání strukturální vize a může tak sloužit k dalším účelům. (Plan Amsterdam, 2011)

Jádrem současné Strukturální vize 2040 jsou čtyři hlavní úkoly, v jejichž souladu je nejvhodnější postupovat k dosažení naplnění vize. Prvním úkolem Amsterdamu je ulehčení jádru města od intenzivního využívání. Veškeré plánování musí být proto v souladu s rozmístěním dostatečného množství aktivit a služeb mimo město což zároveň souvisí s prioritou zvyšování hustoty města a využívání tak zvaného Ring Road – městského okruhu. Druhý úkolem je zajištění zachování a prostupnosti zelených pásů což je důležité pro zachování zvýšené kvality ovzduší a rozvoj zdravý obyvatel na základě jejich mobility v území jak pěšky nebo na kole. Vzhledem k charakteru města bude dále město hledat způsoby zajišťování využití vodních ploch a nábřeží. Úkolem vize je „internacionalizace“ severní části města, kde bude probíhat masivní výstavba v zájmu poskytování bydlení a rozvoje obchodu. (Plan Amsterdam, 2011)

Na základě platné Strukturální vize vznikala Implementační agenda. Jednotlivé ambice jsou převedeny na jednotlivé projekty ze zpracovaným popisem proveditelnosti. Projekty musí splňovat vzájemné dohody mezi jednotlivými okresy v metropoli. (Plan Amsterdam, 2011)

Obr. 3 – Schéma vize pro odlehčení jádra města (Plan Amsterdam, 2011)

Stejně jako u města Londýn je nutné uvést několik specifík týkajících se tvorby plánů, spolupráce veřejného a soukromého sektoru a rozvoj na lokální úrovni. Informace jsou dostupné na oficiálních stránkách města.

Vláda Amsterdamu se skládá z jednotlivých starostů městských obvodů (College of Mayors) a jejich sedmi zvolených zástupců (Alderspersons) společně s obvodními komisemi (district committees). Zvolení zástupci jednotlivých okresních rad tvoří společně Městskou radu (45 členů), která je hierarchicky nejvyšší a vymezuje hlavní politiky města. Zvolení zástupci mají přidělené jednotlivé oblasti jako například dopravu, vzdělávání, sociální záležitosti, finance nebo výstavbu. (City of Amsterdam, 2020a)

Každý městský obvod Amsterdamu je rozdělen do několika sousedství. Celkový počet sousedství v Amsterdamu je dvaceti-šest. Každý okrsek má svoji komisi a tři jmenované „správce“ (managing directors), kteří mají zaprvé na starosti správu a zajišťování požadovaného vývoje veřejného prostranství, a za druhé řešení důležitých témat v zájmu místních sousedství. V každém sousedství jsou vybraní zástupci, na které se mohou místní

obyvatelé kdykoliv obrátit. I na této úrovni se každoročně zpracovávají plány vývoje - Area plans. (City of Amsterdam, 2020a)

To podle časopisu Plan Amsterdam z března roku 2019 umožňuje sledování místních sociálních problémů a možných negativních vlivů na zdraví obyvatel. Dále jsou v těchto sousedstvích sledovány možnosti dalšího vývoje území, včetně identifikování místních aktérů, komunit a vlastníků, kteří se mohou pozitivně podílet na lokálním rozvoji, a kteří mohou přinést různé příležitosti pro uspokojování potřeb obyvatel a rozvoj místního podnikání. Rada města má za úkol zajišťovat „propojení strategického vývoje okrsků s vývojem celkového území, kvality bydlení, kvality života, sociální a ekonomické stability skrze integrované programy rozvoje a energeticky udržitelnou kvalitu obydlí“. (Plan Amsterdam, 2019)

Hlavní konečná rozhodnutí má na starosti okresní komise. Konečná rozhodnutí mohou být však obyvateli ovlivněna účastí na sousedských setkáních organizovaných městem ohledně důležitých rozhodnutí nebo na samotných jednáních rad. Každý občan má nárok na vlastní vyjádření ohledně témat stanovených v agendě města na základě předběžné registrace. (City of Amsterdam, 2020b)

Amsterdam má zároveň vytvořený systém dohledu nad zvolenými orgány. Jednotlivé rady musí přes internet poskytovat obrazový záznam ze svých jednání včetně zveřejňování přidružených dokumentů. Hlasy jednotlivých členů jsou zveřejňovány a každý hlas musí být jednotlivými členy rady zveřejňován. (City of Amsterdam, 2020a)

7.2. Strategické priority Amsterdamu

Jako priority Amsterdamu jsou identifikovány klíčové úkoly Strukturální vize 2040 popsané v anglické verzi magazínu Plan Amsterdam (2018) s názvem „**Seven spatial tasks**“. Vizí města je: „**Amsterdam - Ekonomicky silný a udržitelný**“. (Plan Amsterdam, 2011)

Podle první priority - zvyšování hustoty města - je potřeba produktivnějšího využívání podlažní plochy budov (floor space) a vyšší zaměstnanosti v jednotkách na hektar. Bude zaměstnáváno více lidí ve výškových budovách (high-rise development) například podél A10 okruhu a podél dopravních uzlů veřejné dopravy (transport hub). Součástí plánů je hledání nových způsobů využívání podzemních prostorů. Snaha bude o intenzivnější využívání průmyslových areálů a o kombinaci bydlení s prací. Intenzivnější využívání prostorů poskytne více místa pro ubytování lidí a pro perspektivní ekonomická odvětví. Priorita reaguje na nárůst bydlení skrze stanovení potřeby zajišťování dostatečného zázemí pro budoucí údržbu a fungování nejen samotných domů, ale i veškerých zařízení přímo spojených s životem místních obyvatel a rozvojem podnikání.

Druhá priorita se zaměřuje na transformaci vybraných částí území a to konkrétně přeměna mono funkčních komerčních částí města na oblasti s multifunkčním využitím. Ve městě bude probíhat transformace různých business parků, na místa, kde se bude mísit rezidenční a obchodní funkce. Hlavní roli zde bude hrát sektor znalostí. Jeden z hlavních současných projektů je například Port city projekt, týkající se přístavního komplexu přilehlého na silnici A10 (A 10 ring-road). Proběhne zde výstavba přibližně 13,000- 19,000 budov. K tomu bude nutný další rozvoj a integrace sítě veřejné dopravy včetně investic do zmírňování provozu v rámci okruhu A10. Město se zároveň připravuje na Olympijské hry 2028, které se budou odehrávat v Amsterdamu, což sebou přináší příležitosti pro sebe prezentaci před světem a pro transformaci vybraných lokalit.

Třetí priorita „Rozšíření a začlenění veřejné dopravy na úroveň regionálního měřítka“ popisuje nezbytnost propojení celé metropole a jejího širšího regionu pomocí dobudování důležitých spojů k dostupnosti města lidmi z širšího okolí. Pokud hodlá Amsterdam fungovat jako metropole, nemůže se obejít bez rychlého, efektivního a pohodlného dopravního propojení pomocí regionálních vlaků, metra a rychlých sítí autobusů a bez toho, aby řešila budoucnost osobní dopravy. Cílem by měla být vzájemná propojenost letiště, města

Amsterdamu a okolních měst a s pozitivním efektem na kvalitu a soudružnost ve městě pomocí ulevování zatíženosti centra a ulic.

Z pohledu zajišťování kvality života obyvatel se Amsterdam věnuje ve Strukturální vizi 2040 primárně z pohledu zajišťování kvality veřejného prostoru (Priorita 4). Pozornost města je směřovaná na předem vymezené lokality veřejného prostoru pro vytváření přívětivého prostředí pro rodiny s dětmi a pro umístování důležitých škol, a pečovatelských a sportovních zařízení. Město ve své rozsáhlé kampani s názvem Binnen30minuten identifikovalo zvyšující se nároky obyvatel na prostor pro možnou rekreaci, počet cyklotras a prosazování čisté a bezpečné mobility. Vzhledem ke své velikosti má Amsterdam skvělé možnosti pro vytvoření města krátkých vzdáleností s minimální potřebou obyvatel pohybovat se po městě automobilem. Město se zaměří na zvýšení standartu uspořádání ulic, náměstí a vodních cest. Zároveň se zaměří na vhodné umístování výškových budov šetřící prostorové nároky.

Priorita poukazuje na nutnost stanovení a dodržování standardů uspořádání ulic, náměstí a vodních cest. Hlavní pozornost si zaslouží nejdůležitější a nejvýznamnější ulice, kde se soustřeďuje nejvíce zařízení a služeb, a kde je výrazná dopravní zatíženost. V těchto ulicích bude dále docházet k vyšší rozmanitosti obchodů a stravovacích zařízení a k renovacím budov. Zlepšování veřejného prostoru řeší město společně s městskými částmi, občany a s podnikatelskou komunitou.

Výhodou Amsterdamu je přítomnost rozmanitých druhů zařízení poskytující možnosti vzdělávání, práce a ostatním způsobům seberealizace. Fyzické a společenské prostředí láká nové obyvatele. Město bude snažit o posílení sociálně- prostorové struktury mimo vnitřní okruh, propojování okolí s centrem a lepší využití potenciálu svého okolí.

Zároveň město usiluje o větší rozmanitost obchodů, které jsou zaměřeny hlavně na návštěvníky a vytlačují unikátní a kvalitní obchody. Ve svých zonálních plánech hledají obyvatelé a majitelé obchodů společná řešení. Město zároveň vytvořilo platformu pro ohlašování stížností ohledně hlučných ulic a komerčních zařízení. Plánování městského prostředí

Využívání zelených ploch a vody ve městě a okolí má čím dál tím vyšší význam pro dobrý život obyvatel. Zeleň a voda musí být lépe přístupná a prostupná například na kole a využitelná pro rekreaci. Město se zaměřuje na vytváření zdravého, zeleného a atraktivního prostředí, nejen

pro kvalitní život obyvatel, ale i pro usídlování významných společností. Podle analýzy trhu je to důležitý ekonomický faktor.

Obr. 4 – Schéma zachování zelené infrastruktury Amsterdamu (Plan Amsterdam, 2011)

Amsterdam bude vytvářet takovou strukturu města a metropole, která bude efektivní z hlediska využívání energií i udržitelné dopravy. Hlavním cílem Amsterdamu do budoucna je vytvořit město, které je naprosto soběstačné ve vytváření vlastních energií ke svému fungování. K vytváření vlastní energie bude přizpůsobovat bytový fond a stavby. Město bude vytvářet solární energii například systémy na střechách do uzavřených teplotních okruhů (closed heat-transfer system) a instalací vodních turbín. Amsterdam bude investovat do udržitelné výroby energií v celém regionu.

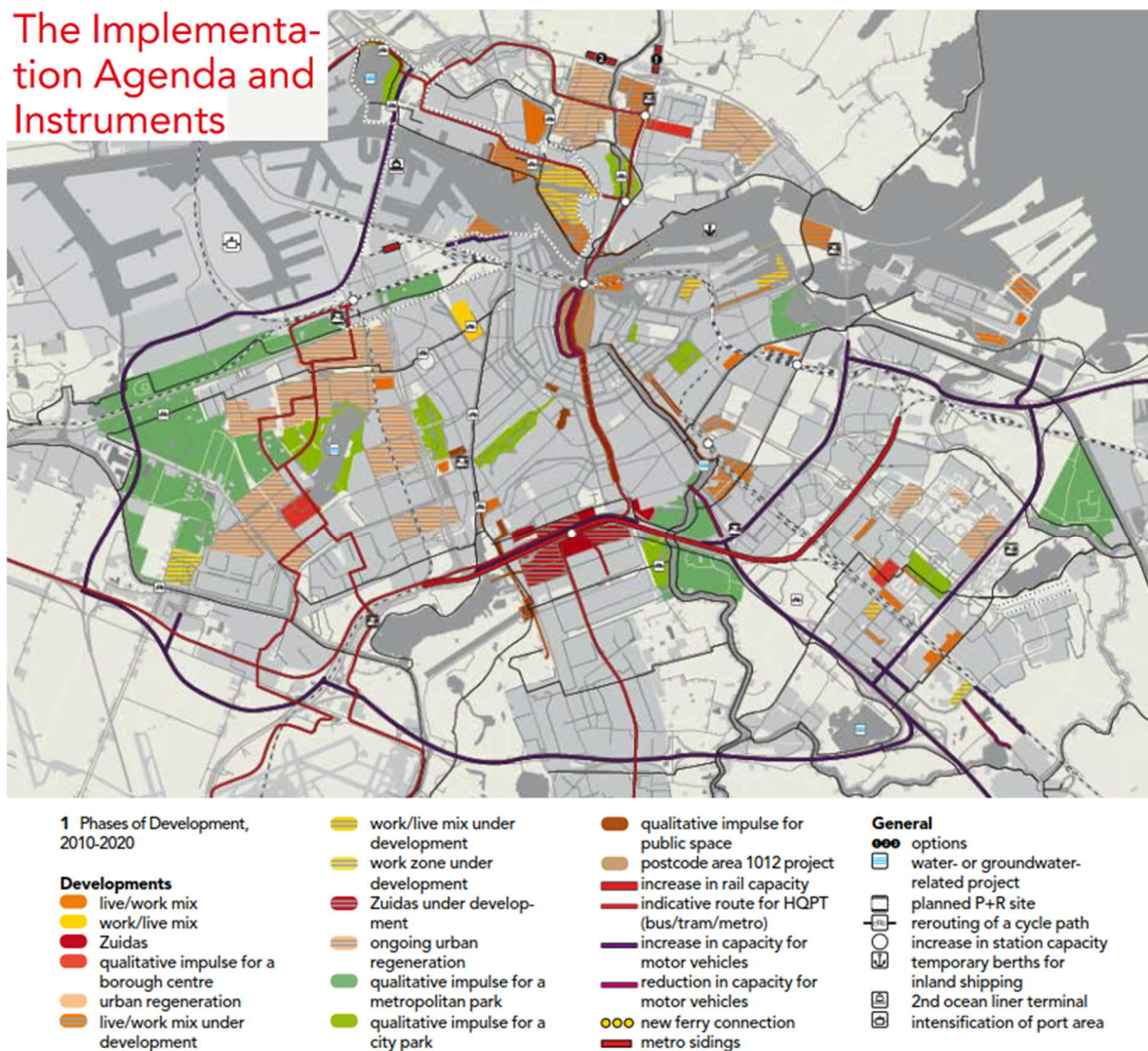
7.3. Tvorba politik na úrovni Amsterdamu

Výchozím dokumentem pro implementaci politik Amsterdamu na základě Strukturální vize 2040 v jednotlivých územích Amsterdamu je koaliční dohoda „A new spring and a new voice“ čtyř hlavních politických vládnoucích stran Amsterdamu s platí od roku 2018 do roku 2022. Dohoda vznikala po vzniku Strategického plánu v souladu se Strukturální vizí 2040 a byla schválena na úrovni jednotlivých městských čtvrtí.

Na základě této koaliční dohody bylo vytvořeno několik zásadních politik, kterými se město v současnosti řídí. Z toho jsou vybrány čtyři hlavní politiky podtrhující hlavní požadavky obyvatel na vývoj města. Hlavní politiky mají vypracovaný program zahrnující většinu cílů obsažených v koaliční dohodě a obsahují vhodné ukazatele jejich naplňování. Vedení města dává důraz na zajišťování pravidelné aktualizace těchto měření po dobu platnosti politiky. (GROENLINKS/D66/PVDA/SP, 2018)

Ke stanovení konkrétních projektů slouží implementační plán 2019. Ten je také rozdělen do několika kategorií a to konkrétně do šesti ambicí. První je ambice zahrnující kroky a projekty v „rámcí navyšování zaměstnanosti a zajišťování potřeb nejvíce znevýhodněných obyvatel“. Druhá ambice řeší negativní dopady přílivu turistů na život obyvatel. Třetí ambice se zaměřuje na kvalitu života v sousedstvích například skrze vytvoření master plánů týkajících se údržby ulic, bezpečnosti a zamezování hluku nebo plánování kroků k omezování dopravy. Čtvrtá a pátá ambice se týká bezpečnosti v ulicích a zapojování obyvatel do vytváření zdravého městského prostředí. Šestá ambice obsahuje kroky a projekty za účelem snížení energetické náročnosti bydlení a infrastruktury. (City of Amsterdam, 2019b)

The Implementation Agenda and Instruments

Obr. 5 – Schéma jednotlivých fází výstavby (Plan Amsterdam, 2011)

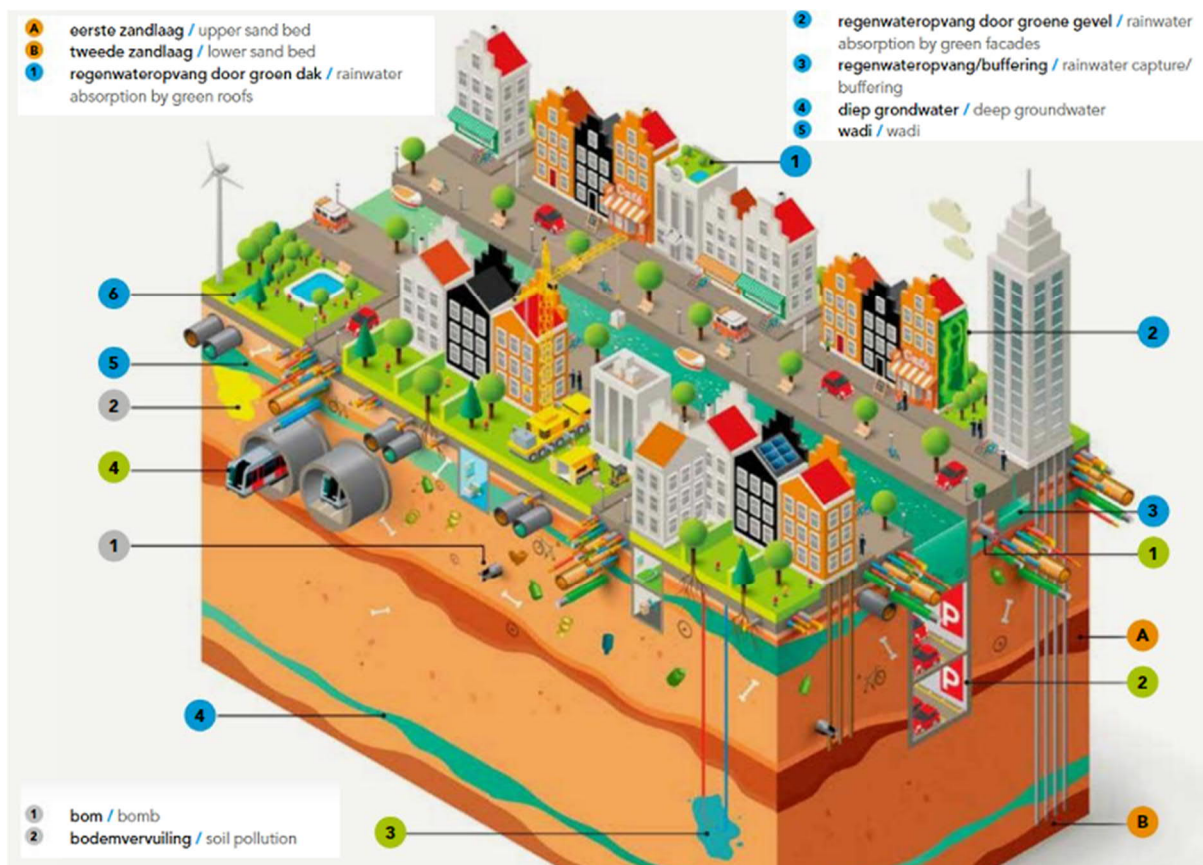
V oblasti vzdělávání se Amsterdam zaměřuje na uspokojování individuálního profesního rozvoje jak učitelů, žáků tak školy. Hlavním principem tohoto přístupu je snaha o to jít vstříc nárokům a požadavkům na základě jejich vlastních představ a charakteru, který je odlišuje od ostatních škol. Na základě jednotlivých grantů jsou na školách vytvářeny projekty například pro rozvoj vzájemné komunikace a chápání digitálních technologií. Pokroky jsou pak dále monitorovány. Pro rozvoj učitelů je od roku 2016 každoročně sestavován plán zahrnující profesionální rozvoj, poskytování poradenství, zajišťování bydlení a jiné. Další programy se týkají zajišťování spolupráce s jednotlivými podnikatelskými sektory a umožňování zahájení učitelské kariéry. (City of Amsterdam, 2020c)

Skrze politiku je zajišťování dostupnosti zdravotní péče v souvislosti s dostupností zdravotních služeb v co nejbližší dostupnosti od domova. Zvláštní akt sociální podpory (Social Support Act)

umožňuje komukoliv v těžké životní situaci nebo kdo je ohrožen ztrátou bydlení požádat o podporu (v různých formách) ze strany města a okrsku ve kterém žije. Vše probíhá v duchu poskytování vzájemné pomoci mezi místními obyvateli a zajištění sociální identity. (City of Amsterdam, 2020d)

Samotný odvětví zdravotnictví je součástí úspěšného rozvoje technologií ve smyslu různých přístrojů pro domácí i nemocniční využití nebo zařízení pro pomoc nemohoucím. Do rozvoje zdraví obyvatel je zapojeno hned několik organizací. Mezi ně patří například Institut zdraví a technologií se sídlem v Amsterdamu podporující zdraví život obyvatel skrze poradenství a sdílení užitečných informací. Hlavní oblasti zaměření jsou zdraví obyvatel v jednotlivých sousedstvích, řešení vysokého tlaku obyvatel a zdravý vývoj dětí. (City of Amsterdam, 2018b)

V časopisu Plan Amsterdam z března roku 2019 jsou popsány výsledky vzniklé na základě spolupráce „místních obyvatel, bytových korporací, sociálních partnerů a místních podnikatelských subjektů“. Na základě definovaných vzájemných problémů v několika sousedstvích vznikl díky společné spolupráci soubor pravidel pro udržitelnou výstavbu v rozvíjejících se sousedstvích v oblasti Nieuw-West districts, Zuidoost a Noord. Jedná se o části území s vyšším podílem rizika chudoby a s tím spojenými zdravotními problémy. Kromě zajišťování kvality bydlení a nutného důrazu na vzájemně strategicky propojený sociální a ekonomický vývoj byl dohodnut důraz na snižování energetické spotřeby místních staveb a infrastruktury. Na základě této a další spolupráce poté vzniklo několik podmínek pro vývoj jednotlivých rozvíjeních se sousedství a projektů. Ve čtvrti Noord byla dohodnuta podmínka vyhnutí se ostrého kontrastu mezi již existujícím a novým sousedstvím a to z důvodu rovnoměrného čerpání výhod s místního ekonomického vývoje. Ve čtvrti Banne Noord bylo dohodnuto odpojení části sousedství od rozvodných sítí zemního plynu. Město v současnosti zkoumá, jaké alternativní možnosti se proto nabízejí. Velikou výzvou je sladění spolupráce všech zainteresovaných stran. Participace bude dále pokračovat. Ve čtvrti Zuidoost K-buurt vznikl ve spolupráci s místní komunitou projekt s názvem „Hart voor de K-Buurt“. Rada společně s lokální komunitou společně zpracovává plány pro vytvoření veřejného prostoru pro mladé lidi a návštěvníky. (Plan Amsterdam, 2019)

Obr. 6 – Amsterdam: Schéma reagování na klimatické změny (Plan Amsterdam, 2019b)

Zvýšení kvality prostředí, popisuje dokument Green Agenda (2015) byla vytvořena za účelem nastínění představy města ohledně vytváření budov spojených s přírodou. Město se snaží přijmout co nejvíce „zelených řešení pro udržení sousedství atraktivním“ (City of Amsterdam, 2015a). V Amsterdamu se nejedná pouze o malá zelená prostranství a zelené parky, ale i o zeleň rostoucí podél zdí, náměstí, na stromech a na střeších. Lokální zelené plochy přinášejí pozitivní efekty pro občany a zejména na tvorbu a posilování komunit. „Na první pohled mají zelené plochy nízký společenský dopad. „Když se ale podíváme blíže na to, jak se s nimi pracuje v urbánní struktuře, význam mají“. Iniciativy pro podporu zeleně ve městě mohou podpořit vzájemné setkávání, utvářet pevnější komunity a vytvářet pocit vlastnění prostoru. Velký počet zelených ploch získalo novou funkci pro volno-časové aktivity, práci, společenské aktivity, hry, oslavy, pěstování a vzdělávání se o jídle. Město dále připravilo soubor doporučení pro vytváření zeleného prostředí nových čtvrtí. Ve městě se nachází mnoho lokalit, které můžou sloužit jako vzory. (City of Amsterdam, 2015)

				
Goal: Make all buildings in Amsterdam CO ₂ -neutral by 2050 and natural gas-free by 2040	Goal: Making motorised traffic in Amsterdam emissions-free as much as possible by 2025 and fully sustainable by 2030	Goal: Amsterdam will maximise the production of sustainable electricity	Goal: Industry and harbour to be climate neutral and circular by 2050, and to start contributing to the city's energy transition in the short term.	Goal: Creating a CO ₂ -neutral and natural gas-free organisation by 2030
Role of municipality Large	Role of municipality Large	Role of municipality Limited	Role of municipality Limited	Role of municipality Very large

Obr. 7 – Stanovené cíle k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 (City of Amsterdam, 2019c)

Podle programu „Amsterdam – klimaticky neutrální“ je současným cílem Amsterdamu snížení emisí o 55% do roku 2030 a 95% do roku 2050 (ve srovnání s rokem 1990). Z hlediska elektrického mixu (elektricity mix) má v současnosti nejvyšší podíl zemní plyn z 51% a využívání uhlí 26%. Amsterdam se zaměřuje na způsoby jak dosáhnout odpojení veškeré své infrastruktury a budov primárně od zemního plynu a zavést alternativní způsob vytápění. Toho je podle programu nutno dosáhnout do roku 2040. Samotná doprava se musí stát bezemisní do roku 2030. Cíle jsou popsány v dokumentu lze vidět na obrázku číslo. (City of Amsterdam, 2019c)

7.4. Přístup Amsterdamu k rozvoji inovací, technologií a konceptu Smart Cities

Amsterdam slouží už několik let jako vzor pro ostatní města ve využívání nových inovací v území včetně vymožeností vzniklých na základě konceptu Smart Cities. U samotných projektů, jichž využitelnost ze strany obyvatel je podmínkou. Samotný využití technologií Smart city se řeší v zájmu cirkulární ekonomie, zdraví ve městě, chytré mobility a sociální soudržnosti. V zájmu rychlého uvádění technologií a inovací na trh Amsterdam projednává s vládou možnou úpravu pravidel a čehokoliv co by mohlo brzdit požadovaný rozvoj.

Podle stanovené politiky platící od roku 2018 do roku 2022 jsou inovace v Amsterdamu řešeny primárně v zájmu užítku jeho obyvatelům skrze rozvoj využití dat a technologií. Zejména pak rozvoj digitalizace města umožňuje online sledování rozvoje města a dostupnost informací ve formě big data, aplikací a jiných podobných nástrojů. Otevřená a chráněná soukromá data jsou spravována společným datovým portálem pro všestranné využití obyvateli i jednotlivými městskými složkami. (City of Amsterdam, 2018c)

Důležitým milníkem pro rozvoj inovací v Amsterdamu bylo vytvoření rozsáhlého projektu s názvem Amsterdam Smart City Project. Jak popisuje Šťáhlavský, hlavním popudem k rozvoji inovací byla snaha vytvoření vhodných projektů naplňování klimatických cílů v letech 2009 a 2010.

Při přípravě projektů Amsterdam vycházel z požadavků Evropské Unie:

- EU stanovila, že je třeba do roku 2020 o 20% snížit emise CO₂ ve srovnání s rokem 1990 - **Amsterdam si tuto hranici zpřísnil na 40 % a stanovil do roku 2025**
- EU stanovila, že je třeba dosáhnout 20% snížení celkové spotřeby energie k roku 2020 - **Amsterdam chce tuto hranici dodržet do roku 2025**
- EU stanovila 20% ní snížení celkové spotřeby energie - **Amsterdam chce i tuto hranici dodržet**

Podle Šťáhlavského (2011) se na uskutečnění řady pilotních projektů v rámci projektu podílelo 16 subjektů. Mezi tyto subjekty patřily provoz sítí/městské podniky, vládní orgány, stavební společnosti, přístav Amsterdam, zajišťovatelé techniky a univerzity a dále pak finanční instituce, telecom/ICT a odpad/dopravní organizace. Cílem projektů bylo hledání způsobů řešení jak naplňovat klimatické cíle skrze vhodné technologie, udržitelná řešení a

nástroje pro zvyšování zodpovědnosti u obyvatel a různých podnikatelských subjektů. Za tímto účelem byla bráno v úvahu možné využití chytrých měřidel, technologií zobrazující spotřebu energie, energetické poradenství, osvětlování města LED svítidly a další, jako elektromobily, nabíjecí stanice, nová logistická řešení a další.

Dále Šťáhlavský popisuje, že způsob financování realizace jednotlivých projektů a zajištění jejich transparentnosti včetně Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public-Private Partnership) bylo zajišťováno částečně nadací Amsterdam Smart City a městem Amsterdam z 50% zastupované subjektem AIM (Amsterdam Innovation Motor) a Liander (50%), což je Holandský energetický a dopravní operátor. Projekty byly zaměřeny na udržitelnost bydlení, práce, dopravy a tvorby veřejného prostoru.

Obr. 8 – Oblasti projektů Smart Cities Amsterodam (Šťáhlavský, 2011)

V rámci projektu Smart city byly stanoveny tři hlavní principy, které mohou sloužit jako vzor pro ostatní města. První princip je založen na plném zapojení všech subjektů v území v rámci společného kolektivního úsilí, druhý princip na zajištění ekonomické životnosti projektů (ekonomické výhodnosti) a třetí na principu dostatečné realizace všech dostupných udržitelných řešení a technologií k postupnému navyšování poptávky a celkové změně společnosti. (Šťáhlavský, 2011)

V programu politiky „Cirkulární město“, jak z názvu vyplývá, hraje rozvoj inovací také hlavní roli. Na základě analýz je vyhodnocováno kam alokovat potřebné investice, jaká je očekávaná budoucí výnosnost i očekávané množství nových pracovních příležitostí. V zájmu posílení inovativní síly Evropské Unie lze očekávat vyšší sdílení zkušeností Amsterodamu s okolními městy. (City of Amsterdam, 2018a)

7.5. Nový přístup Amsterdamu v oblasti poskytování bydlení

Co se týče poskytování bydlení, v Nizozemí fungují jednotná pravidla pro pronájem sociálního bydlení. Podle oficiálních stránek vlády patří přibližně 75% sociálních bytů bytovým asociacím. Ty jsou zodpovědné za pronájem tohoto bydlení sociálně slabším obyvatelům. Sociální byty spadají do cenové kategorie s maximálním měsíčním ziskem z pronájmu do 737,14€ (data 2020). Bytové asociace mají povinnost uvolnit 80% volných bytů pro sociálně slabší obyvatele s vyšší příjmu do 36,798 €. Dalších 10% musí uvolnit pro obyvatele s vyšším příjmem v rozmezí 36,798 – 41,056 € (údaje k datu 2018). Zbylých 10% musí být uvolněno pro bydlení v nejvyšší cenové kategorii. Byty uvolněné pro bydlení obyvatel střední a vyšší třídy jsou tak osvobozeny pevně stanovené výše pronájmu neboli jsou liberalizované od dohody o povinné výši pronájmu. (Government of The Netherlands, 2019)

Velké změny v přístupu k sociálnímu bydlení a bydlení střední třídy v Amsterdamu, nastaly během roku 2018, kdy vzešla v platnost nová koaliční agenda s názvem „A new spring and a new voice“ (2018-2020). Tato dohoda byla vytvořená na základě koalice třech vládnoucích převážně levicově zaměřených stran v Amsterdamu. Hlavními účelem nového přístupu je zamezení zdražování sociálního bydlení a bydlení pro střední třídy tak, aby jejich ceny v budoucnu nevyšplhali na úroveň nejdražšího bydlení ve městě. Jedním z bodů agendy je proto snaha přesvědčit vládu Nizozemí o stanovení maximální výše nájemného pro střední sektor bydlení stejně jako je tomu u sociálního sektoru (nepřekročení výše 971 €). (GROENLINKS/D66/PVDA/SP, 2018)

Podle agendy bude muset být celkově postaveno 7,500 bytů za rok (do roku 2023). Z toho 2500 bytů bude muset být určeno pro sociální sektor a 1,670 bytů pro střední sektor. Celkový počet bytů, které spravují bytové asociace se tak zvýší a tím bude moci být podle předběžných výpočtů uvedených v oficiálním dokumentu uvolněno 1300 bytů (10%), spadajících do kategorie bydlení středního segmentu. Podle dohody tak bude možné do roku 2025 zvýšit počet bytů středního segmentu na dvojnásobek. Účel zbylých 3300 bytů nebyl v dokumentu definován, dohoda však uvádí nutnost naplnit předem smluvně domluvenou výstavbu zahrnující „5900 bytů v drahém segmentu, 12 500 bytů pro prodej a 4900 bytů za účelem ubytování studentů“.

Dalším bodem agendy je stanovení nutnosti naplňovat minimální podíl sociálních bytů na území jednotlivých správních okrsků a sousedství a to ve výši 45%. Pokud bude procentuální podíl sociálního bydlení pod hodnotou 45 %, nebude možné v dané lokalitě možné uvolňovat

(liberalizovat) ceny nájmu. Cílem je zajistit minimálně „10% sociálních bydlení v každém sousedství“. Dražší byty budou upřednostňovány pro místní obyvatele. Pro poskytovatele bydlení v soukromém sektoru budou vytvářeny různě oboustranně výhodné dohody. Problematiku ilegálního pronájmu bydlení město řeší skrze vyšší postihy. Další skupinou pro, které musí zajišťovat město ubytování jsou sociálně ohrožení obyvatelé – zdravotně či mentálně postižení, lidé bez domova atd. Město dále vyjednává s bytovými družstvy o dostupnosti nájemného bydlení a vytváří programy pro sociálně ohrožené obyvatelstvo. (GROENLINKS/D66/PVDA/SP, 2018)

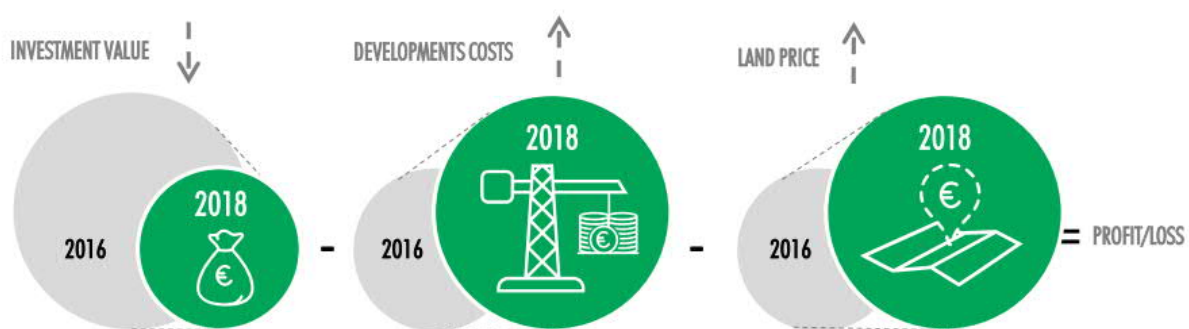
Primárně sociální zaměření však podle několika společností v Nizozemí poskytuje jistá rizika, na které upozorňuje například nizozemský výzkumný tým mezinárodní společnosti CBRE zajišťující služby spojené s prodejem nemovitostí. Podle výzkumného týmu (2018) znemožní regulace cen nájemného a pevně stanovená míra výstavby sociálního a středního bydlení využití potenciálu, který může poskytnout soukromý sektor. Hlavním argumentem výzkumného týmu je tvrzení, že koaličně stanovená míra výstavby (6000 sociálních bytů) nebude do roku 2025 stačit pro naplnění požadovaného množství sociálního bydlení. Podle výpočtů společnosti bude potřeba zajistit 8660 bytů. Bytové asociace uvolní každý rok 10% sociálního bydlení neboli 1300 bytů a 1670 bytů bude nově vybudováno v nepřekročitelném cenovém rozmezí 36,798 – 41,056 €. Tím se podle výzkumného týmu CBRE výrazně sníží návratnost možným investorům, kteří poté mohou hledat investice jinde.

Hlavními partnery v oblasti výstavby se tedy stanou bytové asociace. Ty však podle Cbre nemají dostatek finančních možností a to zejména kvůli zákazu možného prodeje bytových jednotek do dražšího segmentu. Jejich příjmy by podle koalice měli být hrazeny ze strany nových okresních fondů. Město se v současné době zaměřuje na alternativní způsoby financování těchto fondů ze strany jednotlivých municipalit (okresů). Ty však nebudou do konce platnosti koaliční agendy aktivní a není doposud vytvořený nový systém jejich naplnění.

Cbre zároveň odkazuje na již dosažené výsledky předchozí koalice, díky které v minulém období vzniklo několik výhodných investic ve výstavbě ze strany mezinárodních investičních společností. V rámci výstavby několika komplexů bylo vytvořeno i velké množství sociálních bytů se společně sdíleným vybavením. Zároveň se velké množství institucionálních investorů odhodlalo v rámci svých globálních cílů zvýšit zaměření na dostupnost bydlení z hlediska udržitelnosti a to navzdory nižší návratnosti investic. Podle studie „Investor Universe Netherlands“ (2019) tomu napomáhá fakt, že nejvyšší množství možného kapitálu vlastní Holanďtí institucionální investoři a to převážně v rámci penzijních fondů. Ty se z hlediska

investic více zaměřují na investice v dlouhodobějším investičním horizontu. V rozmezí 11- 20 nebo nejčastěji 5- 10 let. Z toho důvodu tyto investoři více vyhodnocují budoucí vlivy svých investic na budoucí udržitelnost z hlediska budoucí návratnosti investic. Analýzy jsou tak vyhodnocovány hned z několika sociálních, environmentálních hledisek. Amsterdam je zároveň v hledáčku třech nejsilnějších skupin investorů, kteří vlastní dostatek kapitálu k možnému dosažení požadované výstavby.

Na druhou stranu výzkumný tým připouští možné výhody tohoto postupu. Za prvé tak může vznikat společná dlouhodobá vzájemně výhodná spolupráce vedení města s investory ve vytváření kvalitních sousedství a za druhé mohou investoři nacházet příležitosti v investicích zaměřených na dekarbonizaci budov a infrastruktury. Zároveň tak by tak mohlo dojít k požadovanému vývoji nově se rozvíjejících se sousedství.

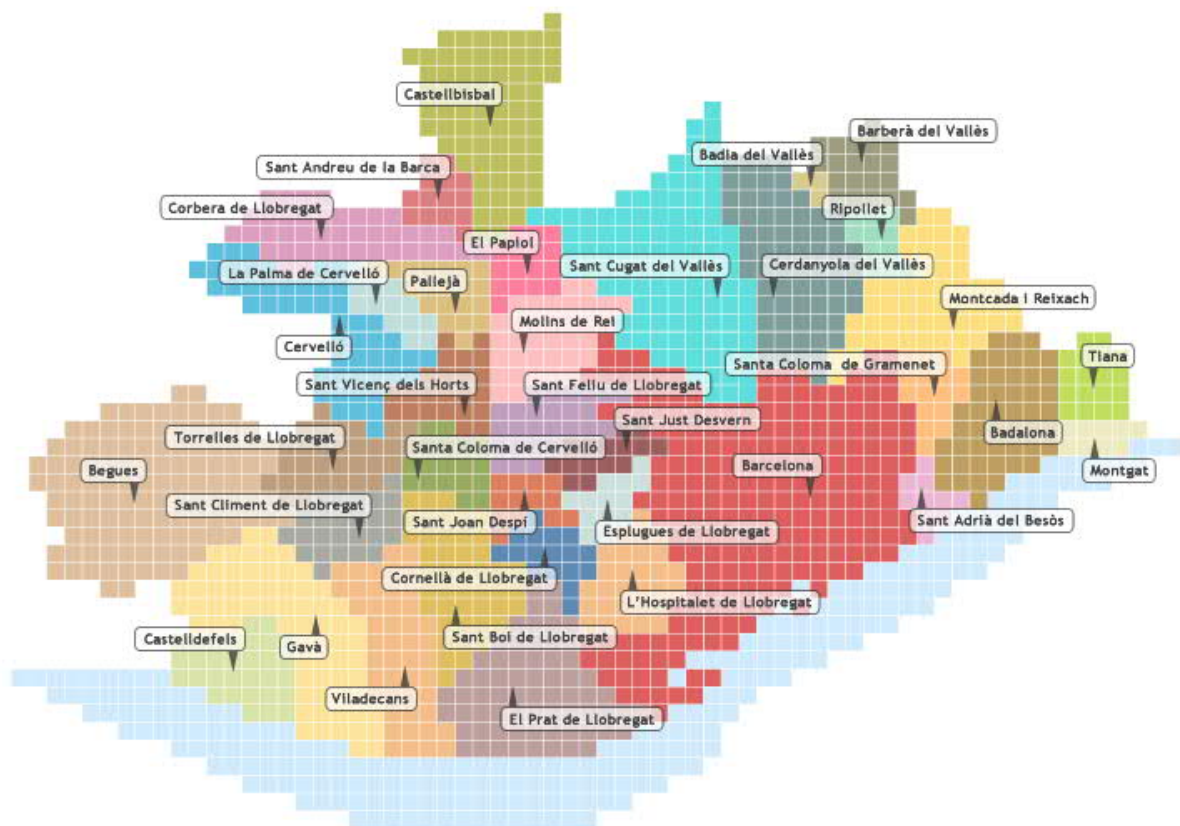
		Investment value (per sq. m)	-Total development costs (per sq. m)	-Land price (per sq. m)	= Development profit/loss
2016	Unregulated Midsegment	€ 4,800 (NIY 4.25%)	-€ 1,867	-€ 1,200	€ 1,733
2018	Regulated Midsegment	€ 3,778 (NIY 3.85%)	-€ 2,533	-€ 2,400	-€ 1,156

Obr. 9 – Kritika regulované míry výstavby ze strany mezinárodní společnosti Cbre (CBRE, 2018)

8. Barcelona

8.1. Strategické plánování Barcelony

V metropolitní oblasti Barcelona neboli AMB (The Barcelona Metropolitan Area) se nachází 36 správních celků. Celkově se v území nachází přibližně 3.2 milionů obyvatel. Metropole má rozlohu 636 km² (Praha 496 km², Velký Londýn 1572 km²). Před rokem 2011 fungovaly na území metropole tři administrativní subjekty. Ty byly nahrazeny jednotnou veřejnou správou AMB tak, aby byly zjednodušeny celkové procesy a plánování v území. AMB má na starosti změny v území v zájmu metropole – dopravu, vzájemné funkce, vzájemné propojení a posilování jednotlivých území. Dále vydává opatření pro dostupnost bydlení a umožňování obnovy bytového fondu. Vybraná územně plánovací komise má na starosti umožňování vzájemného plánování mezi všemi správními celky a vydávání plánů celkové mobility v území. Zároveň AMB řeší otázky týkající se inteligentního města a využívání technologií. (Àrea metropolitana de Barcelona, 2020)

Obr. 10 – Jednotlivé municipality MRA (Àrea metropolitana de Barcelona, 2020)

Na základě zvyšující se globálně konkurenceschopné ekonomiky byla v roce 2011 ze strany soukromé asociace Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB), která má na starosti strategické plánování pro Barcelonu vytvořena nová vize – Barcelona vize 2020 založený na rozvoji inovací, podpoře talentů, výzkumu, znalostech, koordinaci a vzdělávání. Již v minulosti se Barceloně podařilo odvrátit krizi, tím že se přizpůsobila novým technologiím, ICT, a novým materiálům pomocí vytvoření četných výzkumných ústavů a vědeckých parků.

Za účelem zajištění všestranného rozvoje byla stanovena potřeba přizpůsobit tradiční odvětví novým měřítkům pro navyšování konkurenceschopnosti. Správné monitorování měnícího se prostředí musí být ústřední pro plánování města. (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

Podle autorů vize stojí dnešní rozvoj na **inovacích** - pro lepší životní úroveň obstaravatel a využívání vlastních kapacit ke zdokonalování procesů, nástrojů a činností čímž se mohou města lišit od ostatních, na **změnách** – přizpůsobování se novým nárokům a demografickým změnám společnosti a změnám vnějšího prostředí, a na jejich **řízení** – vytváření systémů mezi veřejným a soukromým sektorem a rozdělování vzájemné odpovědnosti.

V dokumentu vize Barcelona 2020 (2010) je uvedeno, že Barcelona dosáhla v minulosti velkých úspěchů a uznání ve světě. Na druhou stranu si vedení města uvědomilo, že mnoho šancí a příležitostí bylo zmařeno z důvodu chybějící společné vize mezi městem a obyvateli. Výsledkem je například nedostatečný systém vzdělávání a nízká úroveň jazyků. Zároveň byla podceněna důležitost kvalitní veřejné administrace, kvalifikovanost jejich zaměstnanců a profesionální řízení, společně s omezenými zdroji země. K roku 2010 došlo k úspěšné integraci migrantů a tím pádem byla pozitivně zvýšena kulturní a demografická diverzita metropole. Podle vize stojí úspěšnost měst na systémech plánování a řízení, které stmelují občany k vytváření společných cílů a umožňuje městům přizpůsobovat se změnám a přinášet inovace.

Vznik Vize 2020 měla na starosti již zmíněná asociace PEMB (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona) pověřená vedením Barcelony k vytváření návrhů řešení budoucích výzev a hrozeb. I přes ozančení vize se jedná o oficiální hlavní strategický dokument. Od roku 2019 pracuje PEMB na novém Strategickém plánu. Tato asociace vytváří strategické plány již od roku 1988, kdy také vznikl tehdejší strategický plán 2000. Hlavním cílem tehdejší strategie

byl „přechod od čistě průmyslového města k ekonomice působící v rozvíjejících se službách“. (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2020)

Barcelona se rozhodla již v roce 2011 přistupovat ke svému rozvoji ekonomiky pomocí vytváření inovací a nových technologií, které budou řešit globální výzvy a hlavně problémy, které jsou v zájmu celého světa. Stanovené podmínky pro úspěšné čelení budícím výzvám z roku 2019 (vypsané níže) potvrzují pokračování v této snaze.

Barcelona přistupuje k naplňování svých vizí a ke svému plánování skrze přístup s názvem „quadra-helix“, který je založený na spolupráci „veřejné administrativy, soukromého sektoru, akademického sektoru, obyvatel a jejich organizací, které svým odhodláním přispívají k hledání společných řešení“ (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

Podle v současnosti formujícího se Strategického plánu (2019) bude muset Barcelona čelit následujícím výzvám:

„Bojovat s rostoucími nerovnostmi v dostupnosti bydlení a zaměstnanosti a zajistit kvalitní městské prostředí a rovné příležitosti v metropolitní oblasti.“

„Spojení se s ostatními metropolemi z celého světa v boji proti klimatickým změnám, v přizpůsobování se důsledkům digitalizace a zajištění integrace migrantů a uprchlíků.“

„Formulovat efektivnější politiky (metropolitan policies) v metropoli, od prostorového plánování k ekonomickému a sociálnímu vývoji, environmentálnímu managementu a ke zvyšování výzkumu, vzdělávání a kultuře.“

„Vyžívat vládních nástrojů posilování demokracie, spolupráce soukromého a veřejného sektoru a k zapojování obyvatel na všech úrovních metropolitní oblasti – sousedství, města a hlavní metro pole (neighbourhood, town and metropolis). „

Tím si zajistí budoucnost jako centrum znalostí s vysokou koncentrací významných společností, které bude schopné konkurovat okolnímu světu. Vše vychází z jejího již pokročilého prostředí vědy a výzkumu a silné průmyslové základny. Při formování tohoto Metropolitního strategického plánu vychází asociace PEMB (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona) dále z nutnosti postavit své strategie na třech úhlavních pilířích.

Odolná metropole – *„Zajištění čistého vzduchu, kvality vody, zajišťování podmínek pro dostupné kvalitní a zdravé jídlo, vytváření udržitelné energie, a zajišťování dostupnost bydlení k dosažení zdravější metropole“* (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

Prosperující metropole - Vedení hodlá založit metropoli jako městskou laboratoř, která využívá inovací a kreativity k vytváření prosperity a nová řešení budoucích výzev. Město stojí naproti výzvě vytvořit nový strategický plán a metropolitní masterplan k tomu, aby bylo město a jeho metropolitní oblast plně připravena na vývoj mobility, ekonomických aktivit, výzkum a znalosti 21. století.

Soudržná metropole - Skrze vzdělávání hodlá město dosahovat inkluzního pokroku a rovných příležitostí. Počítá s budoucí digitální revolucí a přeměnou dnešních ekonomických sektorů. Pomocí vytváření diverzního a rozmanitého hospodaření a rozhodování v metropoli hodlají dosáhnout vysokého kapitálu. (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

A RESILIENT METROPOLIS

Having the tools and alternatives to satisfy basic needs for everyone, everywhere and at all times is about ensuring **clean air**; **sufficient quality water**; **food that is good, healthy** and produced in **fair conditions**; **sustainable energy**; and **affordable housing**. These are the elements to move towards a healthier metropolis.

A PROSPEROUS METROPOLIS

To establish a metropolis as an **urban laboratory** that uses **innovation and creativity** to generate prosperity and **new solutions to urban challenges**, we must take advantage of the possibility of building the new strategic plan alongside the new metropolitan urban master plan to outline a metropolitan Barcelona fully prepared to welcome and develop mobility, economic activity and research and knowledge in the 21st century.

A COHESIVE METROPOLIS

Connected and networked, promoting **smart, sustainable and inclusive progress**, focused on improving the quality of life and generating opportunities for all. **Education** is the best way to achieve this and will be accompanied by the **digital revolution**, the transformation of traditional economic sectors, the promotion of a more diverse and varied economy and metropolitan governance with the tools to achieve greater equity.

Obr. 11: Tři pilíře, na kterých musí stát Metropolitní strategický plán Barcelona (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

8.2. Strategické priority města Barcelona

Hlavním cílem Barcelony je sociální a ekonomický **pokrok založený na inovacích a udržitelnosti jako nástroje pro snižování nerovností a prostorové segregace v metropoli**. Podle oficiálního dokumentu vize popsané v předchozí podkapitole Barcelony 2020 (2010) stojí úspěšnost měst na systémech plánování a řízení, které stmeluje občany k vytváření společných cílů a vytváří schopnost přizpůsobovat se změnám a přinášet inovace.

Barcelona si v roce 2010 identifikovala šest hlavních výzev, kterým bude muset v budoucnu čelit. Tyto výzvy jsou obsaženy v dokumentu Barcelona Vize 2020. Tyto priority obsahovali zároveň hlavní jednotlivé politiky. (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

První výzva Barcelony se zabývá udržitelností a klimatickými změnami. Metropolitní oblast Barcelona má vysokou ambici stát se vedoucím městem v řešení problému vyvolaných klimatickými změnami. Zaměřuje se na nutnost vytváření vlastních udržitelných modelů zacházení se zdroji a pro boj proti znečišťování ovzduší. Již osm let se naplno soustřeďuje a podniká kroky k tomu, aby se z celkové metropole mohla stát budoucí „laboratoř vývoje a implementace udržitelných řešení klimatických změn“. To vše bude vycházet z její výborné úrovně v oblasti výzkumu a vzdělání, kterou hodlá dále zdokonalovat. Celkové řízení metropole musí být v souladu se zamezováním negativních důsledků klimatických změn. Město chce reagovat na šetření zdroji a pohlížet na zdroje emisí na všech svých úrovních „na úrovni plánování, výstavby, dopravy, nakládání a obchodování se zdroji i na architektonické úrovni“. (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

Město si uvědomuje, že silná ekonomická základna a vysoká kapacita výzkumu nepřináší výhody městu, pokud nejsou vytvářeny účelné projekty a iniciativy. Barcelona může například vynikat v udržitelné distribuci potravin díky dalšímu rozvoji její kvalitní sítě obchodů propojenou s lokální produkcí s cenovou dostupností pro všechny obyvatele.

Dokument vize Barcelona (2010) popisuje čtyři přístupy, kterými by se měla Barcelona řídit k dosáhnutí prvenství v udržitelném boji s klimatickými změnami.

Přístup „**Barcelona vytváří**“ popisuje nutnost účinné pomoci nově vzniklým produktům podporovaných městskou administrativou pro vytvoření silné sítě společností s dopadem na zvýšení hrubého domácího produktu Katalánska.

Za pomoci přístupu „**Barcelona přetváří**“ město využívá „koncept ekologických čtvrtí“. Tento koncept se týká vytváření lokalit, ve kterých jsou aplikovány nové způsoby výstavby a plánování. Takové lokality poté mohou fungovat jako vzory pro úspěšné využití nových inovací k dosažení energetické soběstačnosti a udržitelného bydlení i veřejných prostorů se zaváděním udržitelných systémů dopravy. Zároveň Barcelona 2020 musí změnit koncepci svojí dopravní sítě, zejména toků mezi předměstími a centrem, musí dojít ke snížení této nucené mobility.

Přístupem s názvem „**Barcelona optimalizuje**“ bude město vylepšovat stávající bytový fond a prostředí města k nižší energetické spotřebě. V poslední řadě se město zaměří na vytváření všeobecného povědomí o vlivu lidských činností na zvyšování skleníkových plynů skrze vytváření různých forem propagace na školách a na trhu (Barcelona mobilizuje).

Ve druhé výzvě Barcelona reaguje na potřebu zajistit si pozici své metropolitní oblasti a v nové globální struktuře složené z nejsilnějších měst Barcelona si uvědomuje, že čelí budoucnosti, ve které bude čím dál těžší konkurovat nejsilnějším zemím světa, jejichž ekonomie roste celkově trojnásobně vyšším tempem než u Evropských měst. Pomocí koncepce „městské diplomacie“ bude Barcelona navazovat vztahy s globálními leadery a se svým bezprostředním okolím k posilování hospodářství a navazování sociálně ekonomických vazeb. Tím zintenzivní propojení s technologickými centry okolních zemí. Současně bude vytvářet prostor pro vzájemnou diskuzi a zlepšování vztahů. Dále se zaměří na lepší provázanost vazeb mezi městem, přístavem a letištěm včetně jeho otevřenosti okolnímu světu.

Městu poskytuje výhodu a velkou zodpovědnost fakt, že se stalo v roce 2008 ústředím Unie pro Středomoří, které spojuje 43 zemí s celkovým počtem 785 milionů obyvatel. To přináší příležitost posílení svého postavení ve světě. Barcelona bude posilovat svojí image tím, že se bude zaměřovat na různé projekty, které jsou v globální zájmu a mají pozitivní dopad na sociální soudržnost.

Podle třetí výzvy ‚Stát se globálním leaderem v některém sektoru znalostí‘ bude město podporovat současná a vznikající odvětví, ve kterých město působí a ve kterých může vést v globálním měřítku. Tato odvětví využije k přilákání nových podnikatelských subjektů a bude vytvářet ekonomické aktivity v potenciálně silných odvětvích (fotonika, nanotechnologie, genomika a další). Zároveň bude pracovat na vytvoření vlastního jména v oboru medicíny a

zdravotnictví. Dále chce vytvořit model udržitelných dotací pro podporu hospodaření. V této souvislosti hodlá posílit vlastní řízení k vytvoření vstřícného prostředí pro podnikání, uskutečňování a řízení projektů (viz „páka 2“).

Další odvětví, ve kterém se bude Barcelona zviditelňovat je urbanismus a architektura. Město bude vylepšovat své modely městského plánování a stavebních procesů a vytvářet společné vize pro udržitelné bydlení, reagující na rozmanitost sociálních skupin. V souvislosti s udržitelnou výstavbou hodlá město vytvořit „systém posuzování architektonických projektů z pohledu udržitelnosti, ergonomie a využitých materiálů“. Barcelona bude dále ubírat svojí pozornost propojování vztahů všech zainteresovaných subjektů veřejného a soukromého sektoru. Ve veřejných prostorách zavede město model pro podporu aktivit a rozšíření jejich funkcí.

Město také využije své významné postavení ve sportu. Výskyt sportovních institucí a sportovních události přináší příležitost prezentovat veškerá podnikatelská odvětví Barcelony. Podpora sportu nepřináší pouze podnikatelské výhody, ale zároveň spojuje obyvatele města a posiluje společnou identitu.

Z hlediska čtvrté výzvy ‚Jít za hranice bio společností‘ bude Barcelona rozvíjet svůj tradiční sektor výroby a sektor turismu, který je vázaný na mnoho aktivit v metropoli. Součástí je vytvoření systémů, který dosáhne vhodné interakce turismu s kreativním a průmyslovým odvětvím. Město bude vytvářet programy pro posilování a financování tradiční výroby a výcvik profesionální pracovní síly. Zároveň bude zapojovat univerzity, ekonomické školy a profesionální školitele.

Součástí výzvy bude navázání spolupráce tradičních odvětví s nově vznikajícími odvětvími ve formě sdílení a poskytování inovací a technologií. Společně ve spolupráci s finančním sektorem bude vytvářet mechanismy pro poskytování rizikového kapitálu malým a středním podnikům působícím v tradičním sektoru a pro financování jejich projektů.

Město v plánu „stát se jedním z nejatraktivnějších Evropských regionů v inovacích pro přilákání inovativních talentů“ (výzva 5). Z toho důvodu vynaloží co nejvíce dostupných prostředků pro to, aby se ve městě koncentrovalo co nejvíce poboček a laboratoří světově významných společností a jejich výzkumných center. Těmto firmám bude poskytovat vhodné zázemí a finanční a daňové výhody. Dále se zaměří na urychlování administrativních procesů a rozvoj jazyků ve správě a v ostatních odvětvích.

Základem výzvy šest „pracovat na vytváření zajímavé a sociálně vyvážené společnosti“ je vynaložit veškerého úsilí v poskytování vzdělání lidem k dosažení vyváženější struktury obyvatel. Jedinci, kteří předčasně ukončují vzdělání ovlivňující míru nezaměstnanosti, hospodářský pokrok a sociální soudržnost.

Hlavním cílem priority je výrazná změna systému vzdělávání. Budou vytvářeny podmínky pro kvalitní a dosažitelné vzdělávání dětí i dospělých v jednotlivých centrech. Bude vytvořena kvalitní provázanost různých vzdělávacích institucí, univerzit.

Zároveň bude definován nový model udržitelného bydlení zvláště v souvislosti s populací středomoří se zapojením architektonických škol a stavebním průmyslem. Bude obnovován veřejný prostor, zeleň a městské prostředí bude přizpůsobeno pro možnosti sportování, plánování zeleně a poskytování dostatečného nezbytného vybavení.

Barcelona si stanovila úkol vystupovat jako prvotřídní světová metropole a proto si jako součást své vize vytvořila seznam pěti „pák“ (levers of change) k dosažení své budoucí podoby, které přesahují rámec uspokojování základních potřeb. Město hodlá využít efektivní stimulace a koordinace všech svých výhod (např. dopravní infrastruktury a inovativního prostředí). Jako výhodu považuje také solidní základnu obyvatel a možnost pokračovat ve vývoji nejen jako města, ale jako vzájemně propojené metropole. (2010)

1. Silný vzdělanostní a univerzitní systém

Barcelona hodlá vytvořit takový vzdělanostní systém, který posílí prestiž metropole k přilákání nových talentů. Zároveň hodlá vytvořit systém univerzit, který bude propojovat spolupráci škol se soukromím sektorem a tím ovlivňovat budoucí produktivitu.

2. Efektivní a spolehlivá administrace vycházející vstříc podnikání

Administrace musí fungovat v takové kvalitě, která nebrání a nezpomaluje procesy a stimuluje podnikatelské prostředí.

3. Řídit metropoli způsobem, který nabídne inovativní řešení v řízení strategických projektů, a který povede veřejný a soukromý sektor k vzájemné spoluzodpovědnosti.

Řízení metropole umožňující účast soukromého sektoru na společném vývoji a vytváření takového systému podpory a dotací, který nasměruje zdroje k subjektům s nejvyšší potřebou

a potenciální návratností. Zároveň musí být vytvořena vhodná správa, způsob kontroly a průběžné monitorování a hodnocení.

4. Rozvíjení stávajících a budoucích hodnot, které přinesou nové charakteristiky městu a jeho obyvatelům.

Město se hodlá zaměřit na vytváření vlastního prostředí na základě identifikovaných stávajících a budoucích hodnot. Vymezilo si proto, jaké hodnoty hodlá posilovat ve vlastních občanech a pomocí vlastního řízení.

- **Stávající hodnoty**

Otevřené město pro všechny – Potřeba rozšíření a zkvalitnění znalosti jazyků

Iniciativní a kreativní město – vyšší ambice, globální dimenze

Soudržné město a město schopné solidarity – posílení občanského povědomí Kosmopolitní město se silnou vlastní identitou

- **Budoucí hodnoty**

Vlastní vize a odvaha se schopností dělat věci po svém

Globální město, výjimečné a konkurenceschopné město, město rovných příležitostí, spoluzodpovědnost

Město odhodlané přijmout zodpovědnost vůči globálním hodnotám - udržitelnost, mír, biodiverzita, atd.)

5. Rozšíření znalosti jazyků

Rozšířit znalosti jazyků mezi občany a ve správě, které usnadní zapojování do mezinárodních procesů, přiláká nové talenty a umožní plné začlenění do světového obchodu. Se zaměřením na vytvoření plně mezinárodního letiště a Barcelony jako silné světové značky.

Obr. 12 – Mapa vědeckých a technologických parků Barcelony (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

Prosazení se v globálním světě bude čím dál těžší. Čím dál více měst se objevuje na předních příčkách v porovnávání kvalit. Úkolem bude dosáhnout vhodných a dosažitelných standartů. Způsoby, jakými budou města řízena a plánována, aby mohli čelit výzvám 21. století, budou hrát významnou roli v odlišování se od ostatních.

Obr. 13: Barcelona Vize 2020, Textové schéma vize (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010)

8.3. Přístup Barcelony v oblasti poskytování bydlení

V lednu 2017 byl městskou radou schválen plán s názvem „Right to Housing in Barcelona“. Podle oficiálního dokumentu vydaném městskou radou - Barcelona City Council z roku 2018 je účelem tohoto plánu je zajištění práv všech obyvatel na dostatečné a cenově dostupné bydlení. Hlavním cílem je zajištění sociální funkce bydlení a výstavby veřejného bydlení v souladu s nejlepší praxí okolních měst. Podle tohoto plánu se dosavadním tempem podaří zajistit pouze polovinu s požadované míry sociálního bydlení na úrovni metropole. Podstatnou částí tohoto plánu je zároveň zapojování veřejnosti ke správnému definování hlavních problémů skrze veřejné schůze a zajišťování vzájemné spolupráce čtvrtí a specifických iniciativ v území.

Za účelem zajišťování dostatečné míry sociálního bydlení bylo ve stejném dokumentu uvedeno několik bodů, na které se bude Barcelona zaměřovat:

- Vytváření systémů prevence ztráty bydlení a podpory nájemného bydlení
- Upřednostňování místních obyvatel před turisty
- Upřednostňování rezidenční funkce budov namísto vytváření přechodného ubytování pro turisty.
- Zvyšování kapacit veřejných bytů
- Povzbuzení soukromého trhu k výstavbě sociálního bydlení
- Zajišťování sociálních služeb obyvatelům
- Příprava města na stárnutí obyvatelstva

Podle AMB publikace s názvem Metropolitan Strategic Reflection z roku 2015 by se Metropole Barcelona měla zaměřovat na řešení problémů méně rozvinutých sousedství a na identifikaci hlavních problémů v území společně s místními orgány. (AMB, 2015)

Barcelona se zaměří na vytváření studií pro chápání vzájemného vztahu potřeb veřejných prostranství a demografického vývoje obyvatel a zároveň jejich potřeb v jednotlivých etapách života. Součástí studií bude snaha o chápání nových trendů spojených s počtem osob v bytových jednotkách, ve sdílení bydlení a z hlediska nového uskupení rodin. Z hlediska analýz bude Barcelona shromažďovat data ohledně počtu zařízení a jejich účelnosti z hlediska sociálního přínosu v daném území a na úrovni sousedství. Důležité bude sladění jednotlivých atributů a způsobů měření na úrovni jednotlivých správních okrsků. Stejně tak se bude v zájmu správních celků zaměřovat na poskytování dostatečné formy poradenství v otázkách

plánování, renovací, výstavby a managementu budov a na tvorbu vhodných opatření pro umožňování rozvoje potřebných sociálních služeb a zařízení v území. Dále se Barcelona bude zaměřovat na tvorbu inkluzivních veřejných prostranství z hlediska poskytování dostatku lokálních služeb pro potřeby různě sociálně znevýhodněných skupin obyvatel a obyvatel bydlících v chudší formě bydlení. (AMB, 2015)

Podle aktuální společné publikace oboru strategického plánování metropole Barcelona a Barcelona Metropolitan Housing Observatory (AMB, 2019) patří nájemné bydlení mezi nejdražší v Evropské unii. Nedostatek ploch a vysoké ceny bydlení převážně v centrálních částech metropole brání dostatečnému zajišťování sociálně dostupného bydlení. V metropoli zároveň neustále probíhají „dynamické demografické změny“ a přetrvávají dlouhodobé problémy segregace lokalit a jednotlivých území. Podle této publikace musí „přibližně čtyři z deseti domácností použít 40% ze svého zisku na pokrytí výdajů za provoz a údržbu bydlení“. Podle Institutu Regionálních a metropolitních studií je tím „až dvojnásobně zvýšen risk chudoby u obyvatel žijících v nájemném bydlení“.

Dále podle výše zmíněné publikace je jeden z vážných problémů absence prvků strategického plánování v přípravě Metropolitních plánů v oblasti bydlení (Metropolitan Housing plans). To znamená, že tyto plány vycházejí převážně z připravených programů na národní nebo regionální úrovni a proto musí naplňovat různé předem stanovené standarty, v závislosti s předem stanoveným rozpočtem. Barcelona se proto zaměřuje na hledání způsobů přenesení vyšších vládních kompetencí na úroveň nižších správních celků podle vzoru Amsterdamu a Londýna.

Ohledně Amsterdamu se Barcelona odkazuje na Metropolitní Akční Plán 2015-2019, jehož cílem bylo rozšíření vzájemných kompetencí jednotlivých správních celků za účelem vytvoření vzájemně fungující struktury umožňující lepší generování veřejných aktivit a za účelem poskytování bydlení všem skupinám obyvatel včetně aktivit týkajících se obnovy bytového fondu. Na základě toho byly na úrovni Barcelony stanoveny dva doporučené cíle.

Za prvé „koordinace a sladění vzájemných činností jednotlivých zastupitelství za účelem vytváření jednotlivých rozhodnutí“, a za druhé, „sladění spolupráce mezi jednotlivými správními celky a institucemi na metropolitní úrovni“. (AMB, 2019)

Podle vzoru Londýna si Barcelona dala za úkol vytvořit jasně definovanou metropolitní politiku ohledně dostupnosti bydlení na úrovni metropole. Stejně jako Londýn se proto zaměří na

identifikaci všech subjektů, které mají vliv na plánování, budoucí výstavbu, budoucí funkce staveb a na celkové uspokojování poptávky po bydlení. Zároveň se zaměří na vytvoření vhodných mechanismů pro monitorování vývoje. (AMB, 2019)

V poslední řadě Barcelona zmiňuje možnost využívání techniky plánování s názvem Transit-Oriented Development (TOD). Jedná se o plánování města s cílem formování městské struktury, ve které jsou veškeré služby, bydlení, práce, dopravní stanice ve vzájemné docházkové vzdálenosti a ve které je umožněn bezproblémový pohyb pěšky nebo na kole. Podle dokumentu má plánování mobility dopad na budoucí strukturu města a jako takové může být využito jako nástroj pro formování budoucí struktury města. (AMB, 2019)

9. Praha

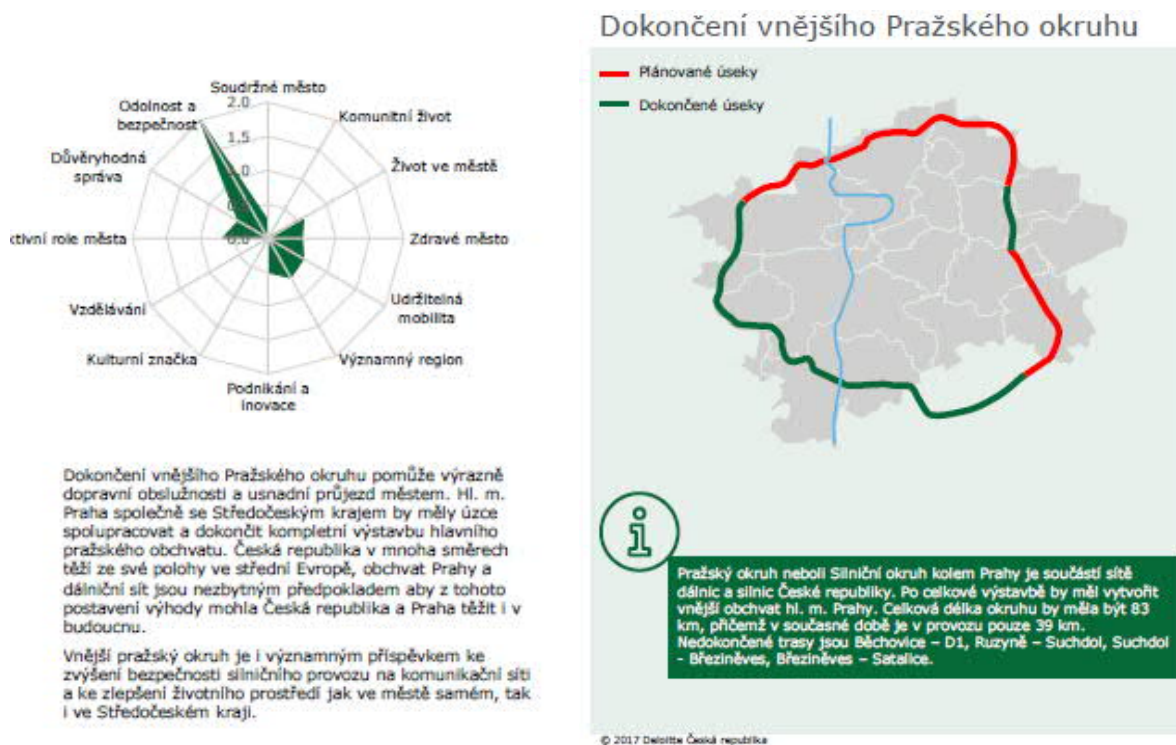
9.1. Vývoj a změření Strategického plánu hl. m. Prahy

Praha je v současné době nejvyspělejším regionem České republiky. Podle Strategického plánu hlavního města Prahy (2016) není vývoj města tak dynamický a oproti ostatním vyspělým městům Evropy zaostává. Proto musí vytvořit takové podmínky, které přilákají investory a poskytnou stabilní zázemí pro podnikání a budoucí rozvoj. Ohledně obyvatel Praha nemá výrazné problémy s prostorovou segregací v území, ale spíše se ztrátou komunitních vazeb a ztrátou společné identity a identity jednotlivých čtvrtí. Co se týče výstavby, vedení Prahy a převážná část jejích obyvatel hodlá zamezit výstavbu v lukách a v polích za městem. Výstavba by měla být primárně směřovaná do brownfieldu uvnitř města. Město hodlá vytvořit vhodné postupy k vytváření kompaktní zástavby a k výstavbě v identifikovaných transformačních územích. V těchto územích budou aplikována opatření pro zajištění dalšího rozvoje ve formě monitoringu a podpory. Celkově by se město Praha mělo rozvíjet na základě vytvořených dlouhodobých záměrů. Mělo by dojít k souladu nejen mezi těmito záměry a plánovacími dokumenty, ale také k provázanosti s rozpočtem města a jeho jednotlivých městských částí.

Podle analýzy investičních záměrů Prahy od společnosti Deloitte (2017) je důležitým úkolem minimalizovat negativní dopady rozrůstající se aglomerace, protože již v současné době se město přibližuje oblasti Jílového, Říčán, Kladna a dalších styčných bodů nacházejících se ve Středočeském kraji. Tři směry se rozdělují do dvanácti strategických cílů, které dále definují konkrétní strategické oblasti.

Podle analýzy od společnosti Deloitte (2017) je dále pro naplnění dvanácti strategických cílů obsažených ve třech knihách směrů nejvhodnější uskutečnit tyto investice:

- Dokončení vnitřního Městského okruhu
- Vybudování přímého spojení s Letištěm Václava Havla Praha
- SMART Cities - Investice do technologických inovací pro správu města
- Dokončení vnějšího Pražského okruhu (obr. 14)
- Vybudování nové trasy Metra D

Obr. 14: Praha 2030 Investiční záměry – Dokončení vnějšího Pražského okruhu (Deloitte 2017)

Aby bylo možné realizovat všechny tyto oblasti, bude třeba dosáhnout některých legislativních změn. V tomto rámci bude třeba:

- zohlednit dynamiku rozvoje a to na základě analýzy zahraničních metod a nástrojů pro dynamické řízení rozvoje
- dosáhnout legislativních změn pro aplikaci nepřímých finančních nástrojů (např. zavedení diferencované výše koeficientu daně z nemovitosti)
- prověřit a zavést plánovací metody a uplatňovat nástroje koeficientu daně z nemovitosti, zavést plánovací metody a uplatňovat nástroje dlouhodobého plánování
- zvýšit úroveň veřejné kontrolovatelnosti a předvídatelnosti chování města jako účastníka územních řízení a rozhodování o rozvoji území v souladu se statutem UNESCO.

Zdroj: Ekonomická udržitelnost města: analýza ekonomických dopadů Strategického plánu hl. m. Prahy (2016)

Obr. 15 – Investiční záměry pohledem jednotlivých strategických cílů (Deloitte, 2017)

Podle strategického směru „Prosperující a kreativní evropská metropole“ (2016 60) chce Praha posílit svoji roli a pozici v Evropě s tím, že zkoumá otázku zvyšování konkurenceschopnosti Prahy v evropském měřítku nejen díky využívání symbolu Prahy jako marketingové značky, ale také tím, jaký bude za dvacet let předmět podnikání města a jaký rozsah a ekonomický přínos bude toto podnikání mít.

Proto vývojové tendence v příštích dvanácti letech by měly podle představ vedení města zohlednit tyto současné vývojové trendy:

- růst počtu obyvatel města
- růst zaměstnanosti obyvatelstva

Vize hlavního města Prahy určila 5 hlavních kvalit, kterými bude Praha konkurovat ostatním evropským a světovým metropolím – tyto kvality jsou dále rozvedeny jako **5 priorit Strategického plánu**“. Priority vycházejí z analytické části Strategického plánu.

9.2. Strategické priority města Praha

Vize vedení Prahy je taková, že „Praha postaví svoji budoucnost na kultuře, promyšleném rozvoji prostředí, společenské stabilitě a dobré správě tak, aby se mohla stát preferovaným městem pro život a k podnikání.“ (IPR Praha 2017)

„Strategický plán se skládá ze tří strategických směrů: Soudržná a zdravá metropole, Prosperující a kreativní metropole a Dobře spravovaná metropole. Tato hlavní témata jsou obsahovým jádrem celého Strategického plánu a byla strukturována tak, aby splňovala požadavky strategického řízení města. Tři směry se rozdělují do dvanácti strategických cílů, které dále definují „konkrétní strategické oblasti.“ (IPR Praha, 2017)

Podle první priority „Prosperující město“, Praha přistupuje k rozvoji vlastní ekonomiky pomocí posilování vlastní prezentace ve světě, efektivním vzděláváním a zapojením všech subjektů do vývoje. Na základě vlastního kulturního bohatství má Praha ambice stát se jedinečným městem s unikátní atmosférou. Město vidí potenciál v posílení svého politického a hospodářského významu a má v plánu se stát jedinečným mezinárodním centrem, které bude atraktivním místem pro „umísťování podniků mezinárodních institucí a pořádání mezinárodních summitů a akcí.“

Za tímto účelem se bude zaměřovat na svoji prezentaci v zahraničí a zajistit bezproblémovou propustnost územím a perfektní dopravní napojení – především rozvojem letiště a železničních koridorů. I když tyto projekty dopravy nemá Praha plně ve své gesci, musí se stát iniciátorem zásadních projektů k dosahování rozvoje. Dále se hodlá věnovat obzvláště sektorům s vysokou přidanou hodnotou a v perspektivních odvětvích, jako jsou například vědní obory o živé přírodě, kreativní obory a nové technologie za čelem posílení konkurenceschopnosti ve světě a rozvoj lokální ekonomie.

Aby se Praha mohla stát globálně konkurenceschopná a prosperovat, nemůže se spoléhat pouze na své dobré jméno na základě kulturního bohatství. Hlavní strategické cíle týkající se ekonomického prostředí a inovací se nachází v druhé knize směrů s názvem **„Prosperující a kreativní metropole“** navazující na hlavní strategický dokument.

Jeden z podstatných vymezených cílů uvedený v tomto dokumentu vychází z hlavních priorit týkajících se ekonomického rozvoje, je strategický cíl s názvem **„Podnikání a inovace“**, který se zabývá vnitřním prostředím Prahy z pohledu zlepšování aktivní role její samosprávy

tak, aby byla schopná poskytovat a inovovat své služby, využívat území pro podporu podnikatelského prostředí a celkově umožňovala jeho rozvoj včetně umožňování rozvoje podniků s inovativním potenciálem (2017)

Takový přístup by měl vést k celkové diverzifikaci podnikatelského prostředí a k podpoře kreativity. V analytické části Strategického plánu Prahy je uvedeno, že Prahu brzdí nevyužívání potenciálu vysoké koncentrace institucí vývoje a výzkumu kvůli špatné komunikaci mezi jejími aktéry.

Na vytváření prostředí pro vzájemnou spolupráci veřejného a soukromého sektoru Praha pohlíží skrze vytvoření společné platformy pro vytváření společných projektů s pozitivním dopadem na kvalitu života ve městě a život komunit. Tato platforma by měla umožňovat vzájemnou komunikaci veřejné správy, občanů, akademického sektoru a podnikatelské sféry. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017d)

Vedení města si uvědomuje, že aby se mohlo stát prosperujícím a dosahovalo progresivního vývoje, musí se v první řadě zaměřit na své obyvatele a všemi prostředky jim umožnit, aby se mohli rozvíjet. Aby mohla Praha navazovat na mezikontinentální vztahy, usilovat o přilákání mezinárodních institucí a stát se místem pro pořádání významných světových jednání a summitů, musí mít vytvořenou silnou společenskou základnu a být otevřená různým etnickým skupinám.

Vedení Prahy se chystá připravit své obyvatele na nové a budoucí trendy v podnikání, změny procesů, nové technologie a pokračující robotizaci. Toho chce dosáhnout skrze lépe strukturalizované vzdělávání poskytující požadované znalosti na trhu práce s dostupnou možností celoživotního vzdělávání. Je velmi podstatné zaměřit se na komplexní vzdělávání obyvatel od nejužšího věku až po vysokoškolské vzdělávání, které nemůže být odtrženo od praxe a tím uspokojovat nároky trhu práce. Vzdělávání dále rozebírá strategický cíl v druhé knize směrů s názvem „**Vzdělávání**“ (2017). Podle tohoto cíle je vzdělávání předpokladem pro zvyšování konkurenceschopnosti a inovací a pro vytváření kvalifikovaných jedinců a talentů a tím pádem vytváření atraktivního prostředí pro investice firem, pro mezinárodní spolupráci škol a pro přilákání motivovaných zahraničních studentů.

Skrze druhou prioritu „Občanská společnost“ se město zaměřuje na spojování vazeb mezi obyvateli a přechod od skeptického individualismu k jednotné společnosti se společně sdílenou představou budoucího rozvoje města. Výsledkem úsilí Prahy v posilování

společenských vazeb by mělo být vytvoření takové společnosti, která má chuť se aktivně podílet na správě společných věcí, na politice a dobrovolně se účastnit společenských akcí a akcí pořádaných městem. Takový přístup by měl vést k vytváření komunit, které město dále hodlá rozvíjet pomocí vytváření a rozšiřování sdílených komunitních prostorů – lokálních center, klubů, kreativně využívaných prostranství a sportovišť, komunitních zahrad.

Podle analytické části strategického plánu má Praha potenciál dosáhnout takové společnosti a vzájemných vztahů. Ve městě stále chybí potřebné „kulturně komunitní“ zázemí pro rozvoj společnosti a komunit. Město se musí vypořádat s nedostatkem komunitních prostorů, a s nedostatečnou nabídkou aktivit a služeb. (2016)

Město přistupuje ke komunitám skrze strategický cíl „**Komunitní život**“, ve kterém se zaměřuje na jejich posilování skrze tři podkategorie - Podpora místních komunit skrze vytváření komunitních center, vytváření kulturního a sportovního zázemí ve veřejném prostoru a posilování důvěry ke správě včetně stimulace zapojování obyvatel do správy města.

Součástí posilování komunitního života bude zároveň podpora kulturního využívání veřejného prostoru a pořádání komerčních i nekomerčních aktivit a akcí za účelem obohatit či vzdělat obyvatele města. Město se také bude zaměřovat na kvalitu života na sídlištích a udržování komunitních zahrad, zahrádkářských kolonií a kvalitu vnitrobloku. Dále bude město podporovat projekty úprav veřejných prostranství modernistického města.

Hlavním cílem Prahy je zlepšit důvěryhodnost správy skrze odbornou přípravu a rozvoj dovedností a znalostí úředníků a politiků za účelem „prosazování veřejného zájmu“. Toho chce město dosáhnout skrze metodické sledování „zpětné vazby od uživatelů služeb veřejné správy“ a „vyhodnocování výkonnosti a kapacity úřadů veřejné správy na úrovni města“. Součástí tohoto cíle bude přehodnocení „finanční motivace“ těchto zaměstnanců veřejné správy k zodpovědnému plnění povinností a převážně zaměřením se na jejich přípravu na vysokoškolské úrovni. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017c)

K prioritě se vztahuje strategický cíl „**Kulturní značka**“ obsažený v knize směrů 1 „Prosperující a zdravá metropole“. (2017) V souvislosti s prezentací Prahy ve světě popisované v prioritě 1 je potřeba vytvořit systém komplexní podpory a propagace kulturních institucí a pražské umělecké scény. Praha se tímto chystá posilovat svojí značku na základě jedinečného kulturního prostředí a kulturní atmosféry města. Cílem je posilování vazeb mezi centry, školami a institucemi, vytvoření společných platform komunikace a mezinárodní a

meziměstská spolupráce na společných projektech k navýšení kulturní nabídky a zahraniční prezentace (rozvoj marketingových aktivit).

Hlavní priorita zaměřená na řešení sociálních výzev je čtvrtá priorita „Sociálně soudržné město“. Město reaguje na demografické změny, vedoucí k nárůstu počtů seniorů. Město bude vytvářet pro tyto osoby prostředí umožňující dosažitelnost sociálních a zdravotních služeb pro život v bytech i v pečovatelských domovech. Zároveň považuje město za důležité se zaměřit na mladé rodiny s dětmi z hlediska kapacit školních a jiných zařízení a vytváření vhodných podmínek pro rodičovství. Kvůli nárůstu počtů cizinců se město zaměří na jejich integraci skrze vzdělávání v českém jazyku pro děti i dospělé, skrze programy a zároveň je hodlá učit chápat českou kulturu a český právní systém. Součástí priority je péče a integrace handicapovaných osob a dostupnost zdravotních služeb.

Podle analytické části strategického plánu není Praha na demografické změny doposud připravená. Hlavní strategické cíl „Soudržné město“, týkající se sociální soudržnosti se nacházejí v první knize směrů s názvem „**Soudržná a zdravá metropole**“ navazující na hlavní strategický dokument. Podle slabých a silných stránek přináší integrace cizinců příležitost pro zvýšení kulturní rozmanitosti. V současné době nemá město výrazné problémy se sociální a prostorovou segregací. (2017)

Obsahem čtvrté priority není pouze dosažitelnost sociálních a zdravotních služeb pro všechny sociální skupiny (důchodci, rodiny s dětmi, handicapovaní atd.) popisované v ostatních podkapitolách, ale zároveň schopnost města zajistit dostatečné množství bydlení a optimalizovat kapacity v nezbytných zařízeních jako jsou například školy a školky. Město se jako každé jiné potýká s problematikou výskytu lidí, kteří za různých okolností ztratili střechu nad hlavou a ocitli se na ulici nebo v záchytných domovech. Pro tyto osoby bude muset město navyšovat kapacity různých zařízení pro dočasné a přechodné ubytování a zároveň vytvářet způsoby zapojování těchto osob zpátky do běžného života. Mnoho lidí je zároveň ohroženo ztrátou bydlení, a proto se město hodlá zaměřit na předcházení ztráty bydlení skrze posilování provázanosti sociálních služeb, zavedení flexibilních systémů prevence a lepší práci v terénu včetně dostupnosti poradenství. Město bude muset řešit komplexně tento tlak na navyšování počtu a kapacit bydlení i přes nepříznivé podmínky týkající se vysokých nájmu a cen nemovitostí.

Požadovaným cílem je vytvoření dostatečné nabídky bydlení pro všechny sociální skupiny a znevýhodněné skupiny obyvatel. Město se na tuto problematiku nedívá z pohledu výstavby se

zaměřením na konkrétní skupiny obyvatel, ale z pohledu změny systémů a nástrojů bytové politiky převážně stávajícího bytového fondu, tak aby byl udržitelný a mohl flexibilně reagovat na budoucí poptávku. (2017) Vedle bydlení bude město zároveň vytvářet veřejná prostranství pro bezbariérový pohyb všech znevýhodněných skupin a bezbariérovou prostupnost územím na principech kompaktního města. Tím bude zároveň snižovat sociálně prostorovou segregaci.

Vytvoření kompaktního města neboli také města krátkých vzdáleností a jeho bezbariérovosti je součástí strategického cíle – „**Život ve městě**“ (2017) v první knize směřů „Soudržná a zdravá metropole“. Mimo to, tento cíl popisuje zkvalitňování života v centru a na okraji města například zvýšením nabídky služeb a potřebu pečovat o architektonickou tvář města pro zachování stávajících kulturních hodnot. Důležitou částí je zároveň zkvalitňování a revitalizace „modernistických sídlišť“ a jejich veřejných prostranství pro podporu jejich vlastní identity a rekreaci jejich obyvatel.

Pátá priorita Krásné město v původním návrhu nazvaná jako Fyzické město kombinuje vytváření prostředí pro obyvatele města skrze vytváření dostupného bydlení, udržitelnou mobilitu a vytváření fungující lokální ekonomie.

Ve městě bude docházet ke shlukování malých a středních podniků a k transformacím v dobře dopravně a technicky napojeném území. Praha již nemá v úmyslu rozšiřovat své plochy do svého okolí a hodlá se zaměřit na zbytkové plochy a brownfieldu uvnitř města (které stály dlouhou dobu v pozadí zájmu). Za tímto účelem se vedení města bude zaměřovat na vytváření takových postupů, které povedou k výstavbě kompaktní zástavby.

V nových transformovaných územích bude město plánovat a následně vytvářet investice, a iniciovat a řídit rozvojové projekty a dohlížet na jejich realizaci. Budou zde umísťovány především malé a střední podniky a tyto podniky budou shlukovány do kulturně kreativních katastrů a město a veřejná správa bude aktivně podporovat jejich vzájemnou spolupráci a komunikaci. Rozvoj malých a středních podniků na celoměstské úrovni bude město dále zajišťovat skrze mapování jejich potřeb. (2016)

Součástí priority číslo 5 je zvyšování úrovně života, posilování společenských funkcí a tvorba komunit pomocí zkvalitňování veřejných prostranství a jejich estetické kvality. Město se zaměří na zajišťování komerční vybavenosti v nově zastavěných územních rezervách a doplňování nezbytného vybavení. Město se město hodlá zaměřit na zkvalitňování veřejného

prostranství tak, aby plnilo co nejvíce funkcí a bylo co nejatraktivnější pro obyvatele z hlediska estetiky i využitelnosti.

Podle analytické části strategického plánu (2015) jsou některé části města a jejich obyvatelé vystavovány nadměrně znečištěnému ovzduší a hlukovým zátěžím (převážně na hlavních komunikacích), které přichází převážně od motorové dopravy a dopravního zatížení. Takové jevy mají za následek pokles zdraví obyvatel. I přes poměrně vysoký poměr zelených ploch, chybí ve městě ucelený systém zeleně, který by zvyšoval hodnotu veřejných prostranství. Město by podle analýzy mělo dále rozvíjet udržitelný systém nakládání s opadem a jeho recyklaci včetně vzdělávání ohledně udržitelnosti přírody.

Druhá část priority 5 popisuje řešení dopravy ve městě a v celé metropoli. Veřejná prostranství musela, být během let přizpůsobována dopravním nárokům a stavbám a proto mnohé z nich ztratila svojí společensky tvárnou a rekreační funkci. S pomocí přijetí plánu udržitelné mobility město hodlá přehodnotit své dosavadní přístupy ohledně dopravy, při kterých dochází ke snižování obyvatelnosti veřejných prostranství. Společným východiskem bude upřednostňování nemotorizované dopravy, omezování dopravy ve vybraných lokalitách a rozvíjení různých způsobů sdílení dopravních prostředků. To by mělo mít zároveň za následek snížení ekologické náročnosti. Město si stanovilo cíl „zvýšit podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy nad 70 %“. (2015) Změny se budou dotýkat celého území Středočeského kraje.

9.3. Přístup města Prahy v oblasti bydlení, participace a klimatických změn

Co se týče Prahy problematika bydlení, je stejná jako v ostatních zemích. Praha není schopná včasné a vhodným způsobem uspokojovat poptávku. Podle strategického dokumentu Prahy je jedním z hlavních problémů samotný zdlouhavý proces povolování staveb (průměrně zhruba tři čtvrtě roku), kvůli kterému není možno tuto poptávku včas uspokojit. Hlavním důsledkem je poté vysoká cena stavby kvůli dodatečným nákladům na provoz a údržbu, které se u prodejce – vlastníka stavby nashromáždí během hledání nového zájemce. Na úrovni Evropy je průměrná doba vydání stavebního povolení o něco méně než půl roku. Stejně jako Londýn si Praha uvědomuje potřebu zajišťování výstavby nájemných bytů, která je ale těžko realizovatelná tak, aby v rozumné době pokryla náklady stavebníka. Podle výsledků z analýz

uvedených ve strategickém dokumentu Hlavního města Prahy je potřeba dokončit každý rok zhruba 5 500 bytů. V současnosti město tuto požadovanou míru výstavby naplňuje, v budoucnu by však mohlo dojít k jejímu poklesu. Praha má zároveň problémy v zajišťování spolupráce veřejného a soukromého sektoru na společném spolufinancování veřejných projektů. Důležitým krokem Prahy bylo zastavení procesů privatizace vlastního bytového fondu. To je potřeba například pro zajišťování sociálního bydlení. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017d)

Jak uvádí institutu plánování Prahy, město Praha se začíná aktivně připravovat na rozvoj participace ve svém území. Některé úřady v Praze již využívají různých metod participace nejčastěji skrze získávání informací od společnosti například tvorbou dotazníků. V Praze byl v únoru roku 2020 uveden v platnost projekt s názvem „Kordinátoři participativního plánování“. Účelem tohoto rozsáhlého projektu je vytvoření stabilního systému participativního plánování v Praze. Jedná se zatím o nejrozsáhlejší projekt Prahy v oblasti participace. Tento ambiciózní projekt vzniklý na základě Strategického dokumentu Prahy má za úkol nastartovat sérii počátečních kroků k rozvoji a upevnění jednotlivých pravidel a odbourání překážek bránících předešlým neúspěchům různých iniciativ zapojování veřejnosti do plánování na úrovni celého města a jednotlivých městských částí. K úspěšné realizaci takovýchto iniciativ a jednotlivých projektů chybí podle institutu plánování Prahy nedostatečná vzájemná „koordinace projektů“ a jednotnost přístupů včetně snaha o odbourání administrativních překážek pro celkové zjednodušení procesů.

V prvních fázi projektu, to znamená, do roku 2021 budou zvolení kordinátoři působit v jednotlivých městských částech. Jejich úkolem bude komunikovat s pracovníky institucí a vytvářet společné diskuze k definování hlavních bariér a možností. Zároveň budou zapojeny vybrané složky veřejného a soukromého sektoru. Na základě výstupů vytvoří vedení města jednotnou metodiku a nástroje pro uskutečňování navazujících projektů a také vhodný program školení pro pracovníky veřejné správy. Tato první fáze projektu byla vyčíslena na 30 milionů korun českých. Jednotlivé městské části budou mít za úkol „provést průzkum spokojenosti obyvatel s prací úřadu“ společně se získáváním názorů na dostupnost služeb a hlavních zařízení občanské vybavenosti. Tyto průzkumy by se měli v budoucnu pravidelně opakovat. – možná to nemá smysl, když nejde o témata, která v současnosti obyvatele zajímají. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2020b)

V další fázi budou vytvořeny vhodné praktické projekty a bude stanoven způsob jejich financování. Jedním z možných projektů bude snaha o vytvoření společné strategie města

mezi městskými částmi a obyvateli. Podle institutu plánování hl. města Prahy se již jednou podařilo podobný strategický plán vytvořit a to na Praze 21. Nedošlo však jeho praktickému využití. Úspěšnější byla v tomto ohledu Praha 8. Její strategický plán a tvorba je vnímána jako nejvyšší dosavadní úspěch. Jako další projekty se v současné době nabízí projekt participace na vytvoření strategie reagující na rozdílnost demografické skupiny. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2018)

Praha připravila Adaptační strategii s vizí zvýšit odolnost Prahy a snížit její zranitelnost. Město počítá s budoucím nárůstem teploty 1°C na svém území do roku 2030 a dalším vývojem teplotních vlivů. Město počítá s riziky sucha a povodní. Hlavními způsobenými problémy budou čím dál častěji frekventované vlny horka a ve městě bude docházet ke zvyšování intenzity tepelných ostrovů. To a jiné bude mít negativní dopady zejména na nejstarší obyvatele města. Adaptační strategie města na dopady těchto změn je proto první částí Adaptační strategie. Dokument se dále zaměřuje na osvětu obyvatel, řešení krizových řešení a udržitelnost dopravy.

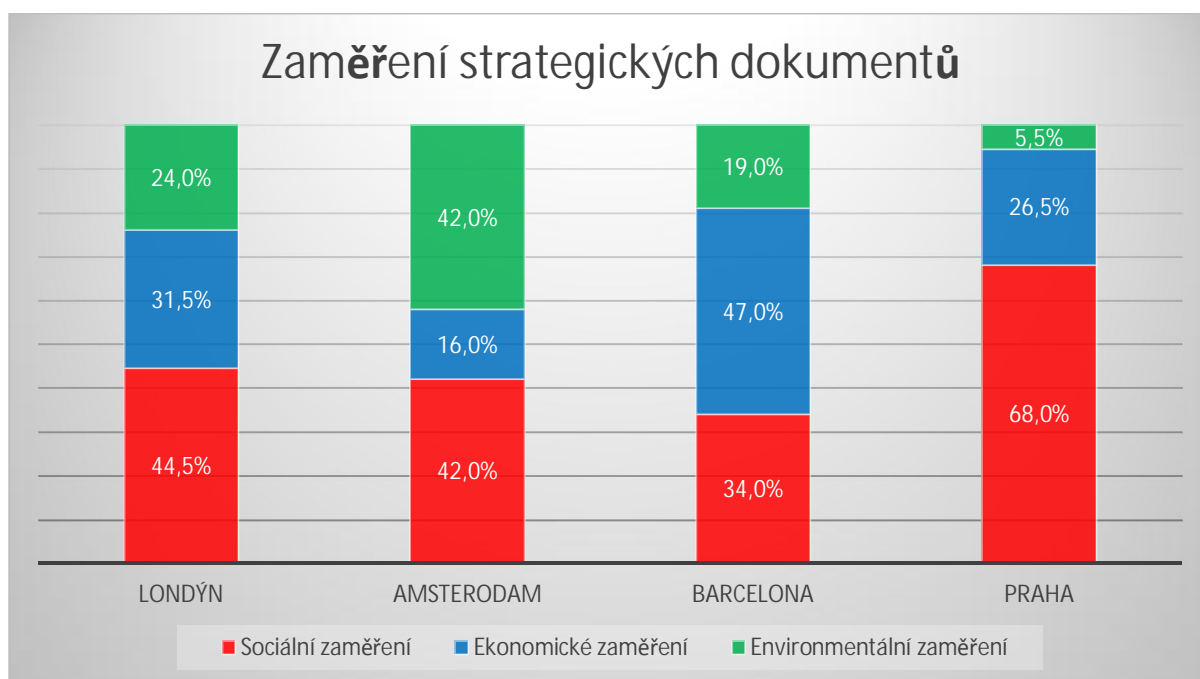
Konkrétními kroky k řešení zmíněných teplotních dopadů je rozšiřování zeleně, rozvoj příměstského a městského zemědělství nebo jednotná správa péče o zeleň ve veřejném prostranství. Uvedené také v první knize směrů strategického plánu, ale za účelem řešení degradace urbánního prostředí. Nově je v adaptační strategii uvedena potřeba budoucího využívání technologií a postupů pro snižování teplotních ostrovů. Pokud to shrneme, doporučené přístupy uvedené v dokumentu se týkají způsobů využití materiálů a jejich teplotních vlastností, úprav v infrastruktuře například skrze zeleň (včetně využití na střechách) nebo využívání vodních prvků. Druhou částí strategie je zaměření se na dopady extrémních hydrologických jevů a možnosti snižování energetické náročnosti budov což je zatím v procesu analýz.

Ve třetí části je vymezená potřeba snižování energetické náročnosti území a rozšíření využívání obnovitelných zdrojů (OZE). Tím Praha splňuje nutnost zaměření se na tuto problematiku za účelem naplňování klimatických cílů, i když se jedná zatím o první kroky k celkovému posunu vstříc jednotlivým řešením. Město se v první řadě zaměří na vytvoření analýzy energetické struktury, hledání způsobů uplatnění energetické koncepce z roku 2013 a vytvoření pilotních akčních plánů. Mezi předběžně navržené kroky města patří například propagace energeticky účinné výstavby a renovace nebo motivace veřejného a soukromého sektoru k využívání již dostupných obnovitelných zdrojů.

10. Zaměření jednotlivých strategických dokumentů

10.1. Rozdílnost v plánování rozvoje jednotlivých měst a v tvorbě a obsahu strategických dokumentů

Všechna vybraná města Londýn, Amsterdam, Barcelona a Praha se zavázala k zajišťování vzájemné stability všech tří pilířů udržitelného rozvoje. Jejich úkolem bylo vyhodnocení všech silných a slabých stránek vytvoření prioritních oblastí. Strategické plány mají vždy v konečném důsledku dopad na všechny tři pilíře i způsobem, který nelze vždy s jistotou předem očekávat. Úkolem strategického plánování měst je v maximální možné míře předvídat dopady svých rozhodnutí na všechny udržitelné pilíře.

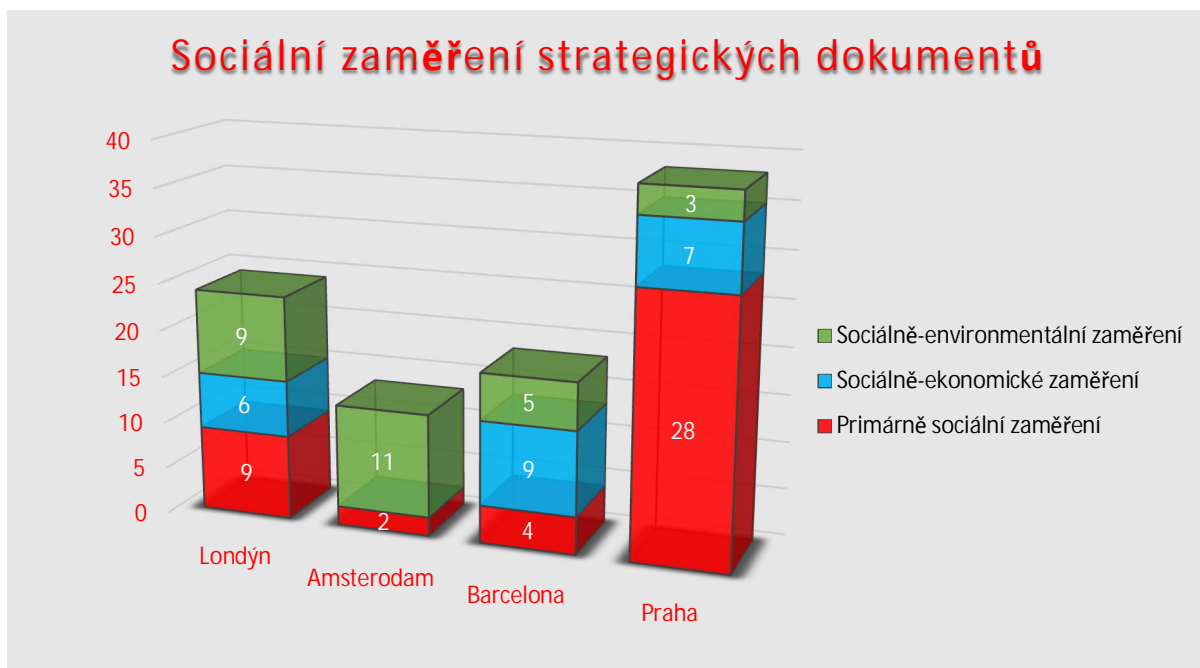
Obr. 16 – Zaměření strategických dokumentů

Graf na obrázku číslo 16 zobrazuje procentuální zaměření jednotlivých strategických dokumentů na sociální, ekonomický a environmentální rozvoj měst vypočítaný na základě zaměření jednotlivých bodů priorit rozdělených podle kritérií Evropské unie. Výpočet procent se nachází v příloze číslo 3 práce na straně 153. Popis jednotlivých kategorií se nachází v příloze na straně 139- 143.

Zaměření **Londýna a Amsterdamu** lze na základě předchozích kapitol a obrázku číslo 16 popsat jako **prioritizování sociálního rozvoje za účelem posílení ekonomiky a dosahování environmentálního rozvoje na základě vzájemné spolupráce občanů, správy a ekonomických subjektů**. Vize Amsterdamu zní Amsterdam: Ekonomicky silný a udržitelný. Londýn má vizi Londýn: Sociálně, ekonomicky inkluzivní a environmentálně udržitelný růst. Z názvů vizí i výsledných grafů vyplývá, že se obě města zaměřují na vzájemný vztah ekonomického a environmentálního rozvoje. Londýnský plán se více zaměřuje na potenciál ekonomických subjektů k vyrovnávání sociálních rozdílů ve společnosti a rozvoji environmentálně přívětivého prostředí. Proto vykazuje vyšší procento ekonomického zaměření než zaměření environmentálního.

Z hlediska vize **Barcelony** převládá ekonomický pilíř. Hlavním cílem Barcelony je sociální a ekonomický pokrok založený na inovacích a udržitelnosti jako nástroje pro snižování nerovností a prostorové segregace v metropoli. Pokud to shrneme, **Barcelona upřednostňuje ekonomický rozvoj za účelem vzájemného rozvoje udržitelných řešení a posilování rovných sociálních příležitostí**.

Graf odpovídá vizi **Prahy** „vytváření společenské stability a dobré správy města“. Plánování města lze popsat jako zaměření primárně na **sociální rozvoj za účelem posílení ekonomiky a dosahování environmentálního rozvoje skrze formování zdravého a inkluzivního fyzického prostředí**. Důraz je brán na fungování jednotlivých nástrojů a postupů pro umožňování vyrovnávání možností obyvatel z hlediska bydlení, nároku na inkluzivní pobyt ve veřejném prostoru, zapojování obyvatel do plánovacích procesů, poskytování sociálních služeb na úrovni správy města a vhodného systému vytváření společenských aktivit s měřitelným sociálním dopadem. Na rozdíl od Amsterdamu se toto plánování jeví více jako způsob plánování sociálních systémů od shora dolů bez zapojení obyvatel v počátku analýz a během vytváření vhodných indikátorů měření pokroku. Tento problém souvisí s reakcí města na potřebou města vytvořit postupně posilující systém participace skrze zvyšování hodnot a soudržnosti obyvatel. Strategický Plán Prahy vykazuje nízké procento environmentálního zaměření. Je to výsledkem nedostatečného propojení strategického plánu s plány pro dosahování klimaticky odolné infrastruktury.

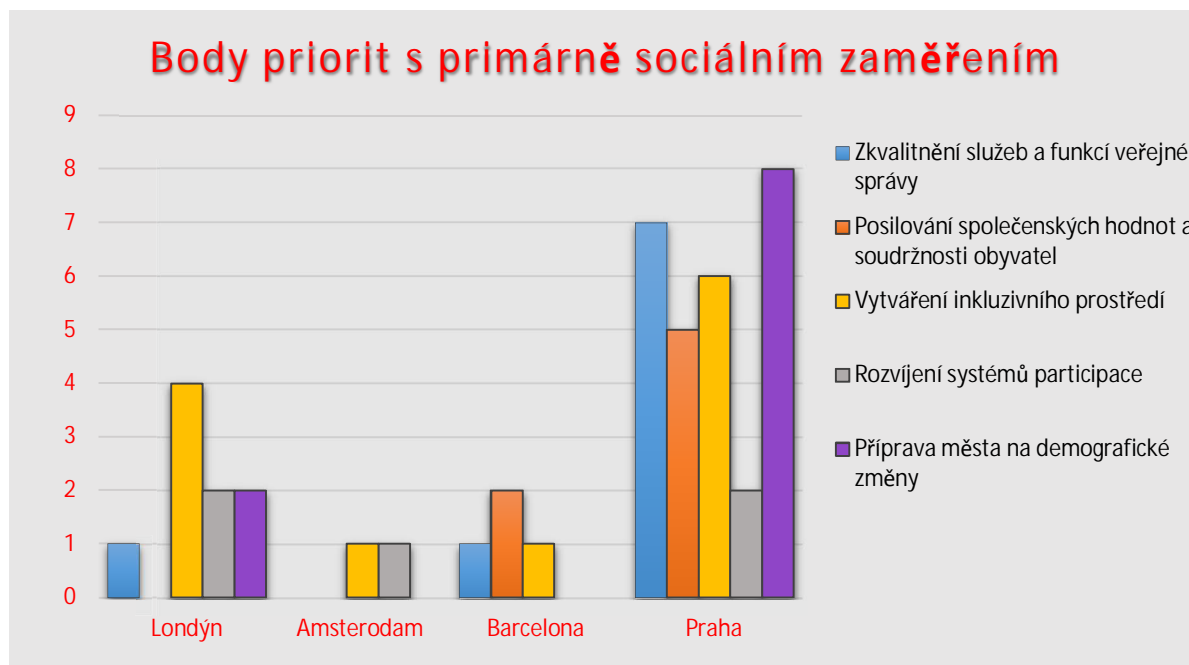
Obr. 17 – Sociální zaměření strategických dokumentů

Graf na obrázku číslo 17 zobrazuje počet bodů jednotlivých priorit podle jejich zaměření na primárně sociální, sociálně ekonomický nebo sociálně environmentální rozvoj.

Jak lze vidět žádný ze stanovených cílů Amsterdamu není přímo zaměřen na sociální a zároveň ekonomický vývoj. Lze tak vidět, že **Amsterdam se více zaměřuje na sociální rozvoj z hlediska snižování energetické náročnosti území a vytváření veškeré infrastruktury v zájmu zdraví obyvatel.** Toto tvrzení je šíře popsáno dále v kapitole. Strukturální vize Amsterdamu není zaměřena přímo na rozvoj jednotných systému vzdělávání, poskytování zdravotní péče a různé systémy pro vyrovnávání sociálních možností obyvatel. Tyto zaměření jsou až obsahem politik, které sice vychází z nároků sociální vize, ale jejich vzájemná tvorba spočívá z velké části na základě domluvených agend (viz. Agenda: New spring new voice) a vzájemné spolupráci municipalit včetně schválení ze strany většinové společnosti.

Na sloupci Londýna lze vidět stejná míra primárně sociálního a sociálně environmentálního zaměření. Lze tak vidět vyvážená snaha Londýna o rozvoj služeb a veřejné správy v zájmu obyvatel a stejně tak snahy o vytváření zdravého prostředí a snižování energetické náročnosti infrastruktury v zájmu obyvatel. Vize Barcelona je naopak zaměřena na rozvoj systémů pro fungování ekonomického prostředí a s tím spojeným rozvojem inovací v zájmu obyvatel a komunit. To vše souvisí se snahou vytvořit hodnotnou a vzdělanou společnost.

K detailnějšímu zobrazení zaměření strategických dokumentů a grafu na obrázku číslo 17 na sociální rozvoj slouží následující grafy na obrázcích číslo 18- 21. Tyto grafy zobrazují jednotlivé body priorit rozřazené do kategorií podle primárně sociálního, sociálně ekonomického a sociálně environmentálního zaměření.

Obr. 18 – Body priorit s primárně sociálním zaměřením

Graf na obrázku číslo 18 zobrazuje body jednotlivých priorit rozdělených do jednotlivých kategorií spadajících do skupiny s primárně sociálním zaměřením.

Strukturální vize Amsterodamu se zaměřuje na sociální rozvoj skrze vytváření podmínek v území (vytváření inkluzivního prostředí) a zapojením veřejnosti do procesů plánování. Zároveň směřuje hlavní úsilí na zkvalitňování předem vyznačených nejfrekventovanějších ulic. Strukturální vize sice udává obecný přehled o demografické struktuře, ale uspokojování nároků měnící se demografické struktury se v Amsterodamu řeší na základě informací a analýz jednotlivých municipalit, které sami nejlépe znají své území a mají na starosti komunikaci s místními občany v jednotlivých sousedstvích. Podklady a vhodná politika tak musí být schváleny nejprve na úrovních jednotlivých municipalit a nakonec radou města. Součástí strukturální vize je tedy zdůrazňování potřeby zajišťování fungujícího systému participace a to na úrovni jednotlivých municipalit, aby vznikali vhodné politiky v lepším souladu s místními demografickými změnami reagující na demografické změny v lokálním měřítku.

Barcelona se ve své vizi 2020 zaměřuje na posilování společenských hodnot a soudržnost obyvatel. Účelem vize v sociální oblasti je spíše hledání způsobu jak vytvářet hodnotnou a ambiciózní společnost a zejména rozvíjet plánovací a administrativní systém schopný vytvářet mezi lidmi vzájemnou soudržnost a spoluzodpovědnost. Pro Barcelonu je klíčové zajišťování kvalitní veřejné správy, schopné reagovat na demografické změny v jednotlivých územích a vytvářet inkluzivní prostředí.

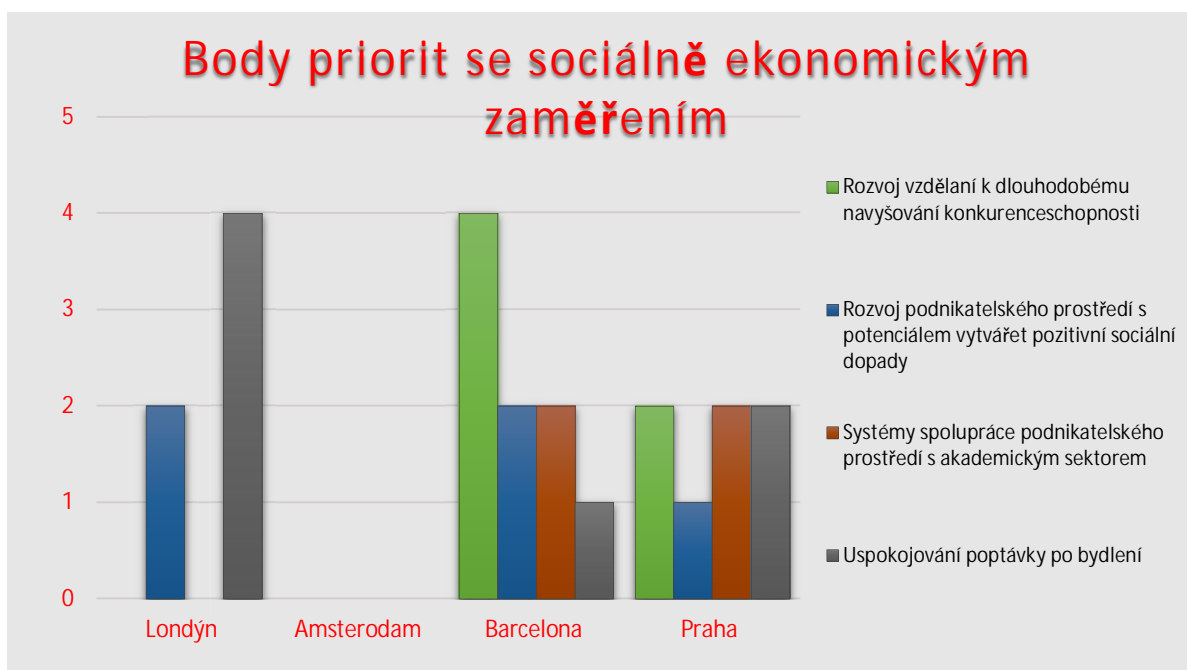
Jak lze vidět na grafu na obrázku číslo 18, Londýnský plán je zaměřen na plánování území v přímém souladu s demografickým vývojem obyvatel. To souvisí s vytvářením veškerého veřejného prostoru pro potřeby starších obyvatel, rodin s dětmi a handicapované osoby. Jak lze vidět na grafu zaměření města na vytváření inkluzivního prostředí pro všechny sociální skupiny je pro Londýn nejpodstatnějším krokem k vyrovnání hlubokých sociálních rozdílů obyvatel. Londýn zároveň reaguje na nutnost zachování sociálního rozměru města při dalším intenzivnějším a efektivním využívání prostoru, který je zároveň popsán v druhé prioritě „zajišťování nejlepšího využití půdy“. Podstatným cílem Londýna je „Zajišťování prospěšnosti nových staveb a prostorů pro místní obyvatele a komunity“. Londýnský plán proto obsahuje detailnější demografické prognózy tak, aby s nimi průběžně pracovat všichni aktéři v území. Tímto cílem zároveň reaguje na nutnost zachování sociálního rozměru města při dalším intenzivnějším a efektivním využívání prostoru. Mezi další charakteristiky plánování území v zájmu komunit Londýna patří plánování ulic a veřejných prostorů primárně pro potřeby místních obyvatel pro umožňování vzájemného kontaktu a sociální interakci obyvatel, umístění služeb, které sami obyvatelé v území vyhledávají včetně určování klíčových rolí jednotlivých rozvíjených území.

Na grafu na obrázku číslo 18, u Prahy dále jasně převažuje potřeba připravit město na demografické změny. Praha se zaměřuje převážně na projekty za účelem posílení sociálních služeb a jejich provázanosti. Za tímto účelem vznikla prioritě 4 - Soudržné město. Praha tak reaguje na výsledky svých analýz popisujících nepřipravenost města na sociodemografické změny. Londýn i Amsterdam se snaží více uspokojovat sociální potřeby na úrovni místních komunit v jednotlivých samosprávných celcích. Otázka je jak bude město Praha plánovat své prostředí tak aby vznikalo na základě představ a reálných potřeb místních obyvatel. Z hlediska vzájemných provázanosti cílů - vytváření komunitních center, obnova kulturního a sportovního zázemí, podpora komerčních i nekomerčních aktivit ve veřejném prostoru, zkvalitňování veřejných prostranství a jejich funkcí a zajišťování estetické kvality prostranství Praze chybí koncepce zapojení jednotlivých komunit pro jasné identifikování potřeb a sdílených představ. Vše je v budoucnu závislé na úspěšnosti města v rozvoji participace.

Jak lze vidět na příkladu Londýna a Amsterodamu, určující pro správné identifikování potřeb v jednotlivých lokalit je vytvoření funkčního vztahu lokální veřejné správy a obyvatel žijících v daném území. Praze v tomto postupu brání nedostatečná provázanost spolupráce jednotlivých městských čtvrtí. Je proto nucena zaměřovat se v první řadě na celkové posílení administrativního systému, osobní rozvoj úředníků, rozvoj systému participace a zajišťování dostupnosti dat a informací pro efektivní řízení a rozhodování.

Strategický plán Prahy zároveň neobsahuje žádné grafické zpracování prioritních oblastí pro poskytnutí obecné představy aktérům v území a dostatečně nedefinuje rozdílnost míry plánování v jednotlivých centrech s nižší hustotou obyvatel a mezi plánováním v hlavním centru. Vhodným krokem ze strany města je zaměření se na posilování správy zejména kompetence a hodnot jejích zaměstnanců a rozvoj hodnot u předškolních studentů a studentů v oborech urbanismu a jiných oborů týkající se rozvoje území.

Obr. 19 – Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením

Graf na obrázku číslo 19 zobrazuje body jednotlivých priorit rozdělených do jednotlivých kategorií spadajících do skupiny se sociálně ekonomickým zaměřením.

Strukturální vize neobsahuje žádné konkrétní cíle spadající do kategorií se socioekonomickým zaměřením. Jak bylo popsáno v předchozím textu, Strukturální vize Amsterodamu se

zaměřuje primárně na snižování energetické infrastruktury a vytváření podmínek pro možné vzájemné plánování politik na úrovni jednotlivých municipalit. Na základě tohoto tvrzení lze definovat další specifikum strukturální vize a to: Strukturální vize se soustřeďuje na priority, které lze naplňovat společnými silami na úrovni municipalit, a které mohou ovlivnit sami obyvatelé. Hlavní Strategické dokumenty Prahy a Barcelony obsahují mnoho ambicí, které nelze nijak systematicky na úrovni jednotlivých správních celků ovlivnit.

Jak je popsáno v kapitolách ohledně Londýna a Amsterdamu v posledních dvou desetiletích začal být brán v Anglii, Amsterdamu a v Barceloně vyšší důraz na uspokojování potřeb lokálních komunit skrze různé formy sociálních politik, strategií a nástrojů plánování. V současné době je díky vzájemným dohodám států OSN a členských států Evropské unie brán vysoký důraz na zajišťování rovných práv všem obyvatelům bez výjimky. Jak popisuje cíl udržitelného rozvoje ohledně udržitelnosti měst je potřeba „zajistit všem přístup k odpovídajícímu, bezpečnému a cenově dostupnému bydlení“.

Jak lze vidět na grafu na obrázku číslo 19 se na uspokojování poptávky po bydlení nejvíce zaměřuje Praha, Barcelona a nejvíce Londýn. Všechna tři města se pomocí hlavních strategických dokumentů snaží vytvořit systém poskytování bydlení upřednostňující sociálně slabší obyvatele. Vize Barcelona k tomuto problému přistupuje převážně přes ekonomické hledisko a to zdokonalováním ekonomického prostředí a rozvojem znalostí. Nejvyšší zaměření na uspokojování poptávky po bydlení vykazuje Londýn, který ve svém Londýnském plánu spojuje rozvoj znalostí obyvatel s potřebou zajišťovat efektivní míru výstavby schopnou uspokojit poptávku po cenově dostupném bydlení. Zaměřuje se proto na univerzitní, mezisektorové a mimouniverzitní programy pro rozvoj znalostí ohledně rozvoje konstrukcí, použitých materiálů a všeho co souvisí s odvětvím výstavby. Jako jediný uvádí ve svém Strategickém dokumentu potřebu poskytovat znalosti ohledně samotné výstavby svým obyvatelům. To by mělo napomoci rozvoji podnikání malých a středních stavebníků a vytváření menších či větších projektů z vlastní či společné iniciativy obyvatel. Důležitým prvkem budoucího ekonomického rozvoje (a rozvoje inovací) je zajištění maximální prospěšnosti projektů a ekonomických aktivit vůči společnosti a umožnit její aktivní zapojení (kategorie: Rozvoj ekonomického prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady).

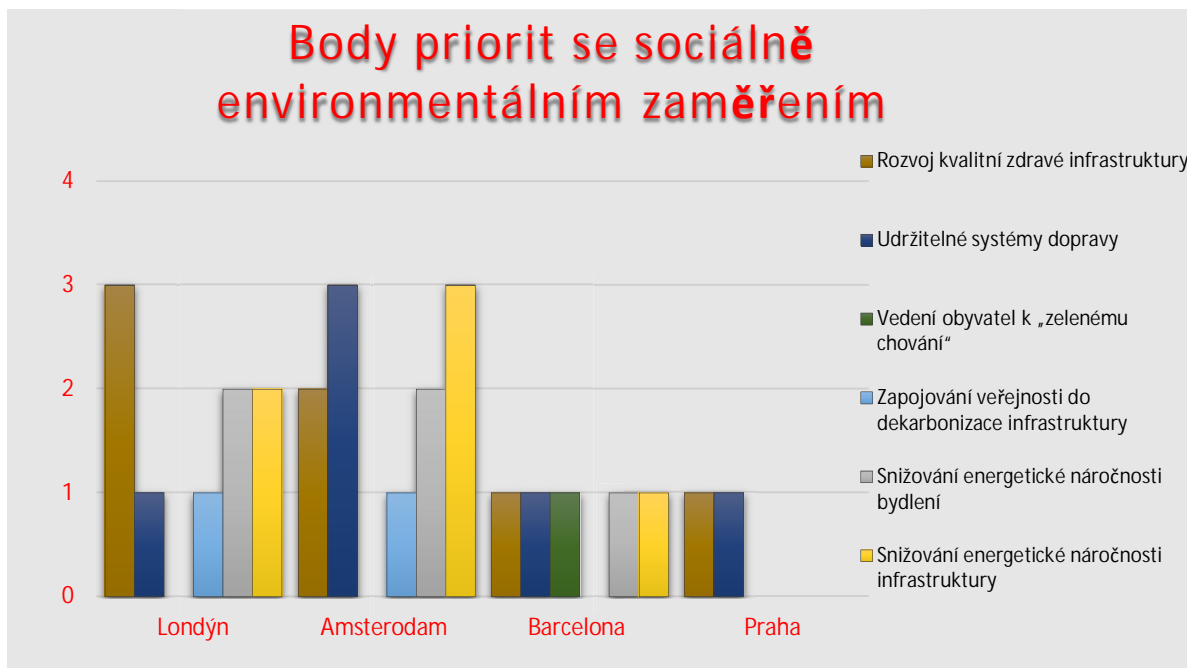
Londýn přistupuje k rozvoji podnikatelského prostředí za účelem vytváření pozitivní sociálních dopadů skrze dávání důrazu na přínos ekonomických subjektů v území v poskytování možných investic do lokálních sociálních služeb a možností úpravy infrastruktury. Tyto investice budou možné například, pokud se budou ekonomické subjekty podílet na ekologické

transformaci území nebo budou zlepšovat svojí image na základě sociálního přínosu společnosti nebo vytváření kroků k možnému rozvoji podnikání (například skrze poskytování podpory začínajícím firmám viz graf).

Praha přistupuje k rozvoji podnikatelského prostředí za účelem vytváření pozitivní sociálních dopadů skrze přípravu společné platformy pro přípravu projektů v zájmu komunit. Tím splňuje jednu z představ Evropské unie. O úspěšném naplnění tohoto cíle, však bude rozhodovat úspěšnost zapojení všech vhodných subjektů a vytvoření funkčního systému, který bude umožňovat výběr primárně těch projektů s možným měřitelným pozitivním dopadem na kvalitu života společnosti. Zároveň bude nutné zamezit možnosti korupce ohledně výběru těchto projektů. Příležitostí je také Prahy na zajišťování podmínek pro vznik a udržitelnost kvalitní kulturní nabídky – posilování vazeb mezi centry, školami a institucemi včetně vytvoření společných platform komunikace.

Jak bylo zmíněno na začátku, Barcelona se na pozitivní sociální dopady zaměřuje skrze převážně inovační projekty na zamezování dopadů klimatických změn, které jsou v globálním zájmu s pozitivním dopadem na život obyvatel a okolních zemí.

Jak lze dále vidět na grafu číslo 4, **Barcelona i Praha se zaměřují ve svých strategických plánech na rozvíjení systému vzdělávání.** Obě města se soustředí na provázanost fungování svého ekonomického prostředí se vzdělanostní strukturou a v zájmu propojení spolupráce univerzit s podnikatelským sektorem. Zejména Barcelona se na tyto problémy musí zaměřovat z hlediska vysokých vzdělanostních rozdílů v celé metropoli, což se také projevuje na grafu. Navyšování úrovně vzdělávání zároveň závisí na jejím dalším rozvoji a vytváření vlastních talentů (včetně přilákání talentů) k umožňování dalšího ekonomického rozvoje v zájmu obyvatel a kvalitním poskytováním služeb na administrativní úrovni.

Obr. 20 - Body priorit se sociálně environmentálním zaměřením

Graf na obrázku číslo 20 zobrazuje body jednotlivých priorit rozdělených do jednotlivých kategorií spadajících do skupiny se sociálně environmentálním zaměřením.

Podle grafu na obrázku číslo 20 se na rozvoj kvalitní zdravé infrastruktury zaměřují nejvíce Londýn a Amsterdam. Investice do zeleného prostředí pro rekreaci je název jedné z priorit Amsterdamu. Vytváření zdravého města je prioritou Londýna. Obě priority se zaměřují na rozšiřování a zachování zelených ploch v území. Poměr celkového socio environmentálního zaměření Londýna a Amsterdamu je v součtu procent podobný, přístup je však odlišný.

Podle závazku starosty města Londýn musí být do roku zajištěno alespoň 50% zeleně. Londýn za tímto účelem ve svém strategickém dokumentu definoval zásadní podmínky pro plánování zeleně a zelené infrastruktury na třech úrovních. Na úrovni celého území, na úrovni městských okrsků a vymezených oblastí a na úrovni nejmenších části území – sousedství.

Na těchto úrovních dává Londýn důraz na plánování veškerého území tak, aby zelené prvky a zelená infrastruktura byla integrovanou součástí všech ploch a umožňování umístování zelených prvků (jako například zelené střechy) v zázemí a bezprostředním okolí veřejných a soukromých budov. Ze sociálního hlediska je důležité, že se tyto podmínky dotýkají jednotlivých komunit skrze povinnost na úrovni jednotlivých okrsků - identifikování příležitostí, které zeleň v území poskytuje pro sociální rozvoj obyvatel a zajišťování veřejného zdraví (Health Impact Assessments). Z hlediska demografických změn se město zaměřuje na

rozšiřování systému Healthy Streets Approach. **Londýn se snaží propojit rozvoj komunit s plánováním zeleně a systémem participace.**

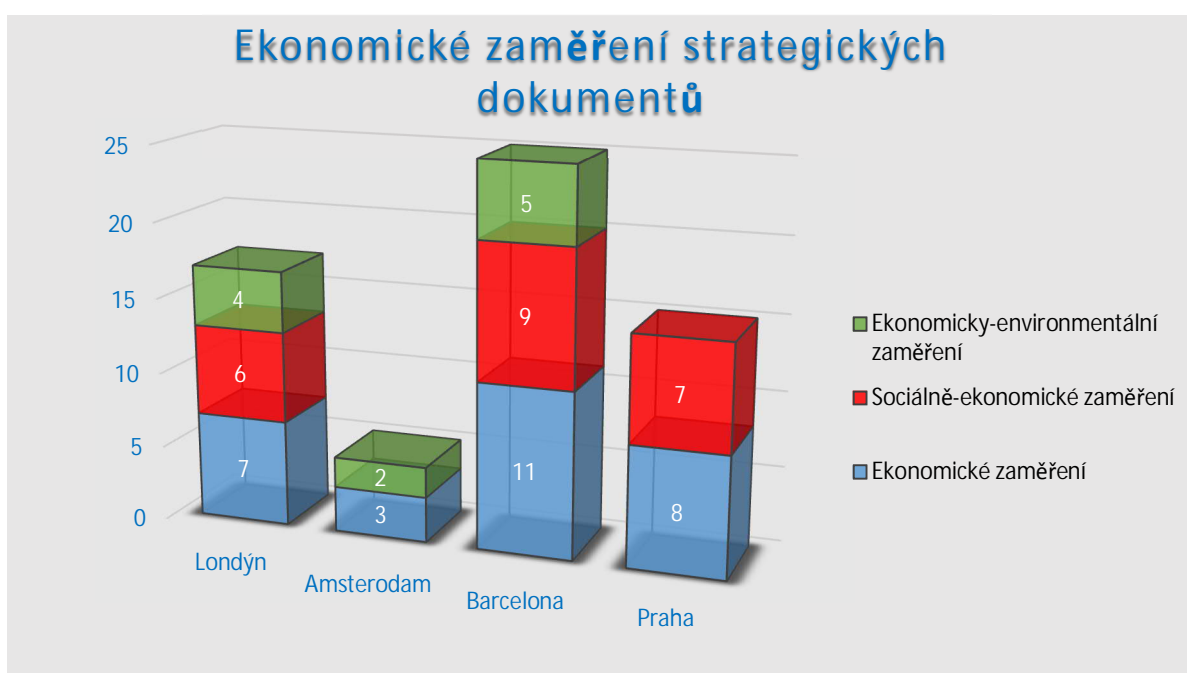
Strategický plán Prahy nezmiňuje budoucí postup pro propojení participace s plánováním zdravé a zelené infrastruktury. Zaměřuje se však na rozvoj zeleného prostranství jako jeden z prvků pro rozvoj „komunitní společnosti“.

Ohledně Amsterdamu, **strukturální vize primárně definuje vztah mezi plánováním a zachováním zelených a vodních ploch v metropoli.** Zároveň poskytuje detailní schémata vzájemně propojeného zeleného prostředí nutného k zachování, včetně schémat důležitých zelených ploch a jejich možných funkcí. Nejvyšší důraz v prioritě dává na možnost rekreace a přístupnost ploch. Hlavní roli v dosahování zdravého (zeleného) prostředí hraje dokument Zelená agenda, která sice vychází se Strukturální vize 2040, ale není její přímou součástí. Zelená agenda má za úkol popsat budoucí přístupy a dosažené vztahy s různými partnery v území. Nutný podíl zelených ploch je poté definován v dokumentu „Main Green Structure“ (přidat odkaz – [policy-green-space](#)). Stejně tak se Strukturální vize 2040 zaměřuje na rozvoj dopravní infrastruktury z hlediska snižování energetické náročnosti infrastruktury a zvyšování kvality ovzduší. Samotná dekarbonizace dopravní infrastruktury a snižování zatíženosti dopravy je ústředním prvkem k naplňování ambicí města a metropole Amsterdam ohledně snižování emisí. K tvorbě zelených ploch přistupuje Amsterdam z hlediska sociální dostupnosti, trávení volného času a celkové atraktivity prostředí pro přilákání významných společností. Při budoucím očekávaném nárůstu obyvatel považuje město za nezbytné vytvořit multifunkční veřejná prostranství s nízkou zatížeností dopravy a převážně pěší dopravou.

Jak lze dále vidět na grafu na obrázku číslo 20, ‘zapojování veřejnosti do dekarbonizace infrastruktury’ je podstatnou součástí snižování energetické náročnosti infrastruktury Londýna a Amsterdamu. Stejně tak je i podle Evropské unie podstatné zajišťování vzájemné spolupráce komunit na úrovni jednotlivých okrsků. Hlavním benefitem a účelem snižování náročnosti infrastruktury by mělo být navyšování zdraví obyvatel a zvyšování kvality života. Veškeré body v prioritě Strukturální vize Amsterdamu ‘Sdílení udržitelné energie’ jsou proto zaměřeny právě v zájmu obyvatel. Mezi cíle Strukturální vize 2040 patří přizpůsobení prostředí města a budov k maximální energetické soběstačnosti skrze zapojování obyvatel a investic do energeticky udržitelných čtvrtí vyrábějící si svoji vlastní energii. Amsterdam se zaměřuje na ty části území, kde je možné přizpůsobit stávající infrastrukturu lokální produkci tepla a čistým energiím. Dále se zaměřuje na vzájemné poskytování energií na nejnižší úrovni například

v rámci sousedství. Hlavními cílovými skupinami budou obyvatelé nejvíce ohrožení energetickou chudobou.

Londýn se v Londýnském plánu stejně jako Amsterdam zaměřuje na spolupráci veřejného, soukromého, komunitního a dobrovolného sektoru k možnému naplňování svých cílů. Na snižování emisí skleníkových plynů domácností, výstavby a výroby se zaměřuje pomocí aplikování různých cenových nástrojů, udržitelných řešení a stanovení prioritních území s cílem dosáhnout maximalizace využívání lokálně vytvořených energií z obnovitelných zdrojů. Ke snižování energetické náročnosti bydlení přistupuje navíc skrze spolupráci s veřejným sektorem a rozvojem znalostí ohledně efektivní a udržitelné výstavby.

Obr. 21 – Ekonomické zaměření strategických dokumentů

Graf na obrázku číslo 21 zobrazuje počet bodů podle jejich zaměření na primárně ekonomický, sociálně ekonomický nebo ekonomicky environmentální rozvoj.

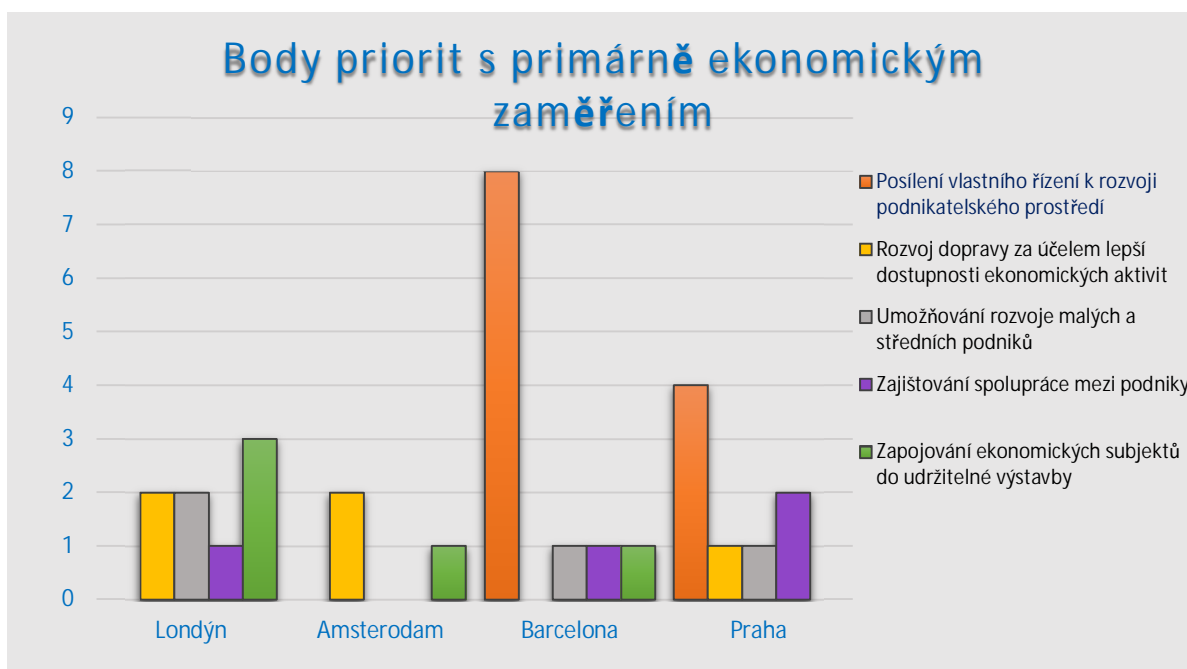
Amsterdam jako jediný ve Strukturální vizi 2040 směřuje své úsilí využití ekonomických subjektů a ekonomického prostředí převážně v zájmu environmentálního rozvoje a to konkrétně z hlediska dekarbonizace infrastruktury. Strukturální vize neřeší vztahy, které se nevztahují přímo na změny jednotlivých území. To znamená, že neřeší úpravy ekonomických nástrojů spojených se zajišťováním bydlení, propojení podnikatelského prostředí se vzdělávacím sektorem ani směřování podniků k vytváření pozitivních sociálních dopadů. Pro tyto účely slouží v Nizozemí jiné strategické dokumenty nebo agendy na základě společných

domluv mezi vládou, podnikatelským sektorem a společností (zprostředkované skrze vedení jednotlivých okrsků).

Přístup Prahy a Barcelony je v tomto ohledu odlišný. Na rozvoj ekonomického sektoru se zaměřují skrze zlepšování systému řízení a rozvoj struktury vzdělávání k růstu vzdělanosti obyvatel a zlepšení spolupráce mezi podniky. Hlavním cílem Barcelony je navíc ekonomický pokrok založený na inovacích a udržitelnosti jako nástroje pro snižování nerovností.

Praha stejně jako Londýn zdůrazňuje potřebu plánování území za účelem intenzivnější a efektivnější využívání prostoru umožňující bližší vazby mezi podniky ve smyslu kompaktnosti městského prostředí. Londýn však má tento směr opět podpořen již připravenými výstupy z analýz ve formě map definující možné funkce a podmínky jednotlivých částí a ploch v území. Na rozdíl od Prahy tedy Londýnský strategický dokument poskytuje podnikatelským subjektům podklady umožňující sledovat budoucí potenciál, vize a možnosti jednotlivých území a územních celků. Strategický plán Prahy takovéto podklady neobsahuje a na jejich vytváření se soustředí až po jeho schválení plánu nebo v rámci jiných plánovacích dokumentů. Možné důkladnější zpracování je k dispozici až po schválení cílů obsažených ve strategickém dokumentu a v rámci navazujících implementačních plánů. Jako ekonomicky nejsilnější město Evropy má zároveň Londýn rozvinutý systém spolupráce s ekonomickými aktéry na svém území a v regionu, nemluvě o mezinárodních partnerech. Londýnský plán a obsažené plánovací podklady byly v maximální možné míře vypracovány s těmito aktéry.

K detailnějšímu zobrazení zaměření strategických dokumentů a grafu na obrázku číslo 21 na sociální rozvoj slouží následující grafy na obrázcích 22- 25. Tyto grafy zobrazují jednotlivé body priorit rozřazené do kategorií podle primárně ekonomického, sociálně ekonomického a ekonomicky environmentálního zaměření.

Obr. 22 – Body priorit s primárně ekonomickým zaměřením

Graf na obrázku číslo 22 zobrazuje body jednotlivých priorit rozdělených do jednotlivých kategorií spadajících do skupiny s primárně ekonomickým zaměřením.

U Vize Barcelony výrazně přesahuje 'Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí'. Vize Barcelony lze definovat jako strategický dokument zaměřený převážně na zlepšování systému vlastního fungování na úrovni řízení a zlepšování administrativních procesů. Ekonomické zaměření zahrnuje převážně nástroje pro fungování vzájemně propojeného systému pro provázaný rozvoj inovací a technologií, usnadňování ekonomických procesů a zejména fungování služeb veřejné správy v zájmu rozvoje podnikání a vycházení vstříc potřebám podnikatelských subjektů.

Praha toto vše řeší převážně v menším měřítku pro řízení projektů v kulturně kreativních klastrech rozvoje vzniklých ve spolupráci s Univerzitou Karlovou. Vytváření kulturních klastrů je metoda, kterou využívá několik Evropských měst včetně Amsterdamu. S tím je spojeno samotné zaměření zajišťování spolupráce mezi podniky. Prakticky se Praha zaměřuje stejně jako Barcelona na vytvoření vhodného způsobu kontroly investic, průběžného monitorování vývoje podnikatelského prostředí a hodnocení dosažených pokroků.

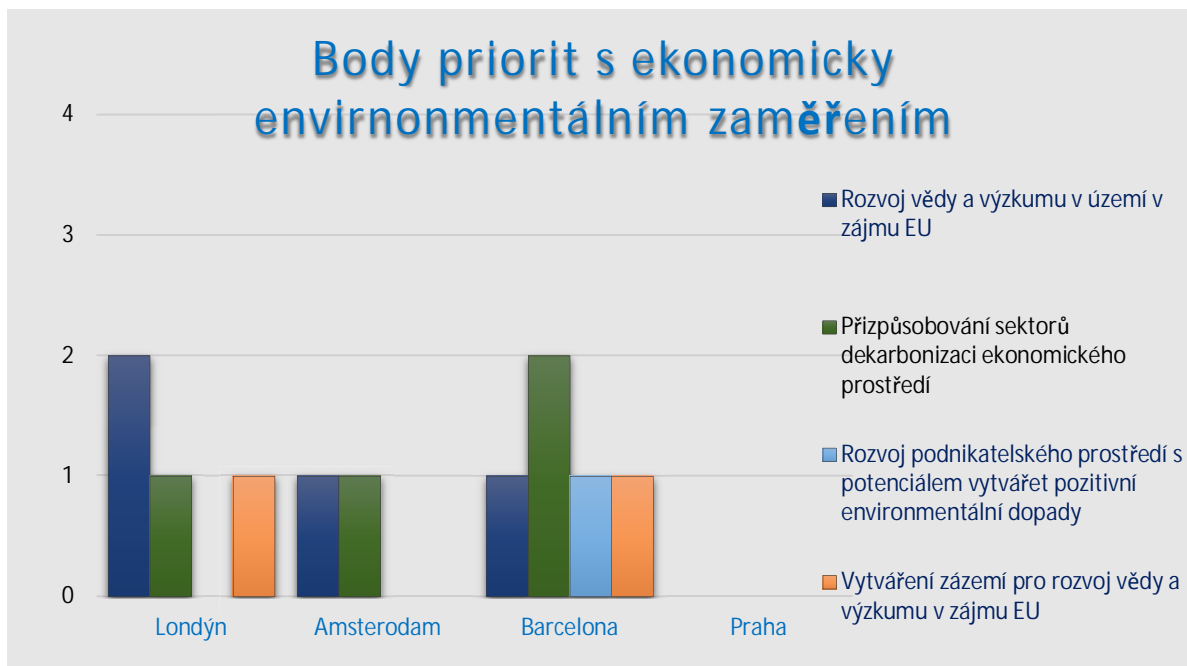

Londýnský plán se zaměřuje na ekonomický vývoj skrze samostatnou prioritu 5 - „Vytváření silné vzrůstající ekonomiky“. Co se týče navyšování konkurenceschopnosti, Londýn se jako město s nejsilnější ekonomikou zaměřuje na udržení svého statusu jako nejsilnějšího města Evropy z hlediska inovační kapacity a centra znalostí. Jak bylo popsáno v kapitole ohledně Londýna, bude využívat potenciál svého širšího regionu. Součástí zlepšení vazeb buduje svojí dopravní infrastrukturu z hlediska dostupnosti a vzájemné propojenosti území. Z důvodu nutného urychlování stavebních procesů se zaměřuje na rozvoj již pokročilého výzkumu z hlediska výstavby a stavebního sektoru. Nastínění budoucí potřeby finančních prostředků řeší v rámci přidružených strategických dokumentů.

Strategické plánování Londýna vykazuje propojený přístup Amsterdamu i Barcelony, to znamená, že řeší vztahy, které se vztahují přímo na změny jednotlivých území i na zlepšování systému pro vlastní fungování. Londýn se jako město s nejsilnější ekonomikou a výrazně nižší kvalitou života obyvatel než u Amsterdamu a podobně silných měst zaměřuje na vyrovnávání vysokých rozdílů v čerpání výhod z ekonomické prosperity svých obyvatel.

Amsterdam se ve své Strukturální vizi 2040 zaměřuje na rozvoj dopravy ze stejného důvodu. Reaguje tak na dlouhotrvající slabinu, která snižuje jeho ekonomickou sílu, postavení ve světě a status rozvinuté metropole. V rámci dosahování klimaticky neutrální infrastruktury se musí z velké části zaměřovat na spolupráci s ekonomickými subjekty pro umožnění vzájemné transformace bezemisní infrastruktury. Je to zároveň nutné z hlediska koncepčního reagování na zvyšování hustoty města.

Jak lze dále vidět na grafu číslo 7, Praha se stejně jako Barcelona zaměřuje na zlepšování systému vlastního fungování na úrovni řízení a zlepšování administrativních procesů v metropoli. Barcelona má vymezený jasný cíl sdílený se soukromým sektorem a inovačními centry a to usnadňování administrativních procesů za účelem vytvářet udržitelná řešení v zájmu obyvatel a v zájmu přípravy města na klimatické změny. Stejně tak Amsterdam i Londýn zdokonalují své fungování z hlediska umožňování vývoje pokrokových inovací reagujících na tyto změny. Zároveň se Praha jako Barcelona zaměřuje ve svém hlavním strategickém plánu na potenciál turismu k rozšiřování svého kreativního odvětví. Obě města se zároveň zaměřují ve svých strategických dokumentech na zajišťování podpory pro malé a střední podnikání. Praha se zároveň zaměřuje na systémy řízení za účelem spolupráce s investory na vytváření společných plánů a jejich vzájemné sdílení.

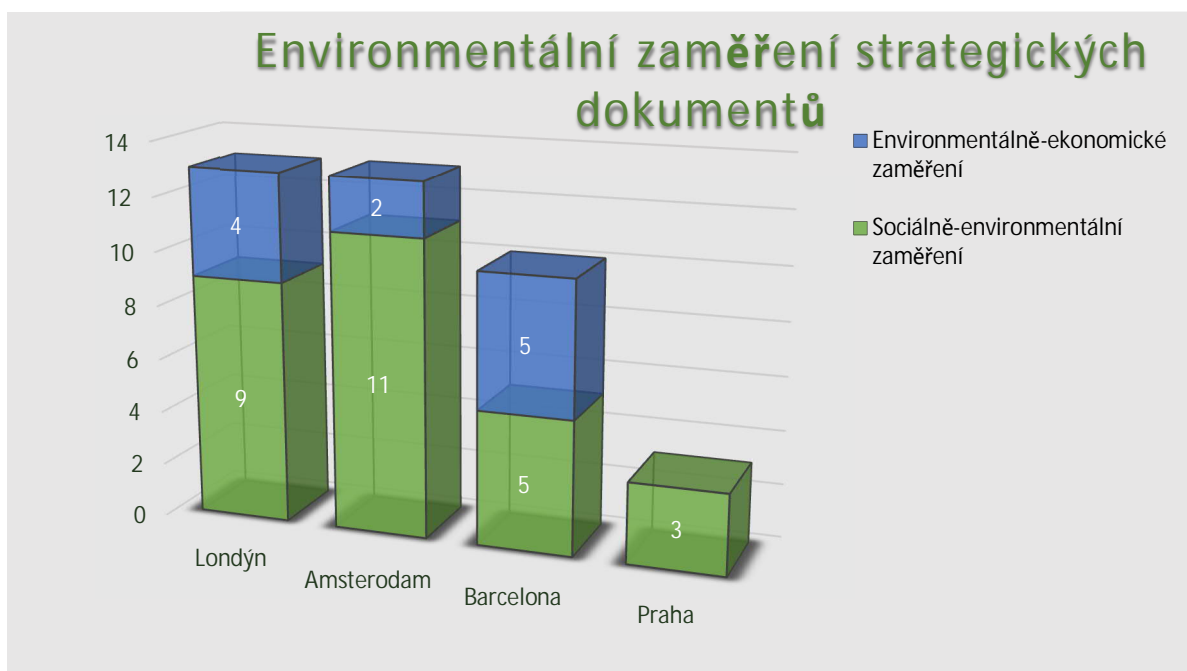
Obr. 23 - Body priorit s ekonomicky environmentálním zaměřením.

S přizpůsobování sektorů na dekarbonizaci ekonomického prostředí plně navazuje na snahu Londýna a Amsterdamu ohledně celkového snižování energetické náročnosti infrastruktury. Strukturální vize se zaměřuje převážně na investice do udržitelné výroby energií v celém regionu. Londýnský plán se zaměřuje na účinné využívání zdrojů a vytvoření cirkulární ekonomiky. Strukturální vize se opět zaměřuje primárně na cíle, které mohou ovlivnit sami obyvatelé. Cíle stanovené v Londýnském plánu jsou v převážné míře závislé na zapojení ekonomických subjektů. Barcelona se naopak zaměřuje převážně na potenciál ekonomického prostředí a to skrze poskytování finančních prostředků sektorům tradiční výroby, které zaostávají z hlediska zastaralých technologií a neefektivních postupů. K tomu se zároveň snaží využívat potenciál rozvinutějších podniků. Stejně tak se podle priority 1 zaměřuje na posuzování negativních důsledků klimatických změn na všech úrovních plánování.

Z hlediska ekonomického rozvoje stanovuje Londýnský plán cíle ohledně zefektivňování všech procesů spojených s ekonomickým rozvojem. Londýn má silnou pozici ve vytváření inovací spojených s vytvářením pozitivních environmentálních dopadů. Dává vysoký důraz na celkovou digitalizaci podnikatelského prostředí a rozvoj digitálních odvětví. Vize Barcelona ani Strukturální vize se na potenciál digitalizace nezaměřují. Praha zmiňuje rozvoj digitalizace na svém území okrajově jako součást budoucích možných projektů v zájmu sociálního rozvoje a posílení podnikatelského prostředí. K aplikování vzniklých inovací bude přistupovat v menší míře. Strukturální vize Amsterdamu se zaměřuje na rozvoj vědy a výzkumu převážně

v předem definovaných transformačních plochách. Při plánování území bude upřednostňovat převážně „knowledge intensive“ sektory a jejich vzájemné propojení. Barcelona se liší přístupem zahrnující vysokou propagaci dosavadních pokroků a potenciálu podnikatelského prostředí. Podobně jako Londýn, který se zaměřuje na vyžívání potenciálu okolního regionu, se Barcelona zaměřuje na potenciál, který přináší spolupráce s okolními městy a globálními partnery.

Z hlediska vytváření zázemí pro rozvoj vědy a výzkumu se Londýnský plán zaměřuje na dostupnost ploch pro podnikání všech velikostí a definování jejich funkcí. Barcelona se ve své vizi zaměřuje na dostupnost ploch pro podnikání výše zmíněných globálních společností a systémy usnadňující veškeré procesy spojené s podnikáním a zajišťováním vzájemné spolupráce. Podle grafu číslo 8 se Barcelona jako jediná ve své vizi přímo zaměřuje na směřování podnikatelského prostředí k vytváření environmentálně udržitelná řešení. Je to z důvodu nejvyšších ambic ohledně reagování na klimatické změny. Vytváření udržitelných řešení je pro Barcelonu prioritou.

Obr. 24 – Environmentální zaměření strategických dokumentů

Graf na obrázku číslo 24 zobrazuje počet bodů podle jejich zaměření na ekonomicky environmentální rozvoj nebo sociálně environmentální rozvoj.

Nejvyšší socioenvironmentální zaměření vykazuje Strukturální vize 2040 z hlediska úpravy infrastruktury v zájmu nižších nákladů obyvatel a energetických nároků na infrastrukturu. Londýn se zaměřuje na socioenvironmentální vývoj v podobné míře. Strategický plán Prahy na environmentální rozvoj soustřeďuje ze sociálního hlediska konkrétně ze zdravotního hlediska. Na to reaguje pomocí vlastního zaměření na snižování emisí dopravy, mimo jiné, se zaměřuje na snižování zvyšující se míry znečišťování ovzduší. Reagování Prahy na klimatické změny je součástí dalších kapitol. Praha se mimo jiné zaměřuje na rozvoj krizových řešení a údržbu infrastruktury.

Jak již bylo několikrát popsáno, Barcelona se zaměřuje v daleko vyšší míře na vyvážený environmentálně ekonomický vztah skrze svůj dokument Víze 2020 a to zejména z hlediska využití soukromého sektoru k vytváření udržitelných řešení a systému pro adaptaci na klimatickou změnu. Zároveň se soustřeďuje na přizpůsobování tradičních sektorů na nižší spotřebu energií a vytváření pozitivních environmentálních dopadů.

10.2. Naplňování představ Evropské unie

Poskytování dostatečných sociálních služeb na území členských států a měst je nezbytné pro naplňování představ Evropské unie ohledně nutnosti reagovat na měnící se potřeby v území vycházející z demografických změn. Eliminování rizik chudoby a zajišťování plně inkluzivního systému vzdělávání a zdravotní péče vyžaduje zajištění standartu kvality poskytování služeb ze strany státní správy. Všechny strategické plány porovnávaných měst berou důraz na budoucí i probíhající demografické změny.

Praha ve svých strategických analýzách identifikovala nutnost připravit se na demografické změny. Reaguje na ně pomocí strategických projektů za účelem zkvalitnění služeb a vzájemné provázanosti jednotlivých institucí veřejné správy. Hlavním cílem těchto projektů je vytvoření městského prostředí, ve kterém se mohou jednotlivé instituce rozhodovat na základě vzájemné spolupráce a na principu sdílených dat. Tyto vytyčené cíle jsou v souladu se závazky členských států ohledně zachování sociálního rozměru měst a zajišťování rovných příležitostí. V zájmu sociálně přívětivého městského prostředí se Praha zaměřuje na zajišťování spolehlivosti úředníků, skrze rozvoj celoživotního vzdělávání a odborné přípravy. V prvních čtyř letech platnosti strategického plánu byl v Praze upřednostněn projekt týkající se uskutečnění projektu se snahou nastartovat jednotný funkční systém participace. Zapojení

pracovníků státní správy bude zásadní pro úspěšnost všech následných projektů. Projektu by podle realizačního plánu mohla bránit právě doposud nedostatečná kompetence úředníků a ochota vzájemné spolupráce. Samotný způsob rozvoje úředníků státní správy však nebyl v prvním čtyřletém období v realizačním plánu stanoven. Praha podle představ Evropské unie ve strategickém plánu zohledňuje potřebu začleňování cizinců, reagování na stárnutí místní populace, vytváření podmínek pro znevýhodněné obyvatele a uspokojování nových nároků a potřeb rodin s dětmi. V prvním realizačním (čtyřletém) období Praha směřuje své hlavní úsilí, ohledně jednotlivých sociálních skupin, převážně k zajišťování dostupnosti bydlení. (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017d)

Podle Evropské unie musí státní správa fungovat v takové míře, aby byl umožněn rozvoj projektů vycházejících ideálně z vlastní iniciativy občanů a komunit. Důvěra ke správě je nezbytná pro ochotu obyvatel zapojovat se do procesů. Obyvatelé musí mít jistotu, že jsou jejich připomínky vyslyšeny a využity při dalším vývoji města. Praha se zaměřuje na služby z hlediska naplňování projektů a zodpovědné využívání městských investic a majetku města tak, aby byly zodpovědně užívány zdroje města a dařilo se naplňovat nezbytné projekty, převážně týkající se změn v oblasti řízení, jejichž nenaplnění brání dalšímu rozvoji města. Jako důležitý krok město považuje stanovení vhodných způsobů monitoringu pro jejich úspěšné naplňování. Na projekty tohoto typu se město zaměřuje během prvního realizačního období stanoveného na podobu čtyř let.

Města by podle Evropské unie měla pracovat s novými trendy v online komunikaci a využívat výhody digitalizace a moderních sociálních inovací. Druhý přístup města pro zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy se týká „elektronizace veřejné správy, hledání způsobů sdílení dat a zavádění chytrých řešení“. Prvním projektem je „Datová platforma Prahy“ pro vytvoření městské sítě schopné vzájemně komunikovat a fungovat na základě vzájemně sdílených dat. Součástí projektu je testování chytrých technologií schopných monitorovat například míru znečištění nebo zatíženost dopravy.

Poskytování rovných příležitostí znevýhodněným skupinám obyvatel vyžaduje správné identifikování potřeb všech skupin i jedinců. Londýn přistupuje na rozdíl od Prahy k zajišťování provázanosti sociálních služeb v samostatném strategickém dokumentu. Barcelona se také zaměřuje na rozvoj sociálních služeb. Přistupuje tak převážně skrze mapování a analytické vyhodnocení potřeb v území. V Londýně je reagování na demografické změny a správné identifikování potřeb spojeno s vytvářením iluzivního veřejného prostranství v zájmu komunit v jednotlivých městských centrech a lokalitách. Zároveň se zaměřuje i na zajišťování

chybějících ekonomických funkcí ve veřejném prostoru podle nároků komunit žijících v daném území. Součástí strategického plánu Londýna je navíc na rozdíl od Prahy stanovení nástrojů k propojení zdravého prostředí a zdravého životního stylu s vývojem právě soudržných komunit. Praha reaguje na zdravý životní styl obyvatel převážně skrze rozvoj sportovních aktivit v prostoru a v zařízeních vhodných pro sport. Koncepce pro propojení zeleně, komunit a zdravého životního stylu Praze chybí. Zaměřuje se převážně na zajišťování dostatečné kapacity těchto zařízení. Stejně jako na inkluzivní s bezbariérové veřejné prostranství se Londýn zaměřuje na zajišťování nezbytných funkcí všech budov plnících sociální funkce.

V Amsterdamu jsou sociální služby předmětem jednotlivých vzájemně spolupracujících městských okrsků a vzájemně schválených politik, jejichž obsahem může být právě úprava některých přístupů k znevýhodněným obyvatelům a k potřebám místních komunit. Amsterdam se, stejně jako Londýn zaměřuje na inkluzivní prostředí skrze zajišťování sociálních funkcí ve veřejném prostoru. Na rozdíl od Londýna a Prahy se zaměřuje na předem definované plochy v místech s nejvyšší koncentrací zařízení a služeb. Projekty vycházející se strategických plánů Prahy a Londýna se zaměřují primárně na klíčová veřejná prostranství a posilování jejich funkcí.

Praha přistupuje k tvorbě komunit nejen z hlediska zajišťování potřeb v území, ale také z hlediska vytvářením hodnotné společnosti. Zaměřuje se proto na aktivní využívání veřejného prostranství a zajištění stabilní kulturní nabídky. Mimo to se Praha stejně jako Amsterdam uvědomuje potřebu odlehčení centra města. Město Barcelona je motivováno k rozvoji hodnotné společnosti a k zajišťování potřeb obyvatel pomocí propagace kvality života ve svém území za účelem přilákání potenciálních nových obyvatel s inovativním potenciálem. Praha se zaměřuje vznik platformy, která se má za úkol přinášet projekty se zapojením veřejnosti se sociálním dopadem. Tato snaha odpovídá představám Evropské unie, která uvádí úspěšný příklad španělské platformy La Bolsa Social uvedená na straně 22.

Podle Abbé Pierre Foundation (2018) by se města měla zaměřovat na systémy pro ubytování a prevenci ztráty bydlení, zapojení veřejnosti, programy sociálního mixu nebo hledání způsobů regeneraci bytového fondu. Zajištění cenově dostupného a dostatečně kvalitního bydlení pro všechny sociální skupiny je jedno z nejřešenějších témat ovlivňující současnou i budoucí sociální stabilitu všech evropských měst. Praha a stejně tak jako Londýn zaměřuje na zajišťování bydlení pro všechny sociální skupiny, z důvodu nutnosti reagovat na vysoké sociální rozdíly. Praha se nepotýká s tak vysokými sociálními rozdíly obyvatel ani výraznou segregací lokalit. Správně však podle Evropské unie na tuto problematiku reaguje

ve svém strategickém plánu. Všechna porovnávaná města se shodla na nutnosti zamezování veškerých jevů vedoucích k vyloučení z bydlení a chudoby svých obyvatel.

Město Amsterdam a Barcelona také začaly rozvíjet na základě těchto práv strategie a postupy upřednostňující sociálně slabší obyvatele před vyšší a střední třídou. I přes to, že města plánují své strategie v souladu s představami Evropské unie, nemohou žádné z nich plně předvídat důsledky, které vyvolají jejich strategická rozhodnutí a stanovená požadovaná míry výstavby na jejich území. Zároveň není možno aplikovat univerzální řešení vhodné pro všechna města. Existují reálné obavy, že zajišťování sociálně orientovaného bydlení v Amsterdamu bude mít za následek nezáměr developerů při vytváření nových projektů. V případě Amsterdamu však bylo rozhodnuto o této orientaci ze strany občanů neboli pomocí vytvořené koaliční dohody popsané na straně 64. Upřednostnění občanů před investory v Amsterdamu představuje zcela nový pohled na zajišťování sociálních práv občanů a jejich zapojování do procesů plánování podle představ Evropské unie a Agendy OSN.

Londýn přistupuje k participativnímu plánování skrze společné plánování s komunitami v přímé blízkosti jejich bydlišť (Neighbourhood Plans). Druhý způsob přístupu k zapojení veřejnosti a soukromých subjektů k formování veřejných prostranství je skrze plánování zdravého prostranství a prostranství podle sdílených představ. V oblasti plánování Prahy tento prvek „sdílených představ“ chybí. Praha se zaměřuje přímo na chybějící funkce v území vycházejících z analýz zaměřených na klíčová veřejná prostranství a jejich funkce z hlediska široké veřejnosti.

U Londýna a Prahy jsou zjevné dva způsoby plánování. Plánování veřejných prostranství na základě snahy vytvořit univerzální model aplikovaný na území podle jednotlivých typů a rozlohy a na základě analýzy identifikovaných potřeb. Klíčovou rolí by při plánování v lokálním měřítku měly hrát městské části a jejich instituce. Praha se proto správně zaměřuje na rozvoj participace ve, kterém městské části hrají jednu z hlavních rolí. Londýn i Amsterdam má v tomto ohledu výhodu již pokročilého systému zapojení veřejnosti. Barcelona se stejně jako Praha vypořádává s potřebou definovat vhodnou strukturu institucí (v zájmu celé metropole) pro účelné plánování. Inspiraci hledá právě v Londýně a Amsterdamu. Vzájemná spolupráce měst je jednou z podstatných požadavků Evropské unie. Londýn a Amsterdam jsou dále zaměřeny na propojení snižování energetické náročnosti infrastruktury a zapojení veřejnosti.

Nejvyšší soulad s představami Evropské unie ohledně reagování na klimatické změny představuje Amsterdam. Jak již bylo několikrát uvedeno, mezi cíle Amsterdamu patří přizpůsobování prostředí města a budov k maximální energetické soběstačnosti skrze zapojování obyvatel a investic do energeticky udržitelných čtvrtí vyrábějící si svoji vlastní energii. Město přenáší vysokou míru zodpovědnosti na úroveň jednotlivých okrsků, které mají za úkol směřovat hlavní úsilí v energetické transformaci na místa nejvyšší potřeby. Tyto okrsky mají dále za úkol umožňovat komukoliv, kdo projeví zájem, přechod na alternativní způsob využívání energií. Podle Zelené dohody bylo cílem do roku 2020 zajistit nárůst využívání obnovitelných energií ze strany obyvatel o 20%. (Huff post, 2016)

Amsterdam tak pohlíží na různé ekonomické subjekty jako na partnery v boji proti klimatickým změnám a snižování energetické náročnosti infrastruktury. Vytvořené dohody a iniciativy s hlavními aktéry, kteří se budou podílet na realizaci nejdůležitějších projektů, jsou obsaženy v Klimatické dohodě. (Huff post, 2016)

Město se dále v rámci dohody uvedené na konci roku 2019 ‚Amsterdam cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050‘ a v rámci jiných dokumentů zaměřilo na využití možností a znalostí samotných obyvatel v rámci organizovaných setkání a vytváření vzájemného dialogu. Hlavním výstupem těchto dialogů a organizovaných setkání bylo na úrovni jednotlivých čtvrtí vypracování jednotlivých vzájemných dohod ohledně reakcí na klimatické změny. Tím pádem měla každá čtvrť ve výsledku vypracovanou vlastní ‚Klimatickou dohodu‘ mezi obyvateli a širší ‚Klimatickou dohodu‘ mezi čtvrtí a partnery v boji proti klimatickým změnám. Tyto dohody byly následně vypracovány do jednotné městské ‚Klimatické dohody - Amsterdam‘. (City of Amsterdam, 2019c)

Ve finálním dokumentu ‚Amsterdam cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050‘ byla dohoda o vzájemné spolupráci a Klimatická dohoda ucelena do jednotného dokumentu. Hlavním principem bylo vytvoření jasného plánu v rámci sdílení ‚kolektivních vědomostí a znalostí‘. Důležitou součástí bylo vytvoření samotných iniciativ, na kterých se mohou sami obyvatelé podílet. ‚K ověření zdali-je možná skutečná realizace bylo přizváno velké množství nezávislých auditorů‘. Kromě umožnění zapojení všech obyvatel do karbonizace infrastruktury je hlavním účelem města zajistit transformaci území nejen v rámci velkých celoměstských projektů, ale i projektů na co nejnižší úrovni.

Obrázek číslo 25 popisuje výsledky vzniklé na základě zapojení jednotlivých municipalit do přípravy dokumentu ‚Amsterdam cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050‘.

What can the municipality do?

The municipality needs to become more sustainable within its own organisation. Here are some of the things we are going to do.

We will develop the Climate Initiative into a Climate Plan for our own organisation, setting out specific actions to be taken to build a climate-neutral organisation by 2030.

We will work to install solar panels on all suitable council roofs. In 2018, we launched a tender process for 32 council buildings, including 17 with large roof spaces exceeding 500 m². Citizens of Amsterdam will be able to participate in at least half of these solar projects.

We aim to disconnect three municipal buildings from the natural gas grid in 2019, and ten municipal buildings in 2022.

We are taking measures to ensure that an additional 150 municipal buildings will achieve the 'A' energy label by 2022.

By 2025, municipal vehicles used for distribution, cleaning, mobility and other services will be fully emissions-free. These vehicles will include all passenger cars, delivery vans, boats, scooters and third-party transport services.

Since 2013, we have introduced energy savings for all street lighting. By 2023, all lights should be replaced by sustainable LED lights or another sustainable alternative.

We are taking action to make our metro and tram infrastructure more sustainable, including the installation of solar panels on metro stations, reducing energy consumption and introducing LED lighting.

We are going to reduce the amount of non-recyclable waste we produce, in accordance with national agreements on this issue.

Obr. 25 – Výsledky vzniklé na základě zapojení jednotlivých municipalit do přípravy dokumentu ‚Amsterdam cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050‘ (City of Amsterdam, 2019c)

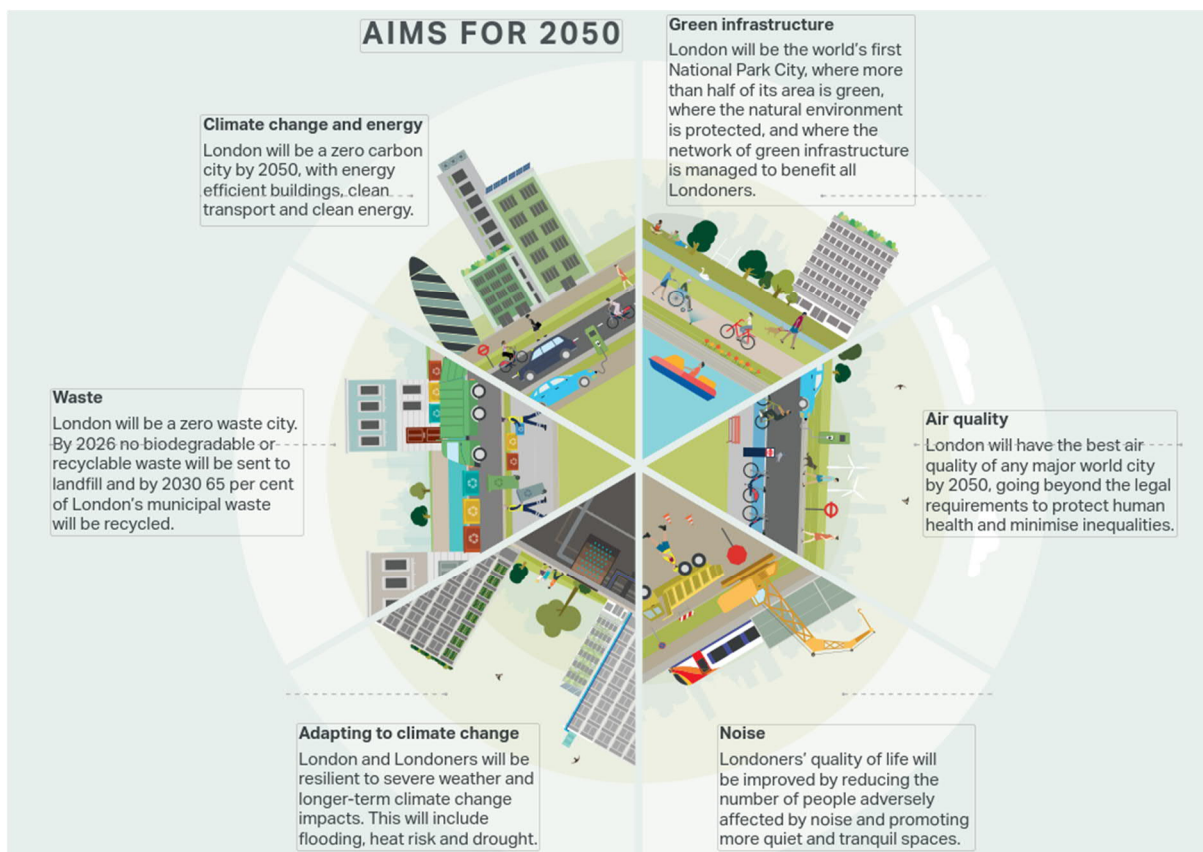
Londýn má stejně jako Amsterdam vysoké ambice ohledně dekarbonizace prostředí a proto si dal za úkol snížit městem produkované emise do roku 2050 na 80%. Na rozdíl od Amsterdamu je město závislé z velké části na uhelné energii (ze 40,7%). Využívání solární energie a větrné energie je nižší než u Amsterdamu. Na zamezování celkových emisí se zaměřuje z hlediska možností rozvoje a využívání digitálních technologií. Stejně jako Amsterdam se podle představ Evropské unie město zaměřuje na zapojování obyvatel do transformace území (na úrovni čtvrtí) a to skrze sdílení udržitelné energie a snižování vlastní energetické náročnosti. Důležitou součástí k uskutečňování tohoto cíle je zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby a snižování energetické náročnosti průmyslu a celkové výroby. Samotné přizpůsobování sektorů na dekarbonizaci prostředí města a výroby je v Londýně spojeno s ambicí vytvoření environmentálně zodpovědné cirkulární ekonomiky. Podle představ Evropské unie řeší Londýn nové způsoby recyklace a opětovné využití materiálů. Stanovená priorita je součástí snižování energetické náročnosti infrastruktury a snižování emisí průmyslu a domácností.

Na rozdíl od Amsterdamu jsou veškeré nutné kroky za účelem zlepšování environmentálního prostředí vymezeny se strany starosty města. Tím pádem jsou ve většině případech tyto kroky spíše závislé na vedení města. Mezi kroky z roku 2018 patří například transformace hromadné dopravy, vytváření nových standardů pro výstavbu, nasměrování systému plánování mimo oblasti s vysokou mírou znečištěného ovzduší (s výskytem zdravotně ohrožené skupiny obyvatel) nebo zvyšování standardů ohledně znečišťování ovzduší. K zapojení obyvatel přistupuje vedení města skrze zvyšování dostupnosti informací ohledně aktuální míry znečištění ovzduší a s tím spojením rozšiřování povědomí o negativních dopadech na ovzduší pocházejících z lidské činnosti. (Mayor of London, 2018)

Problémy města Londýn jsou spojené s nízkou dostupností otevřených zelených prostranství a se znečištěným ovzduším. Londýn čelí zvyšujícímu se riziku povodní i nedostatkem vody pro své obyvatele. Londýn, respektive starosta Londýna, se ve své vizi zaměřuje na vytváření počátečních iniciativ k nastartování nového způsobu řešení těchto problémů. Stejně jako v Amsterdamu je brán důraz na spolupráci všech aktérů v území a na využití maximálního potenciálu vzájemné spolupráce. (Mayor of London, 2018)

Londýn naplňuje představu Evropské unie ohledně upřednostňování zdraví obyvatel. Samotné zdraví obyvatel je danou součástí každého projektu. Londýn se z hlediska zamezování negativních vlivů na zdraví obyvatel zaměřuje na vytváření odolné infrastruktury a budov. Cílem města je vytvoření zdravého prostředí pro všechny komunity. Zároveň reaguje na dopady povodní a teplotních vln. Podstatným cílem je „Zajištění 80% využitelnosti všech cest k udržitelnému cestování“.

V rámci ambicí města bylo stanoveno mnoho cílů zobrazených na obrázku číslo 26. Mezi hlavní řešení Londýna patří vytváření zelených střech k zadržování vody, zlepšování kvality ovzduší, snižování energetické náročnosti budov, vytváření lokálních energií, vytváření zelených prostranství, zvyšování zeleně v dopravě, snižování objemu dopravy, zvyšování objemu cest k udržitelnému cestování, odvádění a zadržování vody v zastavěném území a využívání odpadové energie. Z hlediska dopravy se Londýn zaměřuje na zvyšování míry bezemisní dopravy. Cíle jsou zároveň zaměřeny na udržitelnou recyklaci s cílem „zvýšit recyklaci na úrovni municipalit o 65% do roku 2030“. (Mayor of London, 2018)

Obr. 26 – Cíle Londýna ohledně reakcí na klimatické změny (Mayor of London, 2018)

Barcelona jako jediná zmiňuje ve své Vizi 2020 nutnost posuzování negativních důsledků klimatických změn na všech úrovních plánování. Při správném naplňování této ambice, by v budoucnu mohla Barcelona představovat v zájmu Evropské unie a převážně v zájmu středozezemních oblastí vzor pro úspěšnou přípravu sektorů na klimatickou změnu. Barcelona má silnou průmyslovou základnu. Podle představ Evropské unie se zaměřuje na její formování z hlediska budoucích dopadů na klimatické změny. Součástí reagování Barcelony na klimatické změny je příprava pracovníků a podpora tradičních odvětví. Součástí této přípravy je zajišťování spolupráce podnikatelského prostředí a jednotlivých pracovišť s akademickým sektorem. Barcelona se tak ve spolupráci s podniky připravuje na rozvoj lidského kapitálu schopného přizpůsobovat se změnám v tradičních odvětvích. Vhodným strategickým postupem Barcelony je nadále vytváření čtvrtí, ve kterých se v rámci výzkumu a zkvalitňování života obyvatel aplikují nové udržitelné technologie.

Barcelona i Praha se zaměřují na upřednostňování nemotorizované dopravy, omezování dopravy ve vymezených lokalitách a rozvoj způsobů sdílení dopravních prostředků. Obě města vyhledávají potenciál v aplikování chytrých technologií v dopravě.

Z hlediska ekonomického rozvoje se všechna sledovaná města zaměřují na potřebu přizpůsobování svého řízení v rámci upřednostňování zájmů svých obyvatel a snižování negativních dopadů výroby na životní prostředí.

Praha se z hlediska rozvoje vlastního řízení zaměřuje na vytváření spravedlivého konkurenčního prostředí umožňujícího využívat potenciál podniků všech velikostí s nejvyšším inovativním potenciálem. Zároveň se město zaměřuje na vytváření projektů v zájmu sociálního rozvoje. Podle představ Evropské unie se na úspěšné naplňování projektů Praha zaměřuje skrze vytváření společné platformy umožňující zapojení společnosti, akademického sektoru a soukromého sektoru. Dále se Praha podle představ Evropské unie zaměřuje na vytváření klastrů rozvoje. To umožňuje rozvoj malých a středních podniků, včetně vytváření bližších vzájemných vazeb mezi podniky samotnými a vedením města. Zajišťování spolupráce malých a středních podniků je pro Prahu z hlediska plánování důležité k rozvoji perspektivních odvětví v zájmu ekologického rozvoje.

Barcelona se zaměřuje na posilování vlastního řízení z hlediska podporování nově vzniklých produktů. Jak bylo popsáno v kapitole ohledně představ Evropské unie, je potřeba, snížit energetickou a cenovou náročnost technologií, které mohou nahradit technologie s negativními dopady na životní prostředí. Cílem Barcelony je zároveň tyto technologie rozšířit nejen na svém území v zájmu svých obyvatel, ale i v zájmu okolních států. Součástí plánování města je motivování podnikatelského prostředí k vzájemné spoluzodpovědnosti. V zájmu sociálního rozvoje obyvatel se Barcelona zaměřuje na hledání inovativních řešení v řízení strategických projektů tak, aby byla zajištěna vzájemná spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Součástí rozvoje inovací a podnikatelského prostředí Barcelony je monitorování konečného využití poskytovaných zdrojů soukromému sektoru. Barcelona zmínila ve svém strategickém plánu všechny aspekty plánování, které požaduje Evropská unie. Stejně jako okolní města se Barcelona hodlá prosazovat v sektoru znalostí.

Hlavním cílem Barcelony je vycházet vstříc podnikatelskému prostředí. Všechna města hledají způsoby vycházení vstříc podnikatelskému prostředí. Strategické plánování Barcelony je závislé na využívání potenciálu soukromého sektoru z hlediska budoucího rozvoje. Tento potenciál je zároveň směřován vůči rozvoji společnosti a sociálních inovací. Podle představ Evropské unie se Barcelona zaměřuje na malé a střední podnikání jako klíč k rozvoji inovativního prostředí.

V Londýně je součástí podpory malých a středních podniků v zajišťování dostupných ploch a kapacit v budovách pro podnikání. Londýn zároveň využívá potenciál malých a středních podniků v zajišťování požadované míry výstavby. Podle představ Evropské unie se Londýn zaměřuje na způsoby zapojení ekonomického sektoru do formování prostředí města pro všechny sociální skupiny. Přistupuje k tomu z hlediska hledání způsobů pozitivní stimulace podniků v místech, kde se mísí pracovní, pobytová i rezidenční funkce. Podle představ Evropské unie tak mohou podniky přispívat k rozvoji veřejného prostranství i místních služeb a mohou se podílet na aplikování udržitelných řešení ve městě. Cílem Londýna je dále podle představ Evropské unie zaměřením na vyrovnávání pracovních příležitostí obyvatelům města.

11. DISKUZE

V rámci diskuze byly shrnuty přístupy měst z hlediska obsahu a účelu hlavních strategických dokumentů a výhody přístupů v jejich zpracování. Dále byly shrnuty naplňované představy Evropskou unií, kterými se jednotlivá města vyznačují. Hlavní důraz v diskuzi byl brán na plánování města Prahy a možné nedostatky.

Londýn se v Londýnském plánu stejně jako Amsterdam ve Strukturální vizi 2040 zaměřuje na upřednostňování sociálního vývoje obyvatel před ekonomickými zájmy v území. Londýnský Plán však na rozdíl od strukturální vize dává důraz na potenciální přínos ekonomických subjektů z hlediska poskytování investic v zájmu obyvatel a zkvalitňování veřejné infrastruktury.

Podle grafu na obrázku číslo 16 - Zaměření strategických dokumentů se Londýn ve svém Londýnském plánu, zaměřuje na sociální rozvoj ve stejné míře jako Strukturální vize. Naopak na stejném grafu vidět vyšší zaměření Londýnského plánu na ekonomický rozvoj než na environmentální rozvoj. Londýn se tak zaměřuje na vytváření podmínek v území v zájmu ekonomických subjektů a uspokojování jejich prostorových nároků na infrastrukturu. Ohledně environmentálního rozvoje má Londýn stejně vysoké ambice jako Amsterdam a to konkrétně z hlediska snižování energetické náročnosti území a vytváření zdravého prostředí. Londýnský plán však obsahuje více priorit zaměřených na samotný rozvoj ekonomického prostředí tak, aby mohly být vytvářeny podmínky pro snižování energetické náročnosti infrastruktury a bylo vytvářeno vzájemně propojené zázemí pro rozvoj udržitelných řešení.

Z hlediska zpracování hlavního strategického dokumentu, je Londýnský plán vytvářen tak, aby byl jasně definován účel jednotlivých ploch území, a aby se všechny subjekty v území mohly rozhodovat na základě jednotných datových a grafických podkladů a na základě jednotných demografických prognóz. Zapojení ekonomických aktérů do procesů přípravy strategického plánu přináší lepší chápání příležitostí a možností území.

Z pohledu rozdílnosti plánování a podle představ Evropské unie Londýn správně přistupuje k rozvoji podnikatelského prostředí za účelem vytváření pozitivních sociálních dopadů skrze různé formy stimulace podniků. Tyto podniky se tak mohou na základě společných zájmů podílet na formování veřejného prostranství a na zajišťování přívětivých podmínek pro rozvoj svého podnikání.

Na základě práce bylo vybráno několik naplňovaných představ Evropské unie, kterými se Londýn vyznačuje. Podle představ Evropské unie se Londýn zaměřuje na co nejefektivnější způsob výstavby a zefektivnění všech souvisejících procesů. Stejně tak se zaměřuje na zapojení malých a středních podniků. Z pohledu zajišťování funkcí ve veřejném prostoru se Londýn zaměřuje nejen na sociální funkce v prostoru, ale i ekonomické funkce podle nároků místních komunit. Londýn plánuje své fyzické prostředí souběžně s rozvojem zdravého životního stylu obyvatel. Z hlediska participace se Londýn zaměřuje nejen na potřeby v území, ale i na společné plánování zdravého a zeleného prostranství souběžně s plánováním možných aktivit v rámci místních komunit. Dále se z hlediska výstavby zaměřuje na vytváření odolné infrastruktury a budov za účelem zamezení negativních vlivů na zdraví obyvatel. Podle představ Evropské unie se také Londýn zaměřuje na možnosti digitalizace prostředí z hlediska snižování energetické náročnosti území a zefektivňování ekonomických procesů.

Co se týče Amsterdamu, jedním z důležitých specifíků Strukturální vize 2040 je dávání vysokého důrazu na vytváření podmínek v území za účelem poskytování rovných příležitostí pro všechny správní území a jejich obyvatele. Proto se strukturální vize soustřeďuje na priority, které lze naplňovat společnými silami na úrovni municipalit, a které mohou ovlivnit sami obyvatelé. Tyto municipality hrají hlavní roli v zajišťování sociálních potřeb svých obyvatel a ve vytváření vhodných nástrojů, které mohou být dále aplikované v lokálním měřítku i v celém území. Podle grafu na obrázku číslo 16 - Zaměření strategických dokumentů vykazují priority Strukturální vize 2040 vzájemně vyvážený podíl sociálního a environmentálního zaměření. To ukazuje, že strukturální vize má za úkol dosahovat udržitelného rozvoje převážně na základě zapojení společnosti. Strukturální vize tak zaměřuje na fungování místní správy v zájmu posilování vzájemné spolupráci mezi občany. Důraz na vzájemný vztah sociálního rozvoje a rozvoje environmentálního lze vidět na grafu na obrázku číslo 20 zobrazující nejvyšší počet bodů priorit právě se zaměřením sociálně- environmentálním.

Jak popisuje graf na obrázku číslo 17 žádný bod jakékoliv priority, popsané ve Strukturální vizi 2040 nezapadá do kategorie se sociálně ekonomickým zaměřením. Na rozdíl od ostatních porovnávaných měst se Amsterdam ve Strukturální vizi 2040 nezaměřuje na cíle, které jsou závislé ve velké míře zejména na vedení města o jeho odborných pracovištích. Mezi cíle Strukturální vize 2040 nepatří například rozvoj systémů vzdělávání, hledání způsobů spolupráce města s ekonomickými subjekty, nebo motivování podniků k vytváření pozitivních sociálních dopadů. To opět potvrzuje tvrzení, že strukturální vize jako hlavní strategický dokument, nevytváří priority, které nejsou závislé na zapojení společnosti k jejich uskutečnění.

Místo vytváření složitých koncepcí rozvoje ekonomického prostředí se tak město skrze strukturální vizi zaměřuje na posilování jednotlivých okrsků, tak aby byly schopné sami generovat pracovní příležitosti a určovat nejvhodnější způsoby využívání nemovitostí a prostoru v zájmu obyvatel a jejich sociální podpory.

Z hlediska zpracovávání Strukturální vize 2040 byl brán důraz na zobrazení hlavní příležitosti a zobrazení možností budoucího využívání celkového území. Tím se vize liší od strategického plánu Londýna, který se zaměřuje na jasné definování využívání všech ploch a územních celků. Město tak vytváří více prostoru pro budoucí rozhodování a zapojení jednotlivých okrsků a jejich obyvatele.

Jako meze pro budoucí rozhodování na všech úrovních slouží jednotlivé podmínky, které musí být vždy zohledněny při budoucím plánování. Příkladem je zachování vymezených zelených ploch nebo nutnost rozšiřování ekonomických a jiných aktivit mimo jádro města. Hlavní důraz je dáván na umožňování rekreace a zajišťování prostupnosti ploch.

Ze všech porovnávaných měst dosáhl Amsterdam nejvyšší úspěšnosti v zapojení obyvatel do všech etap přípravy plánů a zdůrazňování jejich hlavní role při budoucím formování území. Amsterdamu se tak podařilo rozvíjet hodnoty obyvatel již v procesu plánování. Z tohoto hlediska představuje Amsterdam vzor pro všechna porovnávaná města.

Z pohledu rozdílnosti celkového plánování Amsterdamu se Amsterdam vyznačuje pokročilým systémem participace zahrnující vedení obyvatel k vytváření vlastních vizí na úrovni jednotlivých okrsků. Amsterdam tak naplňuje představu ohledně formování jednotlivých místních orgánů schopných vytvářet příslušná opatření na základě svých znalostí místní situace. Plánování Amsterdamu je přeneseno i na tu nejmenší úroveň sousedství, kde se připravují plány rozvoje. Tento způsob poskytuje městu získávat informace i v rámci nejmenším územních celků ohledně získávání přehledu o důležitých aktérech v území a problémů spojených například s ohrožením zdraví obyvatel. Role města respektive městské rady je směřovat investice tam, kde jsou nejohroženější skupiny obyvatel a území s nejvýraznějšími sociálními problémy. Díky tomu jsou například nejvýznamnější městské projekty za účelem snižování náročnosti infrastruktury směřovány do těchto území.

Z hlediska přizpůsobování města na demografické změny má Amsterdam nejbližší k dosahování představ Evropské unie ohledně poskytování rovných příležitostí všem obyvatelům a zamezení vzniku chudoby. Amsterdamu se na tyto změny soustřeďuje skrze

zajišťování bytové výstavby upřednostňující život místních obyvatel před zájmy investorů a developerů, rozvoj jednotlivých okrsků schopných zajišťovat sociální funkce v území a potřeby místních obyvatelů, skrze vytváření inkluzivních veřejných prostranství schopných reagovat na místní demografickou strukturu a skrze investice do energetické náročnosti infrastruktury v zájmu snižování energetických výdajů domácností. Na základě politik vzniklých ve spolupráci jednotlivých okrsků a jejich obyvatel je možno vytvářet propracované politiky zaměřené na rozvoj institucí vzdělávání, sociálních služeb a zdravotní péče schopné reagovat i na nároky stárnoucí populace.

Barcelona ve své Vizi Barcelona upřednostňuje ekonomický rozvoj za účelem vzájemného rozvoje udržitelných řešení a posilování rovných sociálních příležitostí, jelikož se jedná o dokument primárně ekonomicky environmentální povahy. Podle prvního grafu na obrázku číslo 16, je necelá polovina obsahu priorit Barcelony zaměřena na ekonomický rozvoj. Barcelona se soustřeďuje na to, aby z nových inovací těžili primárně nejohroženější skupiny obyvatel. Díky své pozici ve světě a jako hlavní oficiální středisko rozvoje středozevní oblasti zároveň soustřeďuje na přilákání významných společností a talentů z řad vědeckých skupin a univerzit, tak aby mohla naplňovat svojí ambici rozvoje inovativních řešení v zájmu sociální a environmentální stability.

U Vize Barcelona se projevuje nejnižší poměr zaměření na čistě sociální problematiku. Stejně jako Praha se Barcelona zaměřuje na posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel. Účelem vize v sociální oblasti je spíše hledání způsobu vytváření hodnotné a ambiciózní společnosti včetně rozvíjení plánovacího a administrativního systému schopného vytvářet mezi lidmi vzájemnou sounáležitost, včetně vytváření důvěry ve vládní orgány. Vize Barcelony se jako jediná se strategických dokumentů zaměřuje přímo na politiky s účelem rozšiřování podvědomí obyvatel o klimatických změnách a jak na ně reagovat. Na druhou stranu se vize Barcelony na rozdíl od ostatních strategických dokumentů nezaměřuje na rozvoj participace. Ze sledovaných měst se Barcelona nejvíce zaměřuje na přizpůsobování prostředí a veškerých sektorů na klimatické změny.

Z hlediska zpracování se Vize Barcelona jako hlavní strategický dokument zaměřuje na propojení hlavních vizí metropole se strategickými cíli. Propojuje tak ambiciózní cíle s vybranými politikami. Již v minulosti se tento způsob plánování uplatnil při rozvoji ekonomického prostředí, rozvoji inovací a vytváření vzájemně spolupracujících center rozvoje vědy a výzkumu.

Jak lze vidět na příkladu Londýna silně rozvinutá ekonomika nezajišťuje sociálně vyrovnanou společnost. Samotná Barcelona trpí níží mírou vzdělání obyvatel, na kterou reaguje ve svých prioritách. Jako jediná z porovnávaných měst se v hlavním strategickém dokumentu zaměřuje na rozvoj zaostávajících tradičních odvětví. Barcelona i Praha dávají ve svých strategických plánech důraz na systém vzdělávání. Obě města se podle představ Evropské unie soustředí na provázanost fungování svého ekonomického prostředí se vzdělanostní strukturou a v zájmu propojení spolupráce univerzit s podnikatelským sektorem.

Z pohledu rozdílnosti plánování se od ostatních porovnávaných měst Barcelona liší svojí pozicí ve světě jako hlavní oficiální středisko rozvoje Středozeří a proto se soustřeďuje na přilákání významných společností a talentů z řad vědeckých skupin a univerzit, tak aby mohla naplňovat své ambice ohledně rozvoje inovativních řešení v zájmu sociální a environmentální stability.

I přes nejnižší zaměření Vize Barcelony na sociální rozvoj se Barcelona zaměřuje na demografické změny a jejich dopady. Výraznou snahou Barcelony je dále efektivní využívání dat za účelem chápání procesů spojených s měnící se strukturou obyvatel a jejich nároků na bydlení. Zároveň se zaměřuje na poskytování poradenství sociálně slabým obyvatelům a zajišťování dostatečného počtu lokálních zařízení pro zajišťování služeb obyvatel. Na dopravu se zaměřuje převážně skrze sledování demografických změn, možnosti obyvatel například ve způsobu sdílení dopravních prostředků a rozvoj technologií pro sledování aktuálního dopravního zatížení. Z hlediska naplňování představ Evropské unie se Barcelona jako jediná z porovnávaných měst již delší dobu zaměřuje na vytváření vhodných finančních nástrojů pro osoby ochotné investovat do nízko emisních dopravních prostředků a s tím spojenými technologiemi. Barcelona se po vzoru Londýna zaměřuje na plánování mobility jako na nástroj pro formování budoucí struktury města. Toto plánování je přímo spojeno s vytvářením kompaktního města a vytvářením krátkých docházkových vzdáleností bez potřeby využívat dopravní prostředky.

Strategické plánování města Prahy lze popsat jako zaměření primárně na sociální rozvoj za účelem posílení ekonomiky a dosahování environmentálního rozvoje skrze formování zdravého a inkluzivního fyzického prostředí. K rozvoji environmentálně přívětivého prostředí Praha ve svém hlavním strategickém dokumentu přistupuje skrze rozvoj systémů zeleně a skrze zaměření na snižování dopravní zatíženosti. V zájmu budoucího rozvoje vědy a výzkumu se zaměřuje na rozvoj podnikatelského prostředí, systémy schvalování projektů, systémy pro účelné nakládání s veřejnými zdroji a vytváření jednotných klastrů rozvoje.

Z hlediska zpracování Strategický plán Prahy neobsahuje žádné grafické podklady. Tím se liší od strategického plánu Londýna a částečně Amsterdamu. Grafické zpracování obsažené v hlavních strategických dokumentech těchto měst poskytuje základní představu společnosti a ekonomickým subjektům o budoucím rozvoji měst. Londýnský plán má ve své textové části již rozpracované základní analýzy týkající se jednotlivých projektů a poskytuje informace například o plánované výstavbě v jednotlivých územích. Praha přistupuje k analytické části převážně až v rámci jednotlivých projektů po vydání Strategického plánu a tím připravuje veřejnost a podnikatelský sektor o možnost lépe se zapojit do budoucího rozvoje města.

Strategický plán Prahy se ve velké míře zaměřuje na zdokonalování systémů pro vyrovnávání možností obyvatel z hlediska bydlení a poskytování sociálních služeb a vybavení. To lze vidět na grafu zobrazujícím primárně sociální zaměření jednotlivých strategických plánů měst. Většina projektů Prahy je závislých na řídicích orgánech města a to ve vyhodnocování a správném reagování na dopady demografických změn z hlediska změn fyzického prostředí a sociálních služeb.

Na grafu na obrázku číslo 21 lze dále vidět podobný počet priorit zaměřených primárně na ekonomický rozvoj a počet priorit zaměřených na sociálně ekonomický rozvoj. Praha se tak stejně jako Barcelona pomocí strategického dokumentu zaměřuje ve vysoké míře na vytvoření vhodného způsobu kontroly investic, průběžného monitorování vývoje podnikatelského prostředí a hodnocení dosažených pokroků.

V rámci sociálně ekonomického rozvoje přistupuje Praha k vytváření pozitivních sociálních dopadů skrze přípravu společné platformy pro přípravu projektů v zájmu komunit. O úspěšném naplňování tohoto cíle, bude rozhodovat zapojení vhodných subjektů a vytvoření funkčního systému, který bude umožňovat výběr primárně těch projektů s možným měřitelným pozitivním dopadem na kvalitu života společnosti. Praha tyto náležitosti ve strategickém plánu zohledňuje. Mezi možná rizika tohoto přístupu patří nedostatečné zapojování komunit při tvorbě a výběru projektů. Mělo by být zároveň naplňováno několik dalších podmínek. Za prvé podle vzoru Amsterdamu a Londýna by měli být vždy upřednostňovány projekty s měřitelným sociálním přínosem. Vzniklé projekty by pokud možno měli umožňovat vytváření navazujících projektů a mělo by být umožněno zapojení všech městských částí. Za druhé by projekty měli mít co nejdalekosáhlejší dopad na kvalitu života ve městě a v regionu.

Praha má ze strategického a teoretického hlediska podchyceno vše co se týká posilování vlastního řízení v zájmu uspokojování potřeb investorů, poskytování podpůrných investic a vzájemné spolupráce mezi subjekty v území. Stejně jako Barcelona se zaměřuje na vytvoření vhodného způsobu kontroly investic, průběžného monitorování vývoje podnikatelského prostředí a hodnocení dosažených pokroků. Zároveň pomocí principu městské diplomacie spolupracuje s okolními městy ohledně reakce na klimatické změny.

Jedno z rizik požadovaného vývoje podnikání a inovací je zvolení nevhodných indikátorů dosažených výsledků. Z hlediska celkového plánování se proto Praha zaměřila na zkvalitnění systémů evaluace projektů. Pilotní projekty byly rozpracovány v prvním čtyřletém Realizačním plánu. Zajištění skutečné realizace projektů bylo důležitým aspektem při vytváření aktuálního strategického plánu Prahy. Jednotlivé projekty uvedené již v hlavním strategickém dokumentu obsahují důležité náležitosti ohledně rozpočtu a zapojených aktérů. Je však nutné, aby se Praha zaměřila i v budoucnosti na dostatečné monitorování a zejména zveřejňování dosažených výsledků v celém průběhu platnosti. Podle zkušeností Amsterdamu a Londýna je nadále potřeba, aby se Praha zaměřila při tvorbě projektů na jasné definování jednotlivých rolí městských částí a jednotlivých orgánů městské správy. Riziko představuje zároveň špatné nastavení evaluace projektů, která může vést k upřednostňování podniků s nedostatečnou integritou a uspokojování jejich vedlejších zájmů. Je proto potřeba umožnit maximální veřejný dohled nad schvalováním jednotlivých projektů ve všech stádiích přípravy a stanovit jasná a nepřekročitelná pravidla ve výběru investorů a ve způsobech financování.

Pokud chce být ve vytváření projektů úspěšná, musí si zároveň co nejasněji definovat, jaké společné zájmy sdílí s investory a podnikatelskými subjekty v zájmu rozvoje území. Amsterdam i Londýn má tyto zájmy jasně definované. Amsterdam se zaměřuje převážně na „chytré“ projekty ohledně snižování energetické náročnosti bydlení a infrastruktury což přináší příležitosti jednotlivým firmám. Londýn se zaměřuje na rozvoj inovací vycházejících s úzké spolupráce soukromého a veřejného sektoru v zájmu udržení statusu Londýna jako inovativního centra znalostí.

Nevýhodou strategického plánování Prahy je silná závislost na analytických výstupech a schopnostech zpracovatelů správně zhodnotit potřeby v jednotlivých územích. Praha se správně podle Evropské unie soustřeďuje na rozvoj participace. Podle vzoru Strukturální vize a Londýnského plánu by mělo být hlavním účelem zdokonalování systému strategického plánování a naplňování potřeb obyvatel města v první řadě zajištění vhodných kompetencí na lokální úrovni neboli na úrovni nejnižších administrativních celků. V případě Prahy se jedná o

úroveň městských částí, které by nejlépe měli znát své území pro navazování spolupráce s místními obyvateli a aktéry v území. Praha se proto správně při celkovém posilování administrativního systému, osobním rozvoji úředníků a zajišťování dostupnosti dat a informací (pro efektivní řízení a rozhodování) zaměřuje na fungování městských částí a jejich vzájemnou spolupráci. Pro plánované vytváření komunitních center, obnovu sportovního zázemí, podporu komerčních i nekomerčních aktivit ve veřejném prostoru, zkvalitňování veřejných prostranství a jejich funkcí a zajišťování estetické kvality prostranství bude nastavení úspěšného systému participace klíčové.

Na rozdíl od ostatních porovnávaných měst Praha nepropojila Strategický plán s plány reagujícími na již probíhající klimatické změny. V tomto ohledu je Praha pozadu. Po vzoru Londýna by se měla zaměřovat na samotné propojení tvorby zeleně se systémem participace. Dále by se po vzoru Amsterdamu a Londýna měla zaměřit na potenciál obyvatel z hlediska snižování energetické náročnosti infrastruktury a bydlení. Zároveň by Praha měla podle Barcelony vyhledávat příležitosti, které přináší řešení klimatických změn v zájmu rozvoje hodnot obyvatel a komunit. Na základě Adaptační strategie tak mohla ve Strategickém plánu Prahy definovat, co bude naplňovat z hlediska požadavků Evropské unie z hlediska řešení klimatických změn. Zároveň tím mohla lépe definovat potenciál pro budoucí možný rozvoj ekonomických subjektů ve svém území.

Praha podle představ Evropské unie ve strategickém plánu zohledňuje potřebu začleňování cizinců, reagování na stárnutí místní populace, vytváření podmínek pro znevýhodněné občany a uspokojování nových nároků a potřeb rodin s dětmi. Na sociálně nejslabší občany se zaměřuje zároveň z hlediska dostupnosti bydlení. Stejně tak věnuje pozornost odlehčení dopravy a snižování emisí dopravy. Praha se stejně jako Barcelona zaměřuje na využívání moderních způsobů komunikace a potenciálu například sociálních sítí. Podle představ Evropské unie se tak Praha zaměřuje na potenciál, který přináší demografické změny.

12. Závěr

Práce se zaměřovala na rozdílnosti priorit strategických plánů Londýna, Amsterdamu, Barcelony a Prahy. V první řadě práce poukázala na základní rozdílnosti ve zpracování a účelu jednotlivých strategických dokumentů. V případě Strukturální vize Amsterdamu se jedná o dokument zaměřený převážně na sociální rozvoj a upřednostňování zájmů obyvatel v jednotlivých územích. Londýnský plán se od Strukturální vize Amsterdamu liší vyšší orientací na vytváření podmínek v zájmu vzájemné spolupráce s ekonomickými subjekty a vyhledávání jejich potenciálu ohledně sociálního rozvoje. Barcelona ve své vizi upřednostňuje ekonomický rozvoj za účelem vzájemného rozvoje udržitelných řešení a posilování rovných sociálních příležitostí. Praha se zaměřuje na zkvalitňování svého řízení v zájmu soudržnosti obyvatel a reagování na demografické změny.

Jednotlivé strategické dokumenty se přirozeně liší, u každého však lze vybrat několik aspektů, které by každé město mělo zhodnotit z hlediska budoucího strategického plánování v zájmu společného rozvoje a naplňování představ Evropské unie.

V případě Strukturální vize Amsterdamu lze vidět zaměření na priority, které lze naplňovat společnými silami na úrovni municipalit, a které mohou ovlivnit sami obyvatelé. Předností Strukturální vize je na rozdíl od ostatních porovnávaných měst kladení důrazu na využívání potenciálu obyvatel v budoucím formování území. Všechny strategické plány by tak měli ideálně dávat jasně najevo upřednostňování zájmů obyvatel. Z hlediska přizpůsobování města na demografické změny tak má Amsterdam nejbližší k dosahování představ Evropské unie ohledně poskytování rovných příležitostí všem obyvatelům a zamezování vzniku chudoby.

Londýnský plán se také zaměřuje na upřednostňování sociálního rozvoje. Plán však dává zároveň důraz na směřování ekonomických subjektů v zájmu obyvatel. Londýn představuje vzor z hlediska zapojení ekonomických aktérů, do procesů přípravy strategického plánu a umožňování lepšího chápání příležitostí a možností v území nejen z hlediska ekonomického rozvoje, ale i z hlediska nasměrování ekonomických subjektů k poskytování investic v zájmu obyvatel a rozvoje inkluzivní veřejné infrastruktury.

Barcelona propojuje své vysoké ambiciózní cíle ohledně rozvoje udržitelných řešení s potřebou reagovat na klimatické změny primárně v zájmu sociálního rozvoje obyvatel. Vize Barcelona tak představuje vhodné využití budoucích hrozeb a příležitostí v zájmu budoucího sociálního rozvoje a zajišťování rovných příležitostí obyvatelům. Podle vzoru Barcelony by se tak města měla, při vytváření jakýchkoliv ambiciózních projektů, v zájmu rozvoje vlastní

globální konkurenceschopnosti, zaměřovat převážně na dopady v zájmu společnosti a posilování sociální struktury města.

Druhou podstatnou částí práce bylo zhodnocení naplňování představ se strany Evropské unie. Na základě práce lze shrnout několik výsledků.

Za prvé všechna města směřují výrazné úsilí k co nejsystematičtějšímu rozdělení pravomocí na lokální úroveň v zájmu zajišťování služeb v rámci správních oblastí a vytváření vhodných politik v zájmu místních obyvatel a jednotlivých okrsků.

Za druhé se podle představ Evropské unie všechna sledovaná města zaměřují na rozvoj vědy a výzkumu v zájmu vzájemné spolupráce a vzájemného rozvoje. Dále se všechna města zaměřují na vytvářet společenství na základě meziměstské diplomacie. Například Amsterdam je otevřený v poskytování poradenství ohledně rozvoje městských systémů pro úspěšné nastartování projektů Smart Cities v zájmu rozvoje udržitelných řešení. Barcelona funguje jako oficiální inovativní středisko zemí v oblasti Středozeří pro boj s klimatickými dopady a zároveň se zaměřuje na vytváření technologií s pozitivními dopady na společnost v globálním měřítku.

Hlavním společným řešeným problémem měst je zajišťování rovných práv všem obyvatelům v oblasti bydlení. Porovnávaná města vykazují čím dál vyšší sociální orientaci. Nejradiálnější přístup zaujímá Amsterdam, který se vydal nejradiálnější cestou upřednostňování osob s nižším příjmem skrze předem vymezeným podílem sociálních bytů a bytů střední třídy a plánování budoucí regulace cen nájmu, tak aby se nevyšplhali na úroveň nejdražšího bydlení. Amsterdam tak vyslal jasný signál, všem poskytovatelům půdy a investorům ohledně nové převážně sociálně orientované výstavby. Podobný přístup zaujal Londýn se svojí politikou vytváření cenově dostupného bydlení. Na úrovni Katalánska vzniklo několik iniciativ s cílem zajistit dostupnost bydlení sociálně slabým obyvatelům a místním obyvatelům. Stejně tak Praha se zaměřuje na zajišťování bydlení pro všechny sociální skupiny. Z hlediska představ Evropské unie se tak města správně zaměřují na upřednostňování místních a sociálně slabých obyvatel.

Z hlediska komplexnosti problematiky zajišťování bydlení však nelze dojít k jednoznačnému závěru, že by zvyšující se sociální orientace měst zajišťovala uspokojování poptávky po bydlení všech sociálních skupin. V budoucnu není jasné, zdali se dokážou investoři dané situaci přizpůsobit například z hlediska využití příležitostí, které vycházejí ze snižování

energetické náročnosti území nebo zdali budou hledat příležitosti jinde. Jak je také uvedeno v práci v ideálním případě se podaří vytvořit prostředí, ve kterém dochází k co nejužší spolupráci jednotlivých municipalit a ekonomických subjektů, kteří budou schopný vzájemně generovat ekonomické příležitosti v zájmu vyrovnané životní úrovně všech obyvatelů.

Práce byla orientována převážně na město Praha a její strategické plánování. Praha splňuje hned několik představ Evropské unie. Zaměřuje se na vytvoření společné platformy pro vytváření projektů v zájmu sociální soudržnosti, pracuje s konceptem podnikatelských inkubátorů a v rámci Adaptační strategie se zaměřuje na budoucí řešení klimatických změn – konkrétně dopady teplotních vln a srážek ve městě, zefektivňování dopravy a její emisní náročnost a zaměřuje se na zkvalitňování služeb na úrovni městské správy. Zároveň se zaměřuje na projekty za účelem rozvoje využívání dat v administrativě a v sociální oblasti. Na základě práce vzniklo několik doporučení pro budoucí strategické plánování Prahy.

Z hlediska zpracování Strategický plán Prahy neobsahuje žádné grafické zpracování prioritních oblastí pro poskytnutí obecné představy aktérům a obyvatelům v území a dostatečně nedefinuje rozdílnost míry plánování v jednotlivých centrech s nižší hustotou obyvatel a mezi plánováním v hlavním centru. Praha by měla ideálně podle vzoru Amsterdamu vytvořit schéma budoucího rozvoje, které není závazné a umožňuje vzájemný dialog mezi obyvateli města, ekonomickými subjekty a veřejnou správou. Praha by dále v budoucnu měla více přistupovat ke strategickému plánu jako k nástroji pro maximální zapojení obyvatel a komunit a využití jejich potenciálu například ve snižování energetické náročnosti infrastruktury.

Podle vzoru Amsterdamu by se Praha měla zaměřit na rozvíjení hodnot obyvatel již v procesu plánování a přípravy projektů a plánů. Jak lze vidět na vzoru Amsterdamu, projekty vzniklé ze strany občanů a komunit na základě správného fungování místní správy mají nejvyšší dopad na sociální soudržnost. Většina celoměstských projektů Prahy vzniklo za účelem rozvoje hodnot obyvatel na základě analýz ze strany města. Je potřeba, aby tyto projekty v budoucnu vznikali převážně na základě spolupráce a sdílených představ jednotlivých komunit a správních okrsků.

Z hlediska ekonomického rozvoje se Praha zaměřuje na zapojování investorů k nastartování ekonomiky města. Je však potřeba, aby se podobně jako Londýn, zaměřila nejen na ekonomické příležitosti, ale i příležitosti, které přináší ekonomický sektor v rámci možných investic do infrastruktury, sociálního rozvoje a zajišťování potřeb obyvatel v jednotlivých územích.

Literatura

- Ježek, J a kol., 2015: Strategické plánování obcí, měst a regionů – Vybrané problémy, výzvy a možnosti řešení. Wolters Kluwer ČR, Praha, IBSN 978-80-7552-263-4, (online) [2018.08.02], dostupné z https://fek.zcu.cz/blob.php?table=internet_list&type=FileType&file=Data&name=FileName&idname=IDInternet&id=4530
- Maier, K., 2004: The Prague metropolitan region, In: Salet, W., Thornley, A., Kreukels, A. (eds): Metropolitan Governance and Spatial Planning. SPON Press, USA: 206
- Maier, K., 2004: The Prague metropolitan region, In: Salet, W., Thornley, A., Kreukels, A. (eds): Metropolitan Governance and Spatial Planning. SPON Press, USA: 205-228
- Maier, K., 1993: Územní plánování, Vydavatelství ČVUT, Praha. S. 9. IBSN 80-01-02240-4/
- Maier, K., 1993: Územní plánování, Vydavatelství ČVUT, Praha, 9 s. IBSN 80-01-02240-4/
- MATOUŠEK, V., 1994: Prostorové plánování v hospodářsky vyspělých zemích. Příloha časopisu Výstavba a architektura č. 2/1994, Výzkumný ústav výstavby a architektury, S. 33 IBSN: 80-85124-61-0
- Nichersu, I. Iacoboaia, C., 2011: Systematic spatial planning (online) [cit. 2018.09.03]: dostupné z https://www.researchgate.net/publication/227490462_Systematic_spatial_planning
- Turba, M., 2014: Strategický plán a jeho implementace. Mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 3/2014: S. 14 (online) [cit. 2018.09.03], dostupné z http://www.urbanismus.cz/assets/user/akce/2014_Cheb/strategie_urbanismus_a_architektura_mesta.pdf
- Tursinová, P., 2007: Význam strategických dokumentů pro regionální rozvoj. Masarykova univerzita, Fakulta Ekonomicko-správní, Brno. 11-12 s. (Diplomová práce), dostupné z https://is.muni.cz/th/jrhhc/Vyznam_strategickykh_dokumentu_pro_regionalni_rozvoj.pdf

Internetové zdroje

- 3rd Conference of the IfoZ – International Forum on Urbanism, 2008: Randstad 2040 Towards a sustainable and competitive delta region (online) [2018.11.03], dostupné z http://ifou.org/conferences/2008taipei/pdf/cityandwater_conference_www.ifou.org_04.pdf
- Àrea metropolitana de Barcelona, 2015: REM: Metropolitan Strategic Reflection (online) [2020.02.02], dostupné z http://www3.amb.cat/repositori/REM/REM_curt%20ENG.pdf
- Àrea metropolitana de Barcelona, 2019: DREAM: HOUSING AND SOCIAL RIGHTS IN THE BARCELONA METROPOLITAN AREA (online) [2020.02.02], dostupné z http://www3.amb.cat/repositori/DREAM/DREAM_04%20ANGLES.pdf
- Àrea metropolitana de Barcelona, 2020: Metropolitan Administration (online) [2020.02.02], dostupné z <http://www.amb.cat/en/web/amb/la-institucio/presentacio>

- Abbé Pierre Foundation – Feantsa ©2018: THIRD OVERVIEW OF HOUSING EXCLUSION IN EUROPE (online) [2019.22.02], dostupné z <<https://www.feantsa.org/download/full-report-en1029873431323901915.pdf>>
- Barcelona City Council, 2018: Right to Housing Plan 2016-2025 (online) [2020.02.02], dostupné z <https://habitatge.barcelona/sites/default/files/qh21_h_eng.pdf>
- CBRE, 2018: IMPACT OF COALITION AGREEMENT ON AMSTERDAM (online) [cit. 2020.21.03], dostupné z <https://www.cbre.nl/-/media/cbre/countrynetherlands/documents/cbre-viewpoint-coalition_agreement_amsterdam_eng_web.pdf>
- City of Amsterdam, 2015: Green Agenda - summary in English (online) [2019.08.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/groen/agenda-groen/?PagClsltd=12790365#PagClsltd=12790365>>
- City of Amsterdam, 2018: Policy: Circular city (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-innovation/policy-circular-city/>>
- City of Amsterdam, 2018: Policy: Healthy and active city (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-innovation/policy-healthy/>>
- City of Amsterdam, 2018: Policy: Innovation (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-innovation/policy-innovation/>>
- City of Amsterdam, 2019: Policy: City in balance (online) [2018.11.03], dostupné z <https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/868689/programme_city_in_balance_2018-2022.pdf>
- City of Amsterdam, 2019: Introduction to the implementation plan 2018 (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/ambitions/introduction/>>
- City of Amsterdam, 2019c: Programme Amsterdam Climate Neutral (online) [2020.01.04], dostupné z <<http://carbonneutralcities.org/wp-content/uploads/2020/01/Amsterdam-Climate-Neutral-Program-2-pager.pdf>>
- City of Amsterdam, 2020: The governing bodies of Amsterdam (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/governance/governing-bodies/>>
- City of Amsterdam, 2020: Have a say in politics in your city district (online) [2018.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/governance/say-in-politics/>>
- City of Amsterdam, 2020: Policy: Education (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-education/>>
- City of Amsterdam, 2020: Policy: Health care and support (online) [2020.03.03], dostupné z <<https://www.amsterdam.nl/en/policy/policy-health-care/>>
- CSR EUROPE, 2019: Factsheet - Reflection Paper Towards a Sustainable Europe by 2030 (online) [2019.8.10], dostupné z <<https://www.csreurope.org/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030#.XgeMn1VKi02>> (CSR EUROPE, 2019)
- Deloitte, 2017: Praha 2030 Investiční záměry (online) [2018.09.10], dostupné z <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/real-estate/Investicni_zamery_Praha_2030_CZ.pdf>

- Department for Communities and Local Government, 2011: A plain English guide to the Localism Act (online) [2020.09.03.], dostupné z <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/5959/1896534.pdf>
- Directorate-General for Research and Innovation, 2018: FINAL REPORT of the High-Level Panel of the European Decarbonisation Pathways Initiative, (online) [2019.20.11], dostupné z <https://www.researchgate.net/publication/329625379_FINAL_REPORT_of_the_High-Level_Panel_of_the_European_Decarbonisation_Pathways_Initiative> (Directorate-General for Research and Innovation, 2018)
- Digital Demo Stockholm, 2020: About us (online) [2019.19.12] <<https://www.digitaldemostockholm.com/>>
- Ekonomický deník, 2018: Londýn představil strategii pro čistší vzduch (online) [2019.2.03], dostupné z <<http://ekonomicky-denik.cz/londyn-predstavil-strategii-cistsi-vzduch/>>
- European Commission, 1997: Regional development studies – The EU compendium of spatial planning systems and policies (online) [cit. 2018.12.04], dostupné z <<http://www.espace-project.org/publications/EUcompendium.pdf>>
- Evropská komise, 2010: SDĚLENÍ KOMISE - EVROPA 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění (online) [cit. 2019.03.30], dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/Evropa_2020_cz_Sdeleni_EK.pdf>
- Evropská komise, 2010: BÍLÁ KNIHA Plán jednotného evropského dopravního prostoru – vytvoření konkurenceschopného dopravního systému účinně využívajícího zdroje (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0144&from=EN>>
- Evropská komise, 2011: A Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050 (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://www.cbss.org/wp-content/uploads/2012/12/EU-Low-Carbon-Road-Map-2050.pdf>>
- Evropská komise, 2014: EU 2020 target for energy efficiency (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/targets-directive-and-rules/eu-targets-energy-efficiency>>
- Evropská komise, 2016: Strategic Plan 2016-2020 DG CLIMATE ACTION (online) [2019.5.12], dostupné z <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/strategic-plan-2016-2020-dg-clima_april2016_en.pdf>
- Evropská komise, 2017: BÍLÁ KNIHA O BUDOUCNOSTI EVROPY, Úvahy a scénáře pro EU27 v roce 2025, (online) [2019.8.10], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/bila_kniha_o_budoucnosti_evropy_cs.pdf>
- Evropská komise, 2017: Římské prohlášení (online) [2019.5.12], dostupn z <https://europa.eu/european-union/file/22697/download_cs?token=j9V-rfbB>

- Evropská komise, 2017: DISKUSNÍ DOKUMENT O SOCIÁLNÍM ROZMĚRU EVROPY (online) [2020.14.1], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-social-dimension-europe_cs.pdf>
- DISKUSNÍ DOKUMENT O VYUŽITÍ POTENCIÁLU GLOBALIZACE (online) [2020.14.1], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_cs.pdf>
- Evropská komise, 2017: Our Vision for A Clean Planet for All (online) [2020.14.1], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/856607/1_LTS_GreenhouseGasEmissionsReduction.pdf.pdf>
- Evropská komise, 2018: Čistá planeta pro všechny Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0773&from=EN>>
- Evropská komise, 2018: Tisková zpráva (Press release) Komise vyzývá k tomu, aby Evropa byla do roku 2050 klimaticky neutrální (online) [2019.5.12], dostupné z <https://ec.europa.eu/czech-republic/news/181128_klimaticky_neutralni_evropa_cs>
- Evropská komise, 2018: Pracovní program Komise na rok 2019: plnění slibů a příprava na budoucnost, (online) [2019.8.10], dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar%3Ada6e3b4b-d79b-11e8-90c0-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF>
- Evropská komise, 2018: Policy Guidelines For Affordable Housing 2018 (online) [2020.14.1], dostupné z <https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/policy_guidelines_for_affordable_housing_2018.pdf>
- Evropská komise, 2018: Focus areas (online) [2019.8.10], dostupné z <<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/cross-cutting-activities-focus-areas>>
- Evropská komise, 2019: DISKUSNÍ DOKUMENT SMĚŘOVÁNÍ K UDRŽITELNÉ EVROPĚ DO ROKU 2030, (online) [2019.8.10], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_cs_v2_web.pdf>
- Evropská komise, 2019: Zelená dohoda pro Evropu (online) [2019.5.12], dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF>
- Evropská komise, 2019: Agenda for Europe: Political guidelines for the next european commission 2019-2024 (online) [2019.5.12], dostupné z <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf>
- Evropská rada, Rada Evropské unie, 2019: Nová strategická agenda 2019-2024 (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://www.consilium.europa.eu/media/39924/a-new-strategic-agenda-2019-2024-cs.pdf>>

- Evropská rada, 2019: Neformální zasedání hlav států a předsedů vlád, 9. května 2019 (online) [2019.5.12], dostupné z <<https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2019/05/09/>>
- European Union© 2016: What is energy poverty? (online) [2019.22.02], dostupné z <<https://www.energypoverty.eu/about/what-energy-poverty>>
- Evropská Unie ©, 2016: Ustanovení Městské agendy pro EU „Amsterodamský pakt“ online [cit. 2019.01.12], dostupné z <<http://www.dotaceeu.cz/getmedia/24cacf96-8601-4cf6-81dc-0ee4448f350a/Mestska-agenda-pro-EU.pdf?ext=.pdf>>.
- European Union©, 2011: Cities of tomorrow – Challenges, visions, ways forward (online) [2018.08.02], dostupné z <https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final.pdf>
- Evropský hospodářský a sociální výbor, 2011: Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Metropolitní oblasti a městské regiony ve strategii Evropa 2020 (stanovisko z vlastní iniciativy), Úřední věstník Evropské unie (online) [cit. 2019.03.30], dostupné z <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011IE1380&from=CS>>
- Government of the Netherlands, 2013: Spatial Planning in The Netherlands, (online) [cit. 2019.02.13]. dostupné z: <<https://www.government.nl/topics/spatial-planning-and-infrastructure/spatial-planning-in-the-netherlands>>
- Government of The Netherlands, 2019: Rented housing(online) [cit. 2019.02.13]. dostupné z: <<https://www.government.nl/topics/housing/rented-housing>>
- GROENLINKS/D66/PVDA/SP, 2018: COALITION AGREEMENT GROENLINKS/D66/PVDA/SP - A NEW SPRING AND A NEW VOICE (online) [2020.12.03], dostupné z <https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/887333/coalition_agreement_a_new_spring_and_a_new_voice_1.pdf>
- Huff post, 2016: Sustainable Amsterdam - An Ambitious Green Agenda (online) [2020.02.04], dostupné z <https://www.huffpost.com/entry/sustainable-amsterdam-an-ambitious-green-agenda_b_576b05c5e4b018c1a15b4f78>
- INREV Investor Universe Netherlands Study, 2019: The Dutch investor universe is skewed towards pension funds (online) [cit. 2020.21.03], dostupné z <<https://www.inrev.org/system/files/2019-07/INREV-Investor-Universe-Netherlands-Study-2019-Snapshot.pdf>>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2015: Aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, Analytická část 2015 (online) [2018.09.10], dostupné z <http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/SP/20151123_analyza%20FINAL.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016: Ekonomická udržitelnost města: Analýza ekonomických dopadů Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie (online) [2018.09.10], dostupné z <<http://www.iprpraha.cz/ekonomickaanaliza>>

- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016: Strategický plán hlavního města Prahy, návrhová část, aktualizace 2016 (online) [2018.09.10], dostupné z <http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/strategicky_plan_navrh_02_2016_digitalni.pdf/>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016: Strategický plán hlavního města Prahy, návrhová část, aktualizace 2016 (online) [2018.09.10], dostupné z <http://strategie.iprpraha.cz/uploads/assets/pdf/20170717/2442_IPR_Strategicky_plan_kniha_0.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017: Strategický plán města Prahy, díl 1, (online) [2018.09.10], dostupné z <http://strategie.iprpraha.cz/uploads/assets/pdf/20170717/2442_IPR_Strategicky_plan_kniha_1.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017: Strategický plán města Prahy, díl 2, (online) [2018.09.10], dostupné z <http://strategie.iprpraha.cz/uploads/assets/pdf/20170717/2442_IPR_Strategicky_plan_kniha_2.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017: Strategický plán města Prahy, díl 3, (online) [2018.09.10], dostupné z <http://strategie.iprpraha.cz/uploads/assets/pdf/20170717/2442_IPR_Strategicky_plan_kniha_3.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017: REALIZAČNÍ PROGRAM 2018 (online) [2020.09.10], dostupné z <https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/realizacni_program/sp_r1_digital.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2018: Propojit Prahu (online) [2018.09.10], dostupné z <https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/participace/propojit_prahu_final.pdf>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2020: Metropolitní plán (online) [2020.31.03], dostupné z <<http://www.iprpraha.cz/clanek/1516/metropolitni-plan>>
- Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2020: Koordinátoři participace (online) [2020.31.03], dostupné z <<https://www.iprpraha.cz/koordinatoriparticipace>>
- Janoušková, S., 2008: Strategický plán rozvoje města [cit. 2018-01-15], dostupné z <<http://sprm.nmnm.cz/?cat=3>>
- La Bolsa Social, 2020: How It Works [cit. 2020-02-08], dostupné z <<https://www.bolsasocial.com/how-it-works/>>
- Kolektiv autorů Národního informačního centra pro evropský výzkum TC AV ČR, 2014: Horizont 2020 Stručně o programu aktualizované vydání, (online) [2019.08.10], dostupné z <<https://www.h2020.cz/files/svobodova/TCAV-brozura-Horizont-2020-web.pdf>> (Kolektiv autorů Národního informačního centra pro evropský výzkum (TC AV ČR, 2014)
- Mayor of London, 2017: New London Plan (online) [2018.09.11], dostupné z <https://www.london.gov.uk/sites/default/files/new_london_plan_december_2017.pdf>

- Mayor of London, 2017: THE DRAFT LONDON PLAN DECEMBER 2017: Housing (online) [2020.03.03], dostupné z <
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/draft_london_plan_chapter_4.pdf>
- Mayor of London, 2017: THE DRAFT LONDON PLAN DECEMBER 2017: Economy (online) [2020.03.03], dostupné z <
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/draft_london_plan_chapter_6.pdf>
- Mayor of London, 2017: THE DRAFT LONDON PLAN DECEMBER 2017: Sustainable Infrastructure (online) [2020.03.03], dostupné z <
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/draft_london_plan_chapter_9.pdf>
- Mayor of London, 2017: THE DRAFT LONDON PLAN DECEMBER 2017: Funding the London Plan (online) [2020.03.03], dostupné z <
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/draft_london_plan_chapter_11.pdf>
- Mayor of London, 2018: London Environment Strategy (online) [2020.20.03], dostupné z <
https://www.london.gov.uk/sites/default/files/les_executive_summary_0.pdf>
- Muskens, B., 2011: Prostorové plánování v Nizozemsku: Inspirace pro ČR (online) [2018.11.03], dostupné z <
<https://www.moderniobec.cz/prostorove-planovani-v-nizozemsku-inspirace-pro-cr/>>
- OSN, 2020: 11. Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce (online) [cit. 2020.21.03], dostupné z <
<https://www.osn.cz/sdg-11-vytvorit-inkluzivni-bezpecna-odolna-a-udrzitelna-mesta-a-obce/>>
- Oxley, M., Brown, T., Nadin, V., 2009: Review of European Planning Systems (online) [2018.11.03], dostupné z <
<https://www.dora.dmu.ac.uk/bitstream/handle/2086/7536/NHPAU%20Planning.pdf?sequence=1>>
- Plan Amsterdam. 2011: The New Structural Vision A Spatial Response to Social Issues (online) [2019.02.11], dostupné z <
https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/183234/mod_folder/content/0/Amsterdam_New%20Structural%20Vision%202040.pdf?forcedownload=1>
- Plan Amsterdam, 2019: Developing Neighbour-hoods (online) [2020.10.03], dostupné z <
<https://issuu.com/gemeenteamsterdam/docs/planamsterdam-04-2019www>>
- Plan Amsterdam, 2019: Druk op de ondergrond (online) [2020.10.03], dostupné z <
https://issuu.com/gemeenteamsterdam/docs/planamsterdam-03-2019www_def_>
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010: Barcelona Vision 2020 (English version) (online) [2018.09.11], dostupné z <
https://pemb.cat/public/docs/849_an_pemb_2020_angles.pdf>
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2018: Barcelona Metropolitan Strategic Plan (online) [2018.09.11], dostupné z <
https://pemb.cat/public/docs/1103_xs_30_years_designing_the_barcelona_of_the_future.pdf>
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2020: 30 years of plan (online) [2018.09.11], dostupné z
https://pemb.cat/en/30-years-pemb/30_years_of_plan/4/

- Sustainable Amsterdam, 2019: Roadmap Amsterdam Climate Neutral 2050 (online) [2020.01.04], dostupné z <<http://sustainableamsterdam.com/2019/02/roadmap-amsterdam-climate-neutral-2050/>>
- Šilhánková, V., 2016: Systém prostorového (územního) plánování v Nizozemí (online) [2018.11.03], dostupné z <<https://docplayer.cz/919248-System-prostoroveho-uzemniho-planovani-v-nizozemi.html>>
- Škrabal, I., 2016: Sociální inovace (online) [2019.22.02], dostupné z <<http://www.socialni-inovace.cz/pripadove-studie/prezentace-se-si-bec.pdf>>
- Štáhlavský, R., 2011: Amsterdam Smart City project (online) [2018.03.21], dostupné z <<http://www.top-expo.cz/domain/top-expo/files/tee/tee-2011/prednasky/prednasky%202.%20den/2-3%20stahlavsky%20roman%20-%20amsterdam%20smart%20city%20project.pdf>>
- United nations©: The Sustainable Development Goals - 17 Goals to Transform Our World, (online) [cit. 2019.02.13]. dostupné z: <<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>>

Zákony

- Zákon č. 183/ 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Seznam obrázků

- Obr. 1 – McKinseyho křivka vývoje finanční nákladovosti (McKinsey abatement cost curve analysis) (Directorate-General for Research and Innovation, FINAL REPORT of the High-Level Panel of the European Decarbonisation Pathways Initiative (online) [cit. 2019.20.11], dostupné z <https://www.researchgate.net/publication/329625379_FINAL_REPORT_of_the_High-Level_Panel_of_the_European_Decarbonisation_Pathways_Initiative>
- Obr. 2 – Schéma možného budoucího vývoje území Amsterdamu (Plan Amsterdam: The New Structural Vision A Spatial Response to Social Issues (online) [cit. 2019.02.11], dostupné z <https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/183234/mod_folder/content/0/Amsterdam_New%20Structural%20Vision%202040.pdf?forcedownload=1>
- Obr. 3 – Schéma vize pro odlehčení jádra města (Plan Amsterdam: The New Structural Vision A Spatial Response to Social Issues (online) [cit. 2019.02.11], dostupné z <https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/183234/mod_folder/content/0/Amsterdam_New%20Structural%20Vision%202040.pdf?forcedownload=1>
- Obr. 4 – Schéma zachování zelené infrastruktury Amsterdamu (Plan Amsterdam: The New Structural Vision A Spatial Response to Social Issues (online) [cit. 2019.02.11], dostupné z

https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/183234/mod_folder/content/0/Amsterdam_New%20Structural%20Vision%202040.pdf?forcedownload=1

- Obr. 5 – Schéma jednotlivých fází výstavby (Plan Amsterdam: The New Structural Vision A Spatial Response to Social Issues (online) [cit. 2019.02.11], dostupné z https://mycourses.aalto.fi/pluginfile.php/183234/mod_folder/content/0/Amsterdam_New%20Structural%20Vision%202040.pdf?forcedownload=1
- Obr. 6 – Amsterdam: Schéma reagování na klimatické změny (Plan Amsterdam: Druk op de ondergrond (online) [cit. 2020.10.03], dostupné z https://issuu.com/gemeenteamsterdam/docs/planamsterdam-03-2019www_def_
- Obr. 7 – Stanovené cíle k dosažení klimatické neutrality do roku 2050 City of Amsterdam: Programme Amsterdam Climate Neutral (online) [cit. 2020.01.04], dostupné z <http://carbonneutralcities.org/wp-content/uploads/2020/01/Amsterdam-Climate-Neutral-Program-2-pager.pdf>
- Obr. 8 – Oblasti projektů Smart Cities Amsterdam (Štáhlavský, R.: Amsterdam Smart City project (online) [cit. 2018.03.21], dostupné z <http://www.top-expo.cz/domain/top-expo/files/tee/tee-2011/prednasky/prednasky%202.%20den/2-3%20stahlavsky%20roman%20-%20amsterdam%20smart%20city%20project.pdf>
- Obr. 9 – Kritika regulované míry výstavby ze strany mezinárodní společnosti Cbre (CBRE: IMPACT OF COALITION AGREEMENT ON AMSTERDAM (online) [cit. 2020.21.03], dostupné z https://www.cbre.nl/-/media/cbre/countrynetherlands/documents/cbre-viewpoint-coalition_agreement_amsterdam_eng_web.pdf
- Obr. 10 – Jednotlivé municipality MRA (Àrea metropolitana de Barcelona, 2020: Metropolitan Administration (online) [cit. 2020.02.02], dostupné z <http://www.amb.cat/en/web/amb/la-institucio/presentacio>
- Obr. 11: Tři pilíře, na kterých musí stát Metropolitní strategický plán Barcelona (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010: Barcelona Vision 2020 (English version) (online) [cit. 2018.09.11], dostupné z https://pemb.cat/public/docs/849_an_pemb_2020_angles.pdf
- Obr. 12 – Mapa vědeckých a technologických parků Barcelony (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010: Barcelona Vision 2020 (English version) (online) [cit. 2018.09.11], dostupné z https://pemb.cat/public/docs/849_an_pemb_2020_angles.pdf
- Obr. 13: Barcelona Vize 2020, Textové schéma vize (Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2010: Barcelona Vision 2020 (English version) (online) [cit. 2018.09.11], dostupné z https://pemb.cat/public/docs/849_an_pemb_2020_angles.pdf
- Obr. 14: Praha 2030 Investiční záměry – Dokončení vnějšího Pražského okruhu (Deloitte.: Praha 2030, Investiční záměry, 2017 (online) dostupné z https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/real-estate/Investicni_zamery_Praha_2030_CZ.pdf
- Obr. 15 – Investiční záměry pohledem jednotlivých strategických cílů (Deloitte: Praha 2030 Investiční záměry (online) [cit. 2018.09.10], dostupné z

https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/real-estate/Investicni_zamery_Praha_2030_CZ.pdf

- Obr. 16 – Zaměření strategických dokumentů
- Obr. 17 – Sociální zaměření strategických
- Obr. 18 – Body priorit s primárně sociálním zaměřením
- Obr. 19 – Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením
- Obr. 20 – Body priorit se sociálně environmentálním zaměřením
- Obr. 21 – Ekonomické zaměření strategických dokumentů
- Obr. 22 – Body priorit s primárně ekonomickým zaměřením
- Obr. 23 – Body priorit s ekonomicky environmentálním zaměřením.
- Obr. 24 – Environmentální zaměření strategických dokumentů
- Obr. 25 – Výsledky vzniklé na základě zapojení jednotlivých municipalit do přípravy dokumentu ‚Amsterdam cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050‘ (Programme Amsterdam Climate Neutral (online) [cit. 2020.01.04], dostupné z <http://carbonneutralcities.org/wp-content/uploads/2020/01/Amsterdam-Climate-Neutral-Program-2-pager.pdf>)
- Obr. 26 – Cíle Londýna ohledně reakcí na klimatické změny (Mayor of London: London Environment Strategy (online) [cit. 2020.20.03], dostupné z https://www.london.gov.uk/sites/default/files/les_executive_summary_0.pdf)

13. Přílohy

Příloha č. 1: Vytvořená kritéria na základě představ Evropské unie.

Vzor:

0. Kategorie/Zaměření

0. Název kritéria

0.1.) Podmínka 1

0.2.) Podmínka 2 ...

Zdůvodnění zařazení

1. Sociální zaměření 1- 5

1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy

1.1.) Města by měla posilovat svá vlastní řízení v zájmu zlepšování přístupu k jednotlivým zájmům komunit a občanů na základě demokratického systému a vývoje společenských hodnot.

1.2.) Města by měla pracovat s novými trendy v online komunikaci a využívat výhody digitalizace ke zkvalitňování poskytovaných služeb obyvatelům a funkcí veřejné správy k efektivnímu řízení města.

Kategorie se zaměřuje převážně na kvalitu života obyvatel a návštěvníků města.

2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel

2.1.) Města by měla posilovat společné hodnoty obyvatel města za účelem vyšší soudržnosti, posilování demokratického systému a formovat hodnotnou společnost schopnou vyvíjet vlastní iniciativu v záležitostech lokálního i nadmístního významu.

2.2.) Města by měla formovat soudržné komunity ochotné zapojovat se do plánovacích procesů a udržitelného vývoje města.

Kategorie se dotýká primárně sociálního pilíře.

3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství (fyzicky)

3.1.) Města by měla vytvářet sociálně inkluzivní fyzické prostředí umožňující pohyb osob se sníženou mírou pohyblivosti

3.2.) Města by měla vytvářet sociálně inkluzivní fyzické prostředí umožňující sociální interakci mezi jednotlivými skupinami obyvatel.

3.3.) Města by měla vytvářet sociálně inkluzivní prostředí skrze rozvoj služeb a vybavení ve veřejném prostoru.

Kategorie se zaměřuje převážně na kvalitu života obyvatel a návštěvníků města.

4. Rozvíjení systémů participace

4.1.) Města by měla hledat způsoby zapojení veřejnosti do plánovacího procesu za účelem posílení komunit a sociální soudržnosti

Kategorie bere v úvahu zapojení veřejnosti do plánování fyzického prostředí města a naplňování služeb obyvatelům, popřípadě návštěvníkům města.

5. Příprava města na demografické změny

Města by se měla zaměřit na vyrovnávání nerovností ve společnosti skrze poskytování rovných příležitostí potenciálně znevýhodněným skupinám obyvatel.

5.1.) Je potřeba, aby města vytvořila nové nástroje pro vyhodnocování dopadů demografických změn pro umožnění vzniku nových moderních způsobů ochrany a sociálního zabezpečení.

5.2.) Města by měla přizpůsobit svojí politiku k zapojování důchodců do běžného života.

5.3.) Města by měla přizpůsobit svojí politiku k zajišťování dostatečné zdravotní péče obyvatelům a umožňování zdravého životního stylu všem svým obyvatelům.

5.4.) Města by měla přizpůsobit svojí politiku k zamezování vzniku sociálně vyloučených obyvatel a dětské chudoby.

Kategorie se dotýká převážně kvality života obyvatel.

2. Sociálně ekonomické zaměření 6- 9

6. Rozvoj vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti

6.1.) Města by měla investovat do vzdělávání obyvatel v zájmu vyrovnávání sociálních rozdílů

6.2.) Města by se měla zaměřit na zkvalitnění odborné přípravy a maximální propojení teorie s praxí pro navyšování konkurenceschopnosti obyvatel.

6.3.) Součástí řešení nezaměstnanosti ve městech by mělo být zajišťování odborné přípravy obyvatel skrze programy celoživotního vzdělávání, umožňování sociálního dialogu mezi zaměstnanci a spolupráce s podnikatelským sektorem na tvorbě společných nástrojů a politik.

Zaměření se na systém vzdělávání posiluje rozvoj sociální vyrovnanosti i vytváření kvalifikované pracovní síly, kterou podnikatelský sektor potřebuje.

7. Rozvoj ekonomického prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady

7.1.) Města by měla hledat způsoby jak sdružovat a vést jednotlivé podniky k vytváření pozitivních sociálních dopadů majících pozitivní vliv na různě sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel.

7.2.) Města by měla vytvářet promyšlené koncepce pro podporu podnikání malých a středních podniků například skrze systémy financování s pozitivním sociálním dopadem na obyvatele (a to nejlépe ve spolupráci s ostatními podnikatelskými subjekty).

7.3.) Města by měla hledat způsoby zapojování občanské společnosti do všech fází projektů s cíli vytvářet sociální inovace (viz str. 23).

7.4.) Města by se měla zaměřit na vytváření ekonomického prostředí poskytující rovné příležitosti všem obyvatelům a sociálním skupinám včetně zajišťování genderové vyváženosti.

Kategorie se týká pozitivního dopadu na sociální, ale i ekonomický pilíř z důvodu rozvoje ekonomického prostředí schopného vytvářet ekonomicky i sociálně prospěšné projekty.

8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem

8.1.) Města by měla vytvářet systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem a zároveň vytvářet společné projekty a systémy pro vzájemnou výměnu zkušeností.

8.2.) K úspěšnému navázání spolupráce by měla města využívat všechny možnosti, které přináší nové moderní technologie a digitalizace.

8.3.) Součástí spolupráce by měla být umožnění rekvalifikace pracovníků a umožnění studentům akademického sektoru nabývat praktických zkušeností.

Zaměření se na spolupráci podnikatelského prostředí s akademickým sektorem přináší rozvoj ekonomických aktivit i individuální rozvoj talentů – učitelé, žáci, vědci, zaměstnanci atd.

9. Uspokojování poptávky po bydlení

9.1.) Města by měla vytvářet systémy výstavby bytového fondu, které budou nákladově udržitelné a efektivní.

9.2.) Města by se měla zaměřovat na způsoby a vytváření vhodných nástrojů pro zajišťování přechodného a trvalého bydlení všem sociálně ohroženým skupinám obyvatel.

9.3.) Pro správné určení požadované míry renovace (či výstavby) a pro vytváření vhodných finančních nástrojů pro poskytování bydlení je potřeba zapojení samotných obyvatel a jednotlivých sdružení.

Uspokojování poptávky musí být řešeno po sociální stránce i po ekonomické stránce. Snížení environmentálních dopadů a energetické náročnosti budov jsou součástí kategorie č. 20.

3. Sociálně environmentální zaměření 10- 15

10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury

10.1.) Města by se měla zaměřovat na zkvalitňování veřejných prostranství za účelem zvyšování zdraví obyvatel a jejich psychické pohody a celkové zvyšování kvality života ve městě a vně i uvnitř budov.

10.2.) Města by se měla zaměřovat na tvorbu vzájemně propojené zelené infrastruktury.

10.3.) Města by se měla zaměřovat na tvorbu takové infrastruktury, která pomáhá snížení dopadů podvodní a teplotních vln s negativním vlivem na zdraví obyvatelstva.

Rozvoj zeleného prostředí má pozitivní dopad na environmentální pilíř i sociální pilíř z hlediska zdraví obyvatel.

11. Udržitelnost dopravy

11.1.) Města by měla přistupovat ke snížení negativních dopadů dopravy na zdraví obyvatel z hlediska zefektivnění celkové dopravní infrastruktury a skrze vzájemné propojování dopravních prostředků, zkvalitňování infrastruktury nebo aplikace inteligentních systémů řízení a konceptu Smart Cities.

11.2.) Města mohou přistupovat k dekarbonizaci dopravy a dopravních prostředků skrze aplikování různých udržitelných řešení vzniklých na základě rozvoje digitalizace, technologií a umělé inteligence nebo konceptu Smart Cities.

Zintenzivňování dopravy ve smyslu zefektivnění za účelem energetických a emisních úspor má pozitivní dopad na zdraví obyvatel (snížení znečištění vzduchu) a infrastruktury.

12. Vedení obyvatel k „zelenému chování“

12.1.) Města by měla podněcovat společnost k přechodu k „zelenému chování“ skrze prezentaci výhod přechodu k využívání klimaticky neutrálních technologií a oběhových produktů v zájmu oběhového hospodářství a udržitelné produkce potravin.

Zapojení komunit i jedinců má pozitivní dopad primárně na sociální (rozvoj společnosti) a environmentální pilíř.

13. Zapojování veřejnosti do dekarbonizace infrastruktury

13.1.) Součástí úspěšného zavádění udržitelných řešení v rámci bydlení a infrastruktury je nutné umožňovat zapojení komunit, družstev či jedinců ochotných podílet se na ekologické transformaci z hlediska dekarbonizace území (bydlení, doprava atd.)

13.2.) Je potřeba, aby města na základě spolupráce s občany vytvořila vhodné nástroje pro poskytování finančního kapitálu včetně účelného využívání investic poskytnutých ze strany Evropské unie (viz str.?).

Zároveň se mohou obyvatelé finančně podílet na rozvoji jednotlivých projektů a inovací.

Zapojení komunit i jedinců má pozitivní dopad na sociální i environmentální pilíř.

14. Snížení energetické náročnosti bydlení

14.1.) Města by se měla zaměřovat na způsoby snížení energetické náročnosti bydlení a zcela tím zamezit energetické chudobě obyvatel.

14.2.) Města by se měla zaměřit na rozvoj a zavádění udržitelných materiálů (ve výstavbě) na trh a na vývoj technologických inovací včetně zavádění nových chytrých technologií ve výstavbě pro snížení spotřeby pro provoz domácností.

Snížení energetické náročnosti budov má pozitivní dopad na rovné sociální podmínky a environmentální náročnost. Snížení výdajů za bydlení je součástí kategorie č. 15.

15. Snížení energetické náročnosti infrastruktury

15.1.) Města by měla vytvářet fyzické podmínky v území z hlediska umožnění co nejplynulejšího napojení všech odvětví, budov a podniků na vzájemně propojenou síť energií vytvořených z obnovitelných zdrojů.

15.2.) Města by měla investovat do instalací zařízení a technologií snižující energetickou náročnost území, a které využívají obnovitelné zdroje.

15.3.) Součástí úspěšné dekarbonizace infrastruktury je nutné na úrovni města/metropole vytvořit systém recyklace schopný umožňovat opětovné využití materiálů z obnovitelných produktů vytvořených na základě inovací a nových technologických postupů.

Snížení energetické náročnosti infrastruktury umožňuje levnější provoz bydlení, ekonomických aktivit a snižuje celkovou energetickou náročnost území.

4. Ekonomické zaměření 16- 20

16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí

16.1.) Města by měla pracovat na vytváření jednotných pravidel poskytujících vyrovnané příležitosti všem podnikatelským subjektům a hledat způsoby zefektivňování administrativních procesů k rozvoji jejich vzájemné konkurenceschopnosti.

16.2.) Města by měla do svých strategických plánů zapracovat stanovení způsobů zapojování investorů a podnikatelů do plánování konkurenceschopného městského prostředí a vytváření společných vizí pro rozvoj podnikatelského prostředí.

Kategorie se týká převážně ekonomického rozvoje.

17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit

17.1.) Propojení města (metropole) pomocí dovybudování kvalitní dopravní infrastruktury za účelem rozvoje ekonomických aktivit a lepší dostupnosti za zaměstnáním

Kategorie se týká převážně umožnění ekonomického rozvoje.

18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků

18.1.) Z důvodu nižších finančních možností malých a středních podniků by měla vytvářet promyšlené koncepce k poskytování rizikového kapitálu a různých forem podpory.

Kategorie se týká primárně ekonomického pilíře.

19. Zajišťování spolupráce mezi podniky

19.1.) Z hlediska udržitelného financování by měla města vytvářet podmínky pro vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými sektory a podniky.

19.2.) Města by měla vytvářet iniciativy umožňující vzájemnou komunikaci a budoucí sdílenou odpovědnost podniků.

19.3.) Města by měla naplňovat koncept podnikatelských inkubátorů ve svém území (viz str. 27).

Kategorie se týká primárně ekonomického pilíře.

20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby

20.1.) Za účelem dosahování udržitelné výstavby pomocí vývoje nových materiálů a technologií snižující energetickou náročnost je potřeba zapojit maximální počet ekonomických subjektů podnikajících v sektoru výstavby a udržitelných řešení.

Kategorie bere v úvahu pouze možné dopady na snížení ekonomické (finanční) náročnosti výstavby.

5. Ekonomicky environmentální zaměření 21- 24

21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU

21.1.) Města by měla rozvíjet na svém území podmínky pro možný pokrok ve vývoji a výzkumu.

21.2.) Hlavní rolí měst by mělo být usnadnění rozvoje nových technologií a inovací a jejich efektivní uvádění na trh (včetně odstraňování bariér pro efektivní uvedení na trh) pomocí vhodných finančních nástrojů a politik.

21.3) Pro vzájemnou komunikaci, mezi vedením města a podnikatelským sektorem pro umožnění vzájemné provázanosti aktivit je potřeba využívat všechny vymoženosti, které poskytuje současná digitalizace a nové způsoby poskytování informací a sběru dat.

Vytváření jednotných systémů spolupráce jednotlivých institucí a podniků má pozitivní dopad na ekonomický rozvoj a umožňuje tak společný rozvoj technologií k dosahování environmentálně přívětivého prostředí.

Zaměření na vytváření pozitivních sociálních dopadů je součástí kategorie č. 13.

22. Přizpůsobování sektorů na dekarbonizaci ekonomického prostředí

Některé tradiční i relativně nové sektory výroby mohou zaostávat z hlediska využívání starých technologií nebo neefektivních systémů řízení. (v textu: Přejít na „zelenou ekonomiku“ bude podle Evropské unie požadovat dekarbonizaci ve všech odvětvích.)

22.1.) Města by měla hledat způsoby jak přizpůsobit odvětví novým trendům výroby a řízení a připravit je na budoucí změny ve využívání energií z obnovitelných zdrojů.

22.2.) Města by měla hledat způsoby jak připravovat všechny sektory na budoucí trendy v digitalizaci a ve využívání umělé inteligence k úspoře energií a rozvoji konkurenceschopnosti.

Příprava sektorů na nové trendy výroby a zodpovědné využívání zdrojů umožní rozvoj ekonomického prostředí fungujícího v rámci nové „zelené ekonomiky“.

23. Rozvoj ekonomických sektorů s potenciálem vytvářet pozitivní environmentální dopady

23.1.) Města by měla aktivně podporovat environmentálně zodpovědné ekonomické subjekty a rozvíjet společné projekty v zájmu environmentální udržitelnosti a dekarbonizace městského prostředí.

23.2.) Města by měla podněcovat své podnikatelské prostředí k přechodu k „zelenému chování“ skrze různé nástroje stimulace a podpory.

23.3) Města by měla prezentovat veškeré výhody přechodu k výrobě klimaticky neutrálních a oběhových produktů v zájmu oběhového hospodářství a udržitelné recyklace.

Kategorie se týká pozitivního dopadu na ekonomický vývoj z důvodu vytváření ekonomických aktivit vedoucích k rozvoji udržitelných technologií a inovací, které lze aplikovat v území.

24. Vytváření zázemí pro rozvoj vědy a výzkumu v zájmu EU

24.1.) V zájmu vývoje udržitelných řešení je ze strany města potřeba vytvářet vhodné zázemí (například skrze finanční nástroje) pro nárůst podnikání a přilákání významných společností ochotných investovat do rozvoje nových technologií.

Kategorie navazuje na kategorii „Podílení se na ekologické transformaci Eu skrze vývoj vědy a výzkumu“.

Příloha č. 2: Jednotlivé body priorit a jejich zařazení do jednotlivých kategorií 1- 24.

Město - Číslo a název priority			
a) Jednotlivé body priorit	Kritéria	Kategorie/Zaměření	Podmínka

Londýn (1) - Vytváření silných komunit, zapojených do procesů			
A) Aktivní zapojování obyvatel do procesů plánování veřejných prostranství v přímé blízkosti jejich bydliště (Neighbourhood Plans)	4. Rozvíjení systémů participace	Sociální zaměření	4.1.
B) Poskytování kvalitních služeb a vybavení posilujícího společenství a sociální integraci	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.3.
	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
C) Plánování ulic a veřejných prostorů za účelem veřejné sounáležitosti, umožňování komfortního pohybu obyvatel, posilování vzájemného kontaktu, sociálních vazeb a tvorby komunit.	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.2.
D) Vytváření Londýna jako města s přívětivým prostředím pro starší obyvatele, rodiny s dětmi a handicapované osoby (změny v území)	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.1.
	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
E) Podpora silných stránek a klíčových rolí městských center z hlediska sociálního rozvoje obyvatel a rozvoje komunit	Nezařazeno		
F) Zajišťování prospěšnosti nových staveb a prostorů pro místní obyvatele a komunity	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.2.

Londýn (2) - Zajišťování nejlepšího využití půdy			
A) Intenzivnější a efektivnější využívání prostoru (za účelem nasměrování růstu k nejlépe dostupným, potenciálním a dobře propojeným lokalitám) pro efektivní využívání stávající a budoucí dopravní, cyklistické a pěší infrastruktury bez rozšiřování města do jeho zeleného pásu	Nezařazeno		
B) Intenzivnější a efektivnější využívání prostoru města za účelem rozvoje potenciálních oblastí a částí území s vysokou intenzitou pracovních příležitostí umožňující bližší vazby mezi podniky a za účelem rozvoje podnikatelského prostředí poskytujícího soukromé finance pro rozvoj sociálních služeb a staveb včetně investic do dopravní infrastruktury	7. Rozvíjet ekonomické prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady	Sociálně-ekonomické zaměření	7.1.
	19. Zajišťování spolupráce mezi podniky	Ekonomické zaměření	19.1
C) Zajištění 80% využitelnosti všech cest k udržitelnému cestování	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1, 11.2.

Londýn (3) - Vytváření zdravého města			
A) Vytváření zdravého prostředí uvnitř budov skrze odstraňování dopadů klimatických změn s negativním vlivem na zdraví obyvatel	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.3.
B) Zlepšování zelené infrastruktury pro rovnoměrné navýšování zdraví obyvatel	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.2.
C) Plánování městského prostředí za účelem nárůstu zdraví obyvatel skrze zapojování komunit a ostatních veřejných i soukromých subjektů do plánovacích procesů (Healthy street approach, Health Impact Assessments)	4. Rozvíjení systémů participace	Sociální zaměření	4.1.

D) Zaměření se na zdraví obyvatel skrze zlepšení systémů dostupnosti kvalitních potravin	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.3.
--	---	-------------------	------

Londýn (4) - Poskytování vhodného bydlení			
A) Novou výstavbou a transformací starých bytů uspokojit poptávku po bydlení a to převážně rozvíjením modelu „Build to Rent“ fungujícího na základě pronájmu bydlení místo jednorázového prodeje (zajistit alespoň 50 % bytů cenově dostupnými)	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.2.
B) Stanovení míry výstavby, která bude rychle proveditelná a dobře měřitelná	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.1.
C) Navrhovat bytovou výstavbu v kontextu s posilováním smíšených a soudržných komunit (včetně staveb pro zvláštní potřeby - pečovatelské domy, záchytné domy atd.)	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.2.
D) Zaměření se na rozvoj stavebního průmyslu, environmentálně udržitelných konstrukcí, technologií a na způsoby efektivní výstavby	14. Snižování energetické náročnosti bydlení b)	Sociálně environmentální zaměření	14.2.
	20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby	Ekonomické zaměření	20.1.
E) Zvýšení podpory malým a středním podnikům (skrze programy Small Sites a Small Builder), usnadnění jejich intervence na trh a zvýšení spolupráce s bytovými sdruženími	9. Uspokojování poptávky po bydlení a)	Sociálně-ekonomické zaměření	9.1.
	18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků a)	Ekonomické zaměření	18.1.
	20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby	Ekonomické zaměření	20.1.

Londýn (5) - Vytváření silné vzrůstající ekonomiky - Využívání silného ekonomického potenciálu území a podpora silných stránek a potenciálu širšího regionu			
a) Usnadňování obchodu a celkové zefektivňování všech procesů pomocí zajišťování dobře propojené fungující dopravní infrastruktury a digitalizace ekonomie města (skrze rozvoj digitálních odvětví k prospěchu města)	17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit	Ekonomické zaměření	17.1.
	21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU	Ekonomicky environmentální zaměření	21.3.
b) Rovnoměrně využívat výhody vycházející z ekonomického rozvoje k navyšování zaměstnanosti a snižování sociálních rozdílů mezi obyvateli	7. Rozvoj ekonomického prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady	Sociálně-ekonomické zaměření	7.2.
c) Udržení Londýna na předních příčkách inovací a výzkumu a předního centra znalostí	21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU	Ekonomicky environmentální zaměření	21.1.
d) Zajišťování dostatečného množství cenově dostupných ploch pro pracovní funkce a zázemí pro rozvoj podnikání všech velikostí	24. Vytváření zázemí pro rozvoj vědy a výzkumu	Ekonomicky environmentální zaměření	24.1.
	18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků	Ekonomické zaměření	18.1.

Londýn (6) - Efektivní a odolné město - Stát se územím zcela bez emisí a skleníkových a dalších škodlivých plynů			
a) Vytvoření environmentálně zodpovědné cirkulární ekonomiky účinně využívající zdroje	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.3.
	22. Přizpůsobování sektorů dekarbonizaci ekonomického prostředí	Ekonomicky environmentální zaměření	22.2.
b) Snížení emisí skleníkových plynů domácností, výstavby a výroby pomocí aplikování různých cenových nástrojů, udržitelných řešení (včetně stanovení prioritních území s cílem dosáhnout maximalizace využívání lokálně vytvořených energií z obnovitelných zdrojů).	14. Snižování energetické náročnosti za bydlení	Sociálně environmentální zaměření	14.1.
c) Zaměření se na vytváření společné sítě energií z obnovitelných zdrojů pomocí digitalizace a mapování možností, které území a jednotlivé sektory pro vytvoření takového systému nabízejí	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.1.
d) Zajistit spolupráci veřejného, soukromého, komunitního a dobrovolného sektoru k možnému naplňování této priority	13. Zapojování občanů do dekarbonizace infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	13.1.
	20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby	Ekonomické zaměření	20.1.
e) Adaptace budov a infrastruktury na dopady klimatických změn - Snižování dopadů povodní (skrze water management) a teplotních vln (například řešení problematiky „teplých ostrovů“)	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.1.

Amsterdam (1) - Zvýšení hustoty města			
a) Intenzivnější a efektivnější využívání prostoru města pro bydlení, vybavení a business	Nezařazeno		

Amsterdam (2) - Transformace vybraných částí území			
a) Zaměření převážně na „knowledge intensive“ sektory v transformačních plochách	21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU	Ekonomicky environmentální zaměření	21.1.

Amsterdam (3) - Rozšíření a začlenění veřejné dopravy na úroveň regionálního měřítka			
a) Propojení celé metropole a jejího širšího regionu pomocí dovybudování důležitých regionálních spojů včetně vzájemného propojení letiště, města Amsterdam a okolních měst	17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit	Ekonomické zaměření	17.1.
b) Do roku 2040 vyřešit dostupnost všech oblastí s bezproblémovou návazností automobilové dopravy na hromadnou	17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit	Ekonomické zaměření	17.1.
c) Zajištění bezproblémové dopravní dostupnosti do zaměstnání v rámci širší metropole pomocí vlaků, metra a autobusových spojů	17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit a)	Ekonomické zaměření	17.1.

Amsterdam (4) - Zajištění kvality veřejného prostoru			
a) Zajištění standardu uspořádání ulic, náměstí a vodních cest, včetně vytváření cest pro cyklisty k dosažení zvýšené kvality života ve městě	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1.

b) Snižovat dopravní zatížení v nejvýznamnějších ulicích (s nejvyšší koncentrací zařízení a služeb)	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1, 11.2.
c) Řešení zlepšování veřejného prostoru ve spolupráci s městskými částmi a místními komunitami	4. Rozvíjení systémů participace	Sociální zaměření	4.1.
d) Omezení motorizované dopravy s dopadem na zvýšení kvality života ve městě	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1.
e) Zvyšovat rozmanitost obchodů a stravovacích zařízení včetně renovací budov zejména v místech s nejvyšší koncentrací zařízení a služeb	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.3.

Amsterdam (5) - Investice do zeleného prostředí pro rekreaci			
a) Zajistit přístup a prostupnost zelených ploch a vody ve městě	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.2.
b) Zvyšovat využitelnost zelených ploch a vody pro rekreaci (společně v zájmu přilákání významných společností)	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.1.

Amsterdam (6) - Sdílení udržitelné energie			
a) Stát úspornější v oblasti energií (Investice do udržitelné výroby energií v celém regionu)	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.1.
	22. Přizpůsobování sektorů na dekarbonizaci ekonomického prostředí	Ekonomicky environmentální zaměření	22.1.
	20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby	Ekonomické zaměření	20.1.
b) Vytváření vlastní energie skrze investice a výstavbu udržitelných technologií v dopravní a technické infrastruktuře (vytváření uzavřených teplotních okruhů)	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.1.
c) Zaměření se na způsoby transformace stávajícího bytového fondu na bydlení snižující energetickou náročnost	14. Snižování energetické náročnosti bydlení	Sociálně environmentální zaměření	14.1.
d) Přizpůsobení prostředí města a budov k dosažení energetické soběstačnosti skrze zapojování obyvatel a investic do energeticky udržitelných čtvrtí vyrábějící si svoji vlastní energii	13. Zapojování občanů do dekarbonizace infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	13.2.
	14. Snižování energetické náročnosti za bydlení	Sociálně environmentální zaměření	14.2, 14.3.
	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.1.

Barcelona 1 - Udržitelnost a klimatické změny			
a) Podpora nově vzniklých produktů městskou administrativou	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
b) Využívání koncepce ekologických čtvrtí	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.2.
c) Vytváření koncepce udržitelné mobility k definování způsobů odlehčení dopravy včetně aplikování nových chytrých technologií a inovací v digitalizaci prostředí	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1, 11.2.

d) Přizpůsobení bytového fondu a prostředí města nižší energetické spotřebě	11. Snižování energetické náročnosti za bydlení	Sociálně environmentální zaměření	11.1.
	20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné výstavby	Ekonomické zaměření	20.1.
e) Rozšiřovat povědomí o emisi skleníkových plynů	12. Vedení obyvatel k „zelenému chování“	Sociálně environmentální zaměření	12.1.
f) Implementace posuzování negativních důsledků klimatických změn na všech úrovních plánování	22. Přizpůsobování sektorů na dekarbonizaci ekonomického prostředí	Ekonomicky environmentální zaměření	22.1.

Barcelona 2 - Zajistit pozici Metropolitní oblasti Barcelona v nové globální struktuře složené z nejsilnějších měst

a) Navazování vztahů s globálními leadery a centry rozvoje a inovací pomocí koncepce „městské diplomacie“	21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU	Ekonomicky environmentální zaměření	21.1.
b) Zaměřování se na projekty, které jsou v globálním zájmu s pozitivním dopadem na sociální soudržnost	7. Rozvíjet podnikatelské prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady	Sociálně-ekonomické zaměření	7.1.
	23. Rozvíjet podnikatelské prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní environmentální dopady	Ekonomicky environmentální zaměření	23.3.

Barcelona 3 - Stát se globálním leaderem v některém sektoru znalostí

a) Podpora současných a vznikajících (potenciálních) odvětví	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
b) Využití současných a vznikajících odvětví k přilákání nových (globálních) podnikatelských subjektů	Nezařazené		
c) Posílit vlastní řízení k podpoře podnikání, a pro uskutečňování a řízení projektů	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
d) Prosazení se v oboru urbanismu, architektury a udržitelné výstavby - uspokojování poptávky po bydlení všech sociálních skupin	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.1.

Barcelona 4 – „Jít za hranice bio společnosti“

a) Vytváření programů pro financování tradiční výroby a školení pracovníků	22. Přizpůsobování sektorů dekarbonizaci ekonomického prostředí	Ekonomicky environmentální zaměření	22.1.
b) Zapojování univerzit, ekonomických škol a profesionálních školitelů pro rozvoj tradičních odvětví	8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem a) c)	Sociálně-ekonomické zaměření	8.1, 8.3.
c) Vytvoření systému, který dosáhne vhodné interakce turismu s kreativním a průmyslovým odvětvím	Nezařazené		
d) Navazovat spolupráci mezi podniky a umožňovat vzájemné sdílení technologií mezi novým a tradičním odvětvím	19. Zajišťování spolupráce mezi podniky	Ekonomické zaměření	19.1.

Barcelona 5 - Stát se jedním z nejatraktivnějších Evropských regionů v inovacích pro přilákání inovativních talentů			
a) Naplňování programů pro přilákání co nejvíce poboček a laboratoří světově významných společností a jejich výzkumných center	24. Vytváření zázemí pro rozvoj vědy a výzkumu	Ekonomicky environmentální zaměření	24.1.
b) Poskytování různých forem daňových a finančních zvýhodnění pro podnikání nových společností	18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků	Ekonomické zaměření	18.1.
	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
c) Urychlování administrativních procesů v zájmu obyvatel	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
d) Prezentovat světu výhody, které může zázemí metropole poskytnout pro rozvoj inovací a výzkumu	Nezařazené		

Barcelona 6 - Pracovat na vytváření zajímavé a sociálně vyvážené společnosti			
a) Vytvoření udržitelného systému vzdělávání k vyrovnání vysokých rozdílů ve vzdělanosti struktury obyvatel	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.1.
b) Vytvoření kvalitní provázanosti různých vzdělávacích institucí a univerzit	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.2.
c) Vytváření podmínek pro kvalitní a dosažitelné vzdělávání dětí i dospělých v jednotlivých centrech s vyšší autonomií	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.1, 6.2.
d) Přizpůsobování a obnova městského prostředí pro možnosti sportování, plánování zeleně a poskytování dostatečného množství občanského vybavení	3. Vytváření inkluzivního prostředí	Sociální zaměření	3.1.
	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.1.

Barcelona Páka 1 - Silný vzdělanostní a univerzitní systém			
Posílení prestiž metropole k přilákání nových talentů.	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.1, 6.2
Vytváření systému univerzit, který bude propojovat spolupráci škol se soukromým sektorem a tím ovlivňovat budoucí produktivitu.	8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem	Sociálně-ekonomické zaměření	8.1.

Barcelona Páka 2 - Efektivní a spolehlivá administrace vycházející vstříc podnikání			
Vytvoření kvalitní fungující administrativy, která nebrání a nezpomaluje procesy a stimuluje podnikatelské prostředí	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.

Barcelona Páka 3 - Řídit metropoli způsobem, který nabídne inovativní řešení v řízení strategických projektů, a který povede veřejný a soukromý sektor k vzájemné spoluzodpovědnosti.			
a) Řízení metropole umožňující účast soukromého sektoru na společném vývoji inovací využitelných k sociálnímu rozvoji obyvatel.	7. Rozvíjet podnikatelské prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady	Sociálně-ekonomické zaměření	7.1.

	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
b) Vytváření systému podpory a dotací, který nasměruje zdroje k subjektům s nejvyšší potřebou a potenciální návratností.	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
c) Vytvoření vhodného způsobu kontroly investic, průběžné monitorování vyvoje podnikatelského prostředí a hodnocení dosažených pokroků.	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.

Bareclona Páka 4 - Rozvíjení stávajících a budoucích hodnot, které přinesou nové charakteristiky metropoli a jejím obyvatelům			
a) Město se bude zaměřovat na vytváření vlastního prostředí pro rozvoj hodnot svých obyvatel	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.1.
b) Rozvoj vymezených hodnot, které bude město posilovat ve vlastních občanech a rozvíjet pomocí vlastního řízení – vlastní identita občanů, vzájemná solidarita, vytváření ambiciózní společnosti, spoluzodpovědnost	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.1.

Bareclona Páka 5 - Rozšíření znalosti jazyků			
Rozšířit znalosti jazyků mezi občany a ve správě, které usnadní zapojování do mezinárodních procesů, přiláká nové talenty a umožní plné začlenění do světového obchodu.	Nezařazené		

Praha (1) - Prosperující město			
a) Zajištění perfektní dopravní dostupnosti města – „Zahraniční dostupnost“	17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických aktivit a)	Ekonomické zaměření	17.1.
b) Zlepšení aktivní role samosprávy pro rozvoj podnikatelského prostředí (posílení mezinárodního významu města)	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí a)	Ekonomické zaměření	16.1.
c) Vytváření vhodných podmínek pro rozvoj konkurenčního prostředí	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
d) Zkvalitnění systému pro průběžné naplňování strategických projektů	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
e) Zajištění mezisektorové spolupráce pro zodpovědné využívání městských investic a majetku města	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
f) Rozvoj institucí státní správy, kvality řízení a pracovníků státní správy	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
g) Zlepšení aktivní role samosprávy pro rozvoj spolupráce veřejného, soukromého a výzkumného sektoru včetně vytváření společných projektů	19. Zajišťování spolupráce mezi podniky	Ekonomické zaměření	19.1.
h) Podpora podniků s inovativním potenciálem	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.1.
i) Efektivní a komplexní vzdělávání propojené s praxí	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.1, 6.2.

j) Zkvalitnění vzdělávání v mateřských a základních školách	6. Rozvíjení vzdělání k dlouhodobému navýšování konkurenceschopnosti	Sociálně-ekonomické zaměření	6.1.
---	--	------------------------------	------

Praha (2) - Občanská společnost			
a) Vytváření komunitních center, vytváření a obnova kulturního a sportovního zázemí ve veřejném prostoru ve spolupráci s ostatními komerčními i nekomerčními aktéry v území	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.2.
	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.3.
b) Zapojování komunit do diskuzí a plánování a podpora jejich aktivních členů	4. Rozvíjení systémů participace	Sociální zaměření	4.1.
c) Vytváření akcí pro zapojování občanů do plánovacích procesů a akcí pro informování občanů o problémech územního rozvoje	4. Rozvíjení systémů participace	Sociální zaměření	4.1.
d) Rozvoj veřejné správy a „kvality řízení na magistrátu“	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.2.
e) Elektronizace veřejné správy, sdílení dat a zavádění chytrých řešení	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.2.
f) Podpora komerčních i nekomerčních aktivit ve veřejném prostoru k vytváření sociální soudržnosti komunit	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.2.
g) Příprava společné platformy pro přípravu projektů v zájmu komunit včetně aktivního zapojování podnikatelské sféry (včetně malých a středních podniků), veřejné sféry a vzdělávacích institucí	7. Rozvíjet ekonomické prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální dopady	Sociálně-ekonomické zaměření	7.3.
	8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem	Sociálně-ekonomické zaměření	8.1, 8.2
	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální pilíř	2.2.
	16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí	Ekonomické zaměření	16.2.
h) „Rozvíjet celoživotní vzdělávání, odbornou přípravu a osobní rozvoj úředníků a politiků“	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
„Vytváření kvalitních a funkčních prostranství“ („Posilovat a zkvalitňovat veřejná prostranství města“)	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.3.

Praha (3) - Autentické město			
a) Poskytovat podporu a zajišťovat podmínky pro vznik a dlouhodobou udržitelnost kvalitní kulturní nabídky – posilování vazeb mezi centry, školami a institucemi, vytvoření společných platform komunikace	8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem	Sociálně-ekonomické zaměření	8.1.
b) Zachování autentického města, odlehčení historického jádra	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.1.
c) Zajišťování kultury ve veřejném prostoru	2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel	Sociální zaměření	2.2.

Praha (4) - Sociálně soudržné město			
a) „Zapojení seniorů do komunitního a pracovního života“	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.2.

b) Zajišťovat bezbariérovost veřejných prostranství	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.1.
c) Dostupnost bydlení - Zavedení flexibilních systémů prevence ztráty bydlení	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
d) Dostupnost bydlení - Rozvoj systémů a nástrojů bytové politiky a správy bytového fondu	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.1, 9.2, 9.3.
d) Dostupnost bydlení – „Realizovat diferencované formy sociálního a dostupného bydlení v rámci bytové výstavby“	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
	9. Uspokojování poptávky po bydlení	Sociálně-ekonomické zaměření	9.1, 9.2, 9.3.
f) Začleňování cizinců	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
g) Vytváření podmínek pro začleňování znevýhodněných skupin obyvatel a posilování provázanosti sociálních služeb	1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	Sociální zaměření	1.1.
	1. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
h) Rozvíjení územní soudržnosti a zamezování segregace lokalit	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.2.
i) Odstraňování bariér rodičovství	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.
j) Péče o handicapované osoby a jejich integrace do společnosti	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.3.
k) „Péče o zdraví“	5. Příprava města na demografické změny	Sociální zaměření	5.1.

Praha (5) - Krásné město			
a) Vytvoření pravidel výstavby pro zachování kulturního dědictví	Nezařazeno		
b) Vytváření kompaktní zástavby	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.2.
c) Zkvalitňování veřejného prostranství tak, aby plnilo co nejvíce funkcí a bylo co nejatraktivnější pro obyvatele z hlediska estetiky i využitelnosti	3. Vytváření inkluzivního veřejného prostranství	Sociální zaměření	3.2.
d) Rozvoj udržitelné mobility – upřednostňování nemotorizované dopravy, omezování dopravy ve vymezených lokalitách, rozvoj způsobů sdílení dopravních prostředků	11. Udržitelnost dopravy	Sociálně environmentální zaměření	11.1.
e) Rozvoj „městské a příměstské zelené infrastruktury“, zkvalitnění ovzduší, snižování hluku	10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	10.1.
	15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	Sociálně environmentální zaměření	15.1.
f) Shlukování malých a středních podniků do kreativě kulturních klastrů a moderování jejich vzájemné komunikace	18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků	Ekonomické zaměření	18.1.
	19. Zajišťování spolupráce mezi podniky	Ekonomické zaměření	19.3.

Příloha č. 3: Výpočet celkového procentuálního zaměření priorit měst

Obr. 16 - Zaměření strategických dokumentů

Výpočet procentuálního zaměření měst na základě jednotlivých bodů priorit rozdělených do jednotlivých kategorií 1- 24. 100 % / celkový počet všech zaměření * celkem priority se sociálním/ ekonomickým/ environmentálním zaměřením

	Celkový počet všech zaměření	Body priorit se sociálním zaměřením	Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením	Body priorit se sociálně environment. zaměřením	Celkem – priority se sociálním zaměřením	Podíl sociálního zaměření
Londýn	54	9	6	9	24	44,5%
Amsterdam	31	2	0	11	13	42%
Barcelona	53	4	9	5	18	34%
Praha	56	28	7	3	38	68%

	Celkový počet všech zaměření	Body priorit s ekonom. zaměřením	Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením	Body priorit s ekonomicky environment. zaměřením	Celkem – priority s ekonomickým zaměřením	Podíl ekonomického zaměření
Londýn	54	7	6	4	17	31,5%
Amsterdam	31	3	0	2	5	16%
Barcelona	53	11	9	5	25	47%
Praha	56	8	7	0	15	26,5%

	Celkový počet všech zaměření	Body priorit se sociálně environment. zaměřením	Body priorit s ekonomicky environment. zaměřením	Celkem – priority s environ. zaměřením	Podíl environmentálního zaměření
Londýn	54	9	4	13	24%
Amsterdam	31	11	2	13	42%
Barcelona	53	5	5	10	19%
Praha	56	3	0	3	5,5%

Příloha č. 4: Shrnutí výsledků

Body priorit s primárně sociálním zaměřením – obr. 18

	Londýn	Amsterdam	Barcelona	Praha
1. Zkvalitnění služeb a funkcí veřejné správy	1		1	7
2. Posilování společenských hodnot a soudržnosti obyvatel			2	5
3. Vytváření inkluzivního veřejného	4	1	1	6
4. Rozvíjení systémů participace	2	1		2
5. Příprava města na demografické změny	2			8

Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením – obr. 19

	Londýn	Amsterdam	Barcelona	Praha
6. Rozvoj vzdělání k dlouhodobému navyšování konkurenceschopnosti			4	2
7. Rozvoj ekonomického prostředí s potenciálem vytvářet pozitivní sociální	2		2	1
8. Systémy spolupráce podnikatelského prostředí s akademickým sektorem			2	2
9. Uspokojování poptávky po bydlení	4		1	2

Body priorit se sociálně environmentální zaměřením – obr. 20

	Londýn	Amsterdam	Barcelona	Praha
10. Rozvoj klimaticky odolné a zdravé infrastruktury	3	2	1	1
11. Udržitelnost dopravy	1	3	1	1
12. Vedení obyvatel k zelenému chování			1	
13. Zapojování veřejnosti do dekarbonizace infrastruktury	1	1		1
14. Snižování energetické náročnosti bydlen	2	2	1	
15. Snižování energetické náročnosti infrastruktury	2	3	1	

Body priorit s primárně ekonomickým zaměřením – obr. 22

	Londýn	Amsterdam	Barcelona	Praha
16. Posílení vlastního řízení k rozvoji podnikatelského prostředí			8	4
17. Rozvoj dopravy za účelem lepší dostupnosti ekonomických	2	2		1
18. Umožňování rozvoje malých a středních podniků	2		1	1
19. Zajišťování spolupráce mezi podniky	1		1	2
20. Zapojování ekonomických subjektů do udržitelné	3	1	1	

Body priorit s ekonomicky environmentální zaměřením – obr. 23

	Londýn	Amsterdam	Barcelona	Praha
21. Rozvoj vědy a výzkumu v území v zájmu EU	2	1	1	
22. Přizpůsobování sektorů dekarbonizaci ekonomického prostředí	1	1	2	
23. Rozvoj ekonomických sektorů s potenciálem vytvářet pozitivní environmentální dopady			1	
24. Vytváření zázemí pro rozvoj vědy a výzkumu	1		1	

Obr. 17 - Sociální zaměření strategických dokumentů

	Body priorit se sociálním zaměřením	Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením	Body priorit se sociálně environment. zaměřením
Londýn	9	6	9
Amsterdam	2	0	11
Barcelona	4	9	5
Praha	28	7	3

Obr. 21 - Ekonomické zaměření strategických dokumentů

	Body priorit s ekonom. zaměřením	Body priorit se sociálně ekonomickým zaměřením	Body priorit s ekonomicky environmentálním zaměřením
Londýn	7	6	4
Amsterdam	3	0	2
Barcelona	11	9	5
Praha	8	7	0

Obr. 24 - Environmentální zaměření strategických dokumentů

	Body priorit se sociálně environment. zaměřením	Body priorit s ekonomicky environmentálním zaměřením
Londýn	9	4
Amsterdam	11	2
Barcelona	5	5
Praha	3	0